

D2

3

A3

C4

A4

A4

A4

A4

A4

A4

A4

A4

A4

A3

C3

D2

VÁSÁRNAP, 1938 SZEPTEMBER 25., XXXV. ÉVFOLYAM, 209. SZ.

20 fillér

független Újság

tiszántúli
politikai napilap

Hat napi haladék!

Hitler ultimátuma – „Jelképes megszállás” – Angol és belga rendkívüli minisztertanács – Részleges mozgósítás Nyugaton

Minden összeköttetés megszakadt Csehszlovákiával

Gyűléstilalom Jugoszláviában – Harc a lengyel határon

LONDON, szeptember 24. — Ez nem nevezhető meghiusulásnak, új javaslatokat fognak közölni a csehekkel, s most a cseheknek lesz a sora — e szavakkal lépett ki arcan a kimerültség látható nyomai-val Chamberlain miniszterelnök Hitlerrel folytatott éjféle tanácskozás után a szállóból.

Chamberlain miniszterelnök még mielőtt hajnalban rövid pihenőre tért, távbeszélőn közölte az új feltételeket lord Halifax külügyminiszterrel, aki azonnal magához

hívta Corbin londoni francia nagykövetet.

A Daily Express értesülése szerint Hitler a Chamberlainnek átnyújtott emlékiratban azt követeli, hogy a csehek azonnal szüntessék be összes háborús eseményeiket, ellenkező esetben Németország eljár. Egyes híresztelések szerint Hitler a szudéták földjének jelképes megszállását követelte a német haderő számára a cseh határtól számítandó tíz mérföld széles sávon.

KÖLN, szeptember 24. Chamberlain délelőtt tizenegy óra lúsz perkor útnak indult Londonba.

LONDON, szeptember 24. A miniszterelnök repülőgépe egy óra tizennégy perkor megérkezett.

LONDON, szeptember 24. Délután 3.30 órakor ült össze a miniszterelnöki palotában a belső kabinet, hogy meghallgassa a miniszterelnök előzetes jelentését. 5.30 órakor kezdődött meg a rendkívüli minisztertanács, amelyen résztvett a kabinet valamennyi tagja. Chamberlain miniszterelnök ismertette a közte és Hitler között lefolyt levélváltást, valamint az emlékiratban foglalt új javaslatokat.

LONDON, szeptember 24. Az angol kormány rendkívüli minisztertanácsát, amely fél hator kezdődött és amelyen az angol kormány minden tagja részt vett, 7 óra után megszakították és hoinap délelőtt folytatják.

LONDON, szeptember 24. A német emlékiratot, valamint a mellékelt fényképeket ma délután repülőgépeken külön megbízott vitte Prágába.

Az utolsó békelehetőség

PARIZS, szeptember 24. Godesbergből jelenti az Havas iroda kiküldött különtudósítója:

A szudétánemet vidék tekintetében az emlékirat mintegy tíz napi haladékot ad arra, hogy a cseh csapatok kiürítsék a kérdéses vidéket, ahová azután német csapatok vonulnának be. Németország nem akar semmiféle kötelezettséget vállalni arra, hogy megmarad a kérdés békés fejleményei keretében, ha nem fejezik be a kiürítést az általa megállapított időpontig. Ugy látszik továbbá, hogy Godesbergben nem tudták elérni azt, hogy Németország bármilyen biztosítékokat nyújtson az új cseh határok számára. A német emlékirat — mint mondják — átveszi a francia—angol terv egyes pontjait, amelyet a németek s csehek által vegyesen lakott területek rendezésére vonatkoznak. Ami az európai problémák széleskörű rendezésének kérdését illeti, úgy látszik, hogy Godesbergben Chamberlain és Hitler erre nem tért ki. Német körökben ma meglehetősen megelégedés tapasztalható a Godesbergben elért eredményekkel kapcsolatban, jóllehet, mint mondják, arra számítottak, hogy az angol miniszterelnök nagyszabású és bátor határozatokat hoz. A legközelebbi tíz nap folyamán elvállik majd, vajjon a szudétánemet kérdést meg lehet-e békés úton oldani.

PRÁGA, szeptember 24. A rádió este 8 órakor hírül adta, hogy a prágai angol követ átnyújtotta a cseh kormánynak az angol jegyzéket, amely Hitler kancellár követeléseit tartalmazza.

Elzárta magát Csehország a világtól

Hajnalban megszakadt a telefonösszeköttetés Magyarország és Csehország között. Tegnap még akadálytalanul lehetett beszélni Budapestről telefonon a felvidéki városokkal. Ma reggel azonban a cseh telefonközponttól értesítés érkezett Budapestre, hogy a telefonösszeköttetést megszakítják. Az intézkedést semmivel sem magyarázták. Ettől az időponttól kezdve hiába kért valaki Budapestről kapcsolást Csehszlovákia felé, a központ mindenkinek azt válaszolta, hogy megszünt a telefonösszeköttetés.

A lengyel-cseh határt lezárták

Varsó, szeptember 24. Cseh katonai intézkedések miatt a cseh-lengyel határt lezárták. A csehek nem engedik át még az iskolásgyermeket sem, de azért közben a menekülők száma egyre növekszik. Elmondják, hogy

a csehek mind kegyetlenebbül nyomják el és üldözik a lengyeleket.

Egymást érik a házkutatások és a börtönök tele vannak letartóztatott lengyelekkel.

A szovjetorosz diplomáciai lépéssel kapcsolatban a Lengyel Távirati Iroda megállapítja, hogy a lengyel-orosz megműködési szerződés feloldja a feleket, ha egyikük megtámadna egy

harmadik államot. Ezt a cikkelyt egyrészt a lengyel-román szövetségre, másrészt az Oroszország szomszédai és Lengyelország között fennálló barátságos viszonyra való tekintettel vették be. A Lengyel Távirati Iroda szerint az orosz lépés nyilvánvalóan alaki természetű és lényegében felesleges.

Pápec prágai lengyel követ újból meglátogatta Sirovy cseh miniszterelnököt és a legkomolyabb formában felhívta figyelmét annak szükségességére, hogy

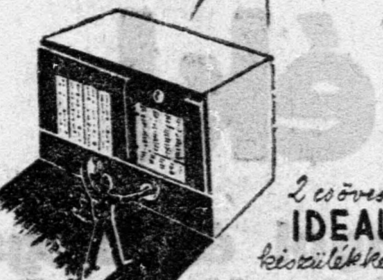
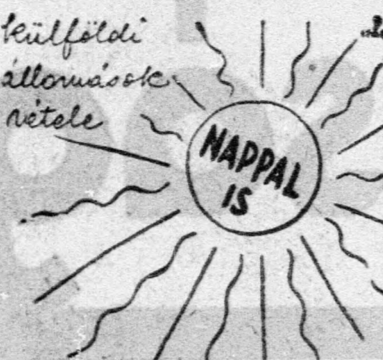
a cseh kormány haladéktalanul válaszoljon a lengyel jegyzékre, amelyben Varsó a lengyel követeléseket bejelentette.

VARSÓ, szeptember 24. A cseh—lengyel határzár miatt a Varsóból Prága—Budapest—Bécs felé induló vonatok a cseh határtól nem közlekednek. Tegnap este a Varsóból Prágába induló vonat visszatért Varsóba. A nemzetközi vonatok a határállomásig közlekednek, majd onnan Berlin, illetve Boroszló felé irányítják őket. Varsó és Prága közötti távbeszélő magánbeszélgetések megszakadtak.

Megállt a vonatforgalom

BERLIN, szeptember 24. Német TI: A határállomásokra beérkező jelentések szerint péntek este 7 óra felé cseh részről megszakították Németország és Csehszlovákia közti egész vasútforgalmat. Előzőleg a csehek tíz különböző vasútvonalon felrobbantották a hidakat és vasútvonalakat. Lundenburgban a csehek a birodalmi vasútak és vámhatóságok mintegy 30 tisztviselőjét visszatartották. Ennek megtorlásaként a határállomásokon a németek nem engedték vissza ugyanannyi cseh tisztviselőt mindaddig, amíg a német tisztviselőket nem engedik haza.

Lakásán bemutatja:
Katz Rádió
Piac u. 60.

Standard
Kapható:
Földes Sándor
Püspöki palota.

Hat nap, vagy 48 óra?

Páris, szeptember 24. Párisban az éjszaka folyamán drámai feszültség légkörében várták a godesbergi jelentésekre. A közvélemény már-már elkerülhetetlennek vélte a katasztrófát. A hajnalban érkező táviratok hatása alatt azután kisé megengyhült az izgalom.

A lapok ma reggel úgy vélik, hogy a békes megoldásra még egy utolsó lehetőség kínálkozik.

A *Journal* értesülése szerint Hitler kancellár legfeljebb arra lett volna hajlandó, hogy 48 órai időtartamra kötelezi magát.

Párisban kérdésesnek tartják, hogy az új godesbergi terv alapján, amelyet Phipps angol nagykövet még az éjszakai órákban részletesen ismertelt Bonnet francia hadügyminiszterrel, sikerül-e elbárálni a katasztrófát.

Ami a sajtó általános magatartását illeti, megállapítható, hogy tegnap óta a Csehszlovákia leggyorsabb megsejtését követelő irányművelet megerősödött. A közvélemény állásfoglalására befolyással voltak Daladier miniszterelnök pénteki kijelentései. Egyik képviselő azt a kérdést intézte Daladierhez, hogy amennyiben Németország csupán a szudétánemet területeket szállná meg, Franciaország ebben az esetben is azonnal segélynyújtási intézkedéseket tenne-e?

Daladier állítólag a következő választ adta: *Ebben az esetben min-*

Vígyszínház
Minden idők leghatalmasabb filmje:

Berlini olimpiász

I. rész: A nemzetek ünnepe. - Ritetika.

Budapesti revíziós nagygyűlés!

Eldadások: ma 2, fél 5, 7, 9.30 órakor. Hétfőn utoljára fél 5, 7, 9.30.

denki előtt kikérem kormányom véleményét, majd pedig Londonnal közös megállapodás alapján járnék el.

A kormányhoz közel álló lapok kiemelik, hogy Chamberlain miniszterelnök a tárgyalások során nagy szilárdságot tanúsított.

Nem titkolja a sajtó, hogy előkészületek folynak minden eshetőségre. Londonban tizenöt központban próbálják ki a gázárcsökkentőket. A napokban az uralkodópár is áttesik a szabványos gázárcsökkentő felpróbálásán. A kenti herceg és családja már megkapta a gázárcsökkentőket. A londoni megyei tanács 2300 iskolájának húsz ezer tanítóját átvette a részletes utasításokat az iskolák fémlevegő-fény növekedéknek elszállítására.

A londoni személyszállító tanács és a nagyvasutak megtették

„Jelképes megszállás”

Páris, szeptember 24. Az éjszakai órák bizonyos megnyugvást hoztak, éppen a Godesbergből érkező hírek alapján, melyek lényege a következő: A legkötönyebb forrásból kapott értesülések szerint Hitler kancellár átmeneti javaslata azon alapul, hogy német csapatok bizonyos záros határidőn belül bizonyos meghatározott területekre bevonulhassanak, azokat jelképesen elfoglalhassák az eddigi megállapodások alapján.

Ezekben a területekben állítólag nem lennének benne a cseh erődítmény-övezetek.

A franciák véleménye szerint a lényeg azonban nem ez, mert ezt a kívánságot szerintük nehéz lenne vizs-

szautasítani. A lényeg az, hogy a franciák és az angolok a megállapodások következtében és azoknak az áldozatoknak eredményeképpen, melyekre a csehek rákényszerítik, bizonyos stabilitást akarnak elérni.

Szerintük azonban Hitler kancellár javaslataiban foglalt dolgokon kívül más szempontok is elválasztják az angol miniszterelnököt godesbergi ven-

Francia és angol katonai behívások

Páris, szeptember 24. Ma reggel az egész országban falragaszokat függesztettek ki, amely felhívja a tartalékosok bizonyos kategóriáit, hogy azonnal vonuljanak be beosztási helyükre.

Ez a rendszabály egyáltalán nem jelent általános mozgósítást, csupán arra irányul, hogy a határbiztosító rendszert hatályossá tegyék.

Páris, szeptember 24. Azok a rendszabályok, amelyeket ma reggel a tartalékosok egyes kategóriáinak behívása tárgyában hoztak, arra szolgálnak, hogy biztosítsák a határvédelemre szükséges erők kiegészítését. Az in-

Chamberlain a nagy felelősségről

London, szeptember 24. Chamberlain godesbergi elutazása előtt egy nyilatkozatot tett.

Ez a nyilatkozat először is megállapítja, hogy a tegnapi kibocsátott kommunikatív tartalmát Hitlerrel közösen beszélték meg és ehhez e pillanatban nincs hozzátenni valója.

Londonba való visszatérése után legsürgősebb dolga lesz a kormány tagjaival való tanácskozás.

— A most következő napokban — mondotta — a legnagyobb felelősség hárul mindazokra, akik a kockán forgó ügyben érdekelve vannak. Továbbra is a legnagyobb erőfeszítéseket kell tennünk az európai béke megmentésére.

Ebből a nyilatkozatból nem le-

Az összes 1939 évi új rádiókat bemutatja
Katz Rádió Piac ucca 60

az előkészületeket a főváros kiűritésére szükség esetén. A belügyminisztérium légvédelmi osztálya félmilliónyi önkéntes jelentkezőt indít toborzóhadjáratot és hétmillió falragaszt tart készletben a légvédelmi intézkedések közlésére.

déglátó gazdájától. A miniszterelnök garanciákat kért, amelyek biztosítják, hogy a tárgyalás ideje alatt nem történik semmiféle erőszakos lépés.

Hitler kancellár azonban úgy vélekedik, hogy ha nem biztosítja magának a mostani lehetőségeket, akkor az egész megállapodás kárba vész.

A francia idegesség szűnőben van. A megnyugvás Daladier miniszterelnök tegnapi erőly nyilatkozata folytán következett be, amelyben minden kétséget kizáróan leszögezte, hogy

amennyiben Csehszlovákiát az engedelmények ellenére és azok teljesítése után támadás éri, Franciaország teljesíteni szerződéses kötelezettségét.

Ezt a nyilatkozatot francia politikai körökben azért is fontosnak tartják, mert a Szovjet a francia kötelezettség teljesítésétől teszi függővé a maga szerződéses kötelezettségének teljesítését.

Daladier miniszterelnök tegnap közölte a német katonai attaséval, hogy Franciaország keleti határait újból megerősítették és most már 10 hadosztály áll a Maginot-vonalon.

létkezés egyike az általános mozgósítást megelőző utolsó biztonsági rendelkezéseknek.

Páris, szeptember 24. Londonból jelentik az Havas-irodának: Mint jó forrásból közlik, a tenger-nagyi hivatal a korábban már meghozott elővigyázati rendszabályokon felül újabb elővigyázati rendszabályokat határozott el. Ezek értelmében a szabadságoltak egy részét visszahívják

és egyes hadihajókra a létszámot a háborús időkre megállapított határig emelik.

október elsejéig kért választ. Hat-napi idő áll tehát rendelkezésre, hogy a nemzetek megtáldják a józan ész útját.

De súlyos, rendkívül súlyos lévedés volna, ha hamis értelmezést adnának Németország túrelmes magatartásának.

A Duce beszéde végén hangoztatta: nem érzi szükségét annak, hogy az olasz népet ezekben az elkövetkező napokban felszólítsa arra, hogy őrizze meg teljes hidegvérrel.

— Készen álltok-e minden eseményre? — tette fel a kérdést a Duce tömeghez.

— Igen, igen! — válaszolta zúgva a tömeg.

Mussolini Páduából jövet Bellunóban is beszédet tartott, melyben szintén a külpolitikai kérdésekkel foglalkozott.

— A női betegségek gyógykezelésében a természetes Perene sózsef keserűvizet gyakran alkalmazazzák, mert reggel éhgyomorrra egy pohárral könnyen bevehető rendkívül enyhe hashajtó. h. tása pedig gyorsan és minden kellemetlenség nélkül jelentkezik. Kérdezze meg orvosát.

Az illartózkodó angol újságírók körében a miniszterelnök nyilatkozata látható megkönnyebbülést idézett elő. Angol körökben kijelentik, hogy most már Prágán áll a választás. Anglia nem tehet többet Csehszlovákiáért, mint amennyit tett.

Godesberg, szeptember 24. Az Havas-iroda külön tudósítója jelenti: Chamberlain szállójába való visszaérte után a k. vezérezőket mondotta:

— Nem mondhatom azt, hogy a helyzet reménytelen.

A cseh kormány új javaslatokat közlünk.

Angol körökben úgy vélik, hogy miután Hitler nem járult hozzá az angol terv alapján történő rendezéshez, Chamberlain belement abba, hogy átnyújtja Prágának azt a német megoldási tervet, amely sokkal nagyobb területi átengedést, még rövidebb idő alatt és feltételek nélkül követel.

Mussolini: „Készen álltok-e minden eseményre?”

Pádua, szeptember 24. Mussolini szombaton délelőtt Páduában száz-ezres tömeg előtt nagy beszédet mondott. A beszéd közben a lakosság lelkesen tüntetett Hitler mellett és Benes ellen. A miniszterelnök nagy beszédében többek között a következőket mondotta:

Szembem a mozgósítás tényével, amely betetőzte a cseheknek külpolitikai területen elkövetett terrorcselekményeit, Németország a legnagyobb mérséklétről adott biznyságot.

Eljuttatta Prágához kívánságait, amelyekre

október elsejéig kért választ. Hat-napi idő áll tehát rendelkezésre, hogy a nemzetek megtáldják a józan ész útját.

Már hangoztattam, hogy képtelenség és bűn volna, ha millió és millió európai férfi rohanna egymásnak csak azért, hogy fentartsák Benes úr uralmát.

De súlyos, rendkívül súlyos lévedés volna, ha hamis értelmezést adnának Németország túrelmes magatartásának.

A Duce beszéde végén hangoztatta: nem érzi szükségét annak, hogy az olasz népet ezekben az elkövetkező napokban felszólítsa arra, hogy őrizze meg teljes hidegvérrel.

— Készen álltok-e minden eseményre? — tette fel a kérdést a Duce tömeghez.

— Igen, igen! — válaszolta zúgva a tömeg.

Mussolini Páduából jövet Bellunóban is beszédet tartott, melyben szintén a külpolitikai kérdésekkel foglalkozott.

— A női betegségek gyógykezelésében a természetes Perene sózsef keserűvizet gyakran alkalmazazzák, mert reggel éhgyomorrra egy pohárral könnyen bevehető rendkívül enyhe hashajtó. h. tása pedig gyorsan és minden kellemetlenség nélkül jelentkezik. Kérdezze meg orvosát.

1938 szeptember 25.

Vásárolj is hozzá

MISK...
mozgósítás...
magyar...
szombaton...
és idősebb...
vásártákon...
tábornok...
ron túl. A...
Vörös zász...
Szombaton...
SOPR...
repülőgép

Folyt.

Estergom...
zaka ismét...
negyfelnyi...
tányban lé...
ottak, a vá...
s áthallás...
jeleket adó...
és eh uszály...
úlsó oldal...
állítás, mar...
szólt: a cse...
ék és elcsa...
Cseh duna...
yakok éjjel...
lanak a vi...
íklottak a...
A határz...
hogy autó...
A csehek

44. szeptember 24. Sopron felett szomszédos füstöl két vörös szarj...
csehek a Felvidé...
24. Az éj...
dást lehetett...
dalan. Pár...
kor: tot tar...
elsőötítették

44. szeptember 24. Tarny...
ny jött át...
koládé egy...
Tisza túlsó...
szabálta...
nak...
er. c...
bőző...
mag...
jének...
ellíraso...
ny, nem akarunk...
hábor...
k, a cseh hivatalnok...
küldték Prága fele...
heikket ellenszolgálat...
lakoskiól. A fegyelm...

44. szeptember 24. A csalló...
var lakosság...
közé község...
Himnusz...
kelve tünt...
vidék visz...
Helle-Indo...
szólt...
PRAG...
az általán...
ság nagy...
desével eg...
indul Prág...
magát. A...
eakon tap...
tiszték és...
és társas...
közötték a...
ládakkal...
forgas tá...

44. szeptember 24. A csalló...
var lakosság...
közé község...
Himnusz...
kelve tünt...
vidék visz...
Helle-Indo...
szólt...
PRAG...
az általán...
ság nagy...
desével eg...
indul Prág...
magát. A...
eakon tap...
tiszték és...
és társas...
közötték a...
ládakkal...
forgas tá...

44. szeptember 24. A csalló...
var lakosság...
közé község...
Himnusz...
kelve tünt...
vidék visz...
Helle-Indo...
szólt...
PRAG...
az általán...
ság nagy...
desével eg...
indul Prág...
magát. A...
eakon tap...
tiszték és...
és társas...
közötték a...
ládakkal...
forgas tá...

44. szeptember 24. A csalló...
var lakosság...
közé község...
Himnusz...
kelve tünt...
vidék visz...
Helle-Indo...
szólt...
PRAG...
az általán...
ság nagy...
desével eg...
indul Prág...
magát. A...
eakon tap...
tiszték és...
és társas...
közötték a...
ládakkal...
forgas tá...

Vörös hordák a Felvidéken

MISKOLC, szeptember 24. Az egész csehszlovák haderőre kiterjedő mozgósítás híre szokatlanul nagy izgalmat keltett a megszállt Felvidék magyar, szlovák és rutén lakossága között. Bánréve határállomásra szombaton 30 menekült érkezett. Nemcsak hadkötelesek, de gyermekek és idősebbek is vannak közöttük. Egybehangzóan azt vallják, hogy a cseh vasúton polgár embert nem szállítanak, csak katonát. Mióta Sirovy tábornok a miniszterelnök, azóta egészen vörös világ alakult ki a határon túl. A katonák sarlós és kalapácsos jelvényeket varrtak ruhájukra. Vörös zászlók alatt vonulnak fel Sztalint és a proletár diktatúrát éltetik. Szombaton délelőtt Bánréven egyetlen vonat sem jött át a határon.

SOPRON, szeptember 24. Sopron felett szombaton délelőtt órák repülőgépet jelent meg és füstből két vörös sarló-jelű rajzolt, majd eltűnt.

Folytatják a csehek a Felvidék kifosztását

Esztergom, szeptember 24. Az éjszaka ismét nagy mozgólódást lehetett megfigyelni a csehek oldalán. Pártányban légvédelmi gyakorlatot tartottak, a várost teljesen elsötétítették és áthallatszott a Dunán a riasztójeleket adó szirénabugás. Ejjéltájban cseh uszályhajók álltak meg a Duna úlsó oldalán, kis idő múlva malacsisítás, marhabogés, lónyerítés hallatszott: a csehek erőszakkal összeszedték és elszállították a lábaszöveget. Cseh dunai naszádok és motorcsónakok éjjel-nappal állandóan száguldanak a vizen, ma délelőtti is lefelé iklottak a katonai motorosok. A határzár annyira szoros már, hogy autókat sem engednek át. A csehek bevonták a permanens

igazolványokat, amelyeknek birtokában a határszéli kettős birtokosok zavartalanul művelhették földjeiket. **Oroszvár,** szeptember 24. Pozsonynál a csehek szigorú határzár léptettek életbe. A ma reggeli vonatok közül az első csak egyorás, a határvonalon való tartózkodás után mehetett be Pozsonyigétfaluba. A csehek a kését *sinrepedéssel* megvárzzák. A második, 10 óra 24 perces vonatot minden indokolás nélkül, egyáltalán nem engedték be. **Reichenberg,** szeptember 24. (NTL) A 44. gyalogezred kaszárnyájában penteken este rögtönzött bíráskodás alapján négy szudétánemet katonát ogyonlítotték.

"Nem kell ide fegyver, csak bot!"

Mátészalka, szeptember 24. Tarpánál 3 katonaszökevény jött át a határon. Elmondották, hogy a cseh katonák élelmészében zavar van. A napi élelmész egy tábla csokoládé egy darab kenyérral. — A Tisza túlsó partjáról az asszonyok átkiabálták: »Jöjjetek, a csehek ki-rabolnak bennünket, nem kell ide fegyver, csak bot.

BÁNREVE, szeptember 24. A legkülönbözőbb társadalmi osztályokból igen nagyszámú menekült lépett át a magyar határon. A menekülők elmondották, hogy cseh területre a katonavonatok vörös zászlóval és sarló-kalapácsos szöveget jelvényekkel özőnlenek. Igen sok vasúti kocsin a következő felirások olvashatók: Vessen Benes, pusztuljon Sirovy, nem akarunk háborút! A cseh hatóságok mindenütt csomagolnak, a cseh hivatalnokok és pénzügyőrök családtagjaikat jörszt már elküldték Prága felé. Mindentelő erőszakos rekvirálás folyik a sz élelmicikkeket ellenszolgáltatás nélkül elkobozzák a nemzetiségiekhez tartozó lakosoktól. A fegyvermeztelen katonák sok helyen fosztogatnak.

Oroszvár, szeptember 24. A csallóközi községekben a magyar lakosság

a Himnuszt és hazafias dalokat énekelve tüntetett és követelte a magyar vidék visszacsatolását. A legénység a Horthy-indulót, a Kossuth nótát és a Himnuszt énekelte és a cseh esendör-

Csehországban vak rémületet keltett a mozgósítás

PRÁGA, szeptember 24. Péntek este, amikor 10.20 órák kihirdették az általános mozgósítást, óriási kavardás támadt a városban. A lakosság nagy része azt hitte, hogy a mozgósítás a háború tényleges megkezdésével egyértelmű és esetleg még az éjszaka folyamán repülőtámadás indul Prága ellen. Mindenki rohant haza, hogy biztonságba helyezze magát. A fiatalság a mozgósításról szóló hírt a kávéházakban és az utcákon tapssal és éljenzéssel fogadta. Rövidesen gépkocsik rohantak, tisztek és katonák futólépésben igyekeztek laktanyáik felé. A villamosok és társasgépkocsik zsúfolva közlekedtek. A lapok külön kiadásokban közölték a mozgósítási hírt. Félóra múlva már látni lehetett a kis kéziladakkal bevonnó katonákat. A pályaudvarokon zürzavaros sürgésforgás támadt, de pánik nem keletkezett.

Berlin, szeptember 24. Prágából jelentik a Német Távirati Irodának: A teljes cseh hadsereg mozgósításáról szóló jelentés a cseh állam egész területén vak rémületet keltett. Prágában már éjfél felé sok ezer ember gyűlt össze az utcákon, hogy tüntes-

járjon hangtalanul tért ki előlük. Az utcákra kivonult a lakosság és tüntetett a Magyarországhoz való visszacsatolás érdekében. Több helyen a nép megostromolta a csendőrlaktanyákat. Komárom városát magyar nemzeti színekkel díszítették fel. A házak falára piros-fehér-zöld sávokat festettek. Több helyen *Nem nem soha és Komárom magyar volt és magyar lesz* feliratok olvashatók. A csendőrok és hatósági közegek egész nap ezeknek a feliratoknak és festéseknek lekaparásával foglalkoztak. Egész Csalóközben és a magyar nemzetiségű vidékeken a lakosság letépedési a csehek behívási falragaszát.

Miskolc, szeptember 24. Szombat este sok menekült érkezett a megszállt területről Bánréve határállomásra. A menekülők elbeszélék, hogy a bevonuló katonák az országúton mindenfelé Horthy Miklós kormányzót és Magyarországot éltették és magyar katonanótákat énekeltek. Gyarmatvárról és Honvárról a 17—70 év közötti férfiakat, akik szolgálatra alkalmatlannak bizonyultak, mind kihajították Cziz fürdőház, ahol erődítményeket építenek. Szombaton a késő délutáni órákban negyven felvidéki magyar család fő családtagjaival együtt átmenekült magyar területre. Elbeszélések szerint a cseh hadseregben ezekre tehető a katonaszökevények száma és a kommunista, elemek egyre jobban tért nyerne. A Felvidéken a régi közigazgatási emberek helyére kommunista párttitkárokat helyeznek.

Tökés Lajos irógépszaküzlete

Eladás, javítás, karbantartás, kellekék, Ferenc József-ut 66.
Telefon: 25-90

Komárom, szeptember 24. A csehek a komáromi összekötő vasúti hídon a vasútforgalmat, a közúti hídon a személyforgalmat a magyar hatóságok előzetes értesítése nélkül beszüntették. A közúti hid túlsó oldalán a rendőrok és pénzügyőrök helyett teljes fegyverzettel védő cseh katonák állanak.

sen a prágai vár háborús uszítói ellen. A kisebbségi területeken a férfiak tizezrei igyekeznek biztonságba jutni, hogy ne kelljen saját népük ellen küzdeniök. Prágában utcákon gyülekező töme-

Lakásán bemutatja

Katz Rádió

Piac u. 60.

Kapható minden Orion rádiókereskedőnél

Kapható:

Földes Sándor

Püspöki palota.

ORION rádiókat készséggel bemutatja, árusítja

Gulyás Rádió

csillár, kerékpár szaküzlete,

Piac u. 59. Telefon 32—19.

gekhez képviselők intéztek beszédeket, de az emberek mégsem akarják elhinni az állítólagos kívülről jövő segítség híreit. Nyíltan kijelentették, hogy a cseh kormány és rádió már nagyon is gyakran becsapta őket. Szombaton a kora hajnali órákban az általános vasútforgalom úgyszólván teljesen szünetel és a vonatok katonasággal vannak megtölve.

A vasúti kocsi tele vannak ilyen felirásokkal: »Békét akarunk!« »Le Benes!« és »Sirovyval!« »Munkát, kenyeret!« »Nem akarunk agyútöltelek lenni!« A vasúti kocsi egy részére krétával Benes és Sirovy torzképeit rajzolták. Már az éjszakai órákban megkezdődött valamennyi gépjármű elkobzása, úgyhogy már magában Prágában is alig lehet bérgepkocsit kapni. Az újságok nagy fehér foltokkal jelennek meg. Több lapot elkoboztak.

Bukarest, szeptember 24. A bukaresti cseh követség közölte a Románia területén élő 40 évnél fiatalabb csehszlovák állampolgárokkal, hogy haladéktalanul haza kell utazniök és jelentkezniök kell csapatteüknel.

Hétfőn délután és este légvédelmi gyakorlat lesz Debrecenben!

Őszi és téli angol és belföldi gyapjúszövet különlegességek nagy választékban

FELDHEIM IMRE „Posztobáz”
Svetits palota.

KLINGENTHAL, szeptember 24. A cseh katonaság szombat délután a határtól mintegy 7-800 méternyire rajvonalba állásba ment és beásta magát. A cseh katonákon kívül a vörösrőség egyenruhás tagjai is fedezéküket ástak maguknak.

Sorozatos letartóztatások

PRAGA, szeptember 24. Német TI: Cseh rendőrök szombat délelőtt letartóztatták Wagner és Riedel német birodalmi újságírókat, akik útban voltak Csehszlovákián át. Letartóztatásuk okát nem közölték.

Prága, szeptember 24. (Német TI.) Kundi képviselőt, a szudétánémetpárt parlamenti klubjának elnökét a cseh rendőrség letartóztatta. A prágai német segélyegylet elnökét és helyettes elnökét szombat reggel rendőrszolgálatok lakásukról elvitték, egész nap fogvatartották, estefelé azonban elbocsátották.

Prága, szeptember 24. Szvatikó Pált, a Prágai Magyar Hírlap cikkíróját ma letartóztatták.

Belgium is...

BRÜSSEL, szeptember 24. A belga rendkívüli minisztertanács befejezte után a következő közleményt adták ki:

A nemzetközi válság eseményei s a több országban végrehajtott katonai intézkedések arra késztették a belga kormányt, hogy elrendelje a belga területek védelmének megerősítését. Ebből a célból összehívja azokat a katonai vezetőket, akik bizonyos műszaki munkálatok vezetésével vannak megbízva. Másrészt a kormány az egyik tízezered 1937. évfolyam utjoneit behívta. Valamennyi es ipattestnél megtörténtek ezenkívül a szükséges elővigyázati rendszabályok. Jól értesült forrásból eredő hír szerint elrendelték a katonaságnál a szabadságolási tilalmat. Egyebekben hangsúlyozzák, hogy Belgium minden körülmények között megkívánja tartani semlegességét.

Harc a lengyel határon

Varsó, szeptember 24. A szombat reggeli lengyel lapok a következő címmel írnak a pénteki szovjet kihívásról: *»Moszkva blöfföl, hogy megvédje Prágát; »Egy felesleges jegyzék a lengyel kormányhoz; »A szovjetunió féltékenyül tüntetése méltó elbánásban részesült; »Moszkva szarolási kísérlete.*

London, szeptember 24. A lengyel Szilézia felszabadítására alakult szabadsapatokban eddig csak magában Varsóban

15.000 önkéntes kérte felvételét, a társadalom valamennyi osztályából. A varsói polgármester is belépett a szabadsapatba.

Teschentől érkezett hír szerint igen sok cseh területen élő lengyel nem engedelmeskedik a mozgósítási parancsok és átmenetül lengyel területre. Egyes helyeken a behívott lengyelek

leggyértesen szegünek ellent annak, hogy őket fegyveres szolgálatra kényszerítsék.

Trzyniechen pénteken véres összetűzés volt a lengyel lakosság és a cseh katonaság között. Két lengyelt a lövések megöltek, tizen megsebesültek. A cseh hatóságok nem hajlandók felvilágosítást adni az összetűzésekről. Más közsé-

Londonba megy Daladier

Páris, szeptember 24. Bonnet külügyminiszter újságírók előtt kijelentette, hogy az angol kormánytól még sem Daladier, sem ő nem kapott hivatalos meghívást. Politikai körökben mindamellet valószínűnek tartják, hogy a két államférfi 24 óra teforgása alatt repülőgépen Londonba fog utazni.

London, szeptember 24. A News Chronicle párisi levelezője úgy tudja, hogy Phipps párisi angol nagykövét Bonnet külügyminiszterrel azokról az

gekben is voltak hasonló incidensek.

A csehországi lengyel vidéken kétszázhatvennégy méteres hullámhosszon működő lengyel titkos rádióállomás utasításokat ad a lengyeleknek és kirtartásra buzdítja őket.

A Kurjer Poranny jelentése szerint Jabloncában lengyelek és cseh esendőrök között véres összetűzés volt. Két lengyelt megöltek. A lap rámutat arra, hogy a csehek erkölcsi ereje egyre jobban bomlik, a lengyel népesség ellenállása viszont egyre erősebb. A csehek csapatostól hagyják el a lengyel kisebbség vidékeit, hogy cseh vidéken helyezték magukat biztonságba. A cseh tisztviselők és bizalmi emberek központjaikból utasítást kaptak, hogy szombaton 9 óráig hagyják el a lengyel települési területet. (MTI.)

Varsó, szeptember 24. Lengyel TI: A lengyel sajtó jelenti, hogy a tescheni Szilézia cseh tisztviselői parancsot kaptak, hogy családjaikat Csehország belsejébe vigyék. Ez az áttelepítés még ma 9 óra előtt meg kell, hogy történjék.

új javaslatokról tárgyalt, amelyeket a brit kormány a cseh kormány elé terjesztett.

A javaslatot a prágai angol nagykövét nyugtatta át a cseh külügyminiszternek. Az átnyújtás tíz perccel azután történt, hogy a mozgósítási rendeletet kiadták. A javaslatok értelmében a szudétánémet terület átcsatolása kérdésének rendezése előtt német csapatok szállnak meg 16 kilométernyi mélységben a határvézetet.

Gyülestitalom Belgrádban

Belgrád, szeptember 24. Belgrádban a késő délutáni órákban rendelet jelent meg, amely Jugoszlávia egész területére kimondja a gyülekezési és csoportosulási tilalmat. A rendelet kiadására az általános politikai helyzet, valamint az utóbbi napokban előfordult politikai tüntetések adtak okot.

Henlein felhívása a mozgósítás ellen

Henlein a következő felhívást bocsátotta ki a szudétánémetekhez:

Benes hazárjátékában az utolsó kártyát dobta az asztalra: alkotmányellenes katonai kormányra támaszkodva kihirdette az általános mozgósítást. Ti, a szudétánémet néptársaim, tudjátok, miről van szó. Egy német sem fog németre lötni,

egy magyar sem magyarra, egy lengyel sem lengyelre.

Benesnek nincs joga ahhoz, hogy iszonyú testvérgyilkosságra kényszerítsen benneteket. Mozgósítási parancsának egyetlen német sem fog eleget tenni. Rövid időn belül szabadok lesztek!

Lapzárta

PRAGA, szeptember 24. Csernák Mátyás pozsonyi főiskolai tanári a Sirovy kormány tárcanélküli miniszterévé nevezték ki. Ugyancsak tárcanélküli miniszterré nevezték ki Karvas Imre egyet. tanárt, a Hodza-féle agrárpárt tagját, aki szintén szlovák nemzetiségű.

Budapest, szeptember 24. (MTI.) Illetékes helynek tudomására jutott, hogy úgynevezett szabadcsapatok részére gyűjtése ürügye alatt egyesek nagyobb magánvállalatoknál megjelentek és azokat adományok adására szólították fel. Az ilyen és hasonló visszaélések megakadályozása céljából a következő hivatalos nyilatkozatot közlételetére hatalmazták fel az MTI-t:

E tárgyban hozzánk érkezett kérdésre illetékes helyen közölték, hogy ama felelősen elemek által terjesztett hírek, mintha Magyarország területén szabadcsapatok alakultak volna, teljesen légből kapottak. Esetleges földalatti szervekedést a közrendészei hatóságok minden eszközzel meg fogják gátolni. Az e célra való gyűjtés ürügyével jelenkezőket pedig a legközelebbi rendőrnök kell átadni. Nyomatékosan felhívjuk a figyelmet arra, hogy az ilyen közsa híreknek a közönség ne adjon hitelt annál kevésbé, mert az ország védelmének ellátására egyesegyedül a m. kir. honvédség hivatalos.

szabadcsapatok alakultak volna, teljesen légből kapottak. Esetleges földalatti szervekedést a közrendészei hatóságok minden eszközzel meg fogják gátolni. Az e célra való gyűjtés ürügyével jelenkezőket pedig a legközelebbi rendőrnök kell átadni. Nyomatékosan felhívjuk a figyelmet arra, hogy az ilyen közsa híreknek a közönség ne adjon hitelt annál kevésbé, mert az ország védelmének ellátására egyesegyedül a m. kir. honvédség hivatalos.

A Nagytemplomban lesz a kollégiumi jubileum ünnepi hangversenye

A Kollégium 400 éves jubileumának ünnepi hangversenye, amelyen Kodály Zoltán Psalms Hungaricus körül előadásra, az eddigi tervvel ellentétben, az őrtási érdeklődésre való tekintettel, nem a Csokonai-színházban, hanem a Nagytemplomban lesz. A hang-

versenyt október 4-én este 7 órakor maga a szerző vezényli. A Kollégium a jegyigénylés zavartalan lebonyolítására kedden megnyitja hangversenyirodáját, amely mindennap 10-11-ig áll a közönség rendelkezésére.

GYÁSZROVAT

Szakály József jegyzőgyakornok 31 éves korában elhunyt. Temetése vasárnap délután fél három órakor lesz Köztemetőben. Pusztai temetkezési intézet.

Nagy Róza özönő 3 éves korában elhunyt. Temetése vasárnap délután fél négy órakor lesz Köztemetőben. Pusztai temetkezési intézet.

Ellischer Gyuláné, Baik Mária 59 éves korában elhunyt. Temetése vasárnap délután négy órakor lesz köztemetői ravatalozó tereméből református szertartással. Lakása: Diadal u. 1. Pusztai temetkezési intézet.

Kocsis Gábor 46 éves korában elhunyt. Temetése hétfőn délután négy órakor lesz köztemetői ravatalozó tereméből református szertartással. Lakása: Domb u. 2. sz. Pusztai temetkezési intézet.

Köszönetnyilvánítás: Ezúton mondunk fájó szívvel igaz köszönetet mindazoknak, akik drága jó férjem, szeretett édesapám elhunyt alkalmából mérhetetlen fájdalommat enyhíteni igyekeztek, ravatalára koszorút, csokrot helyeztek. A esendőr bajtársak kegyeletes részvételét külön köszönjük. Özv. Kiss P. Károlyné és a gyászoló család.

Köszönetnyilvánítás: Dráma jó férjem elhunytával ért mély bánatunkban való részvételéért, a ravatalra helyezett ko-

szorukért ezúton mondunk igaz szívvel mindenkinek hálás köszönetet. Özv. Sós Istvánné és gyermekei.

Uj temetkezési intézet
Cégtulajdonos
PUSZTAI JÓZSEF
Kálvin-tér 5.
Telefon 33-90
Megbízható és pontos kiszolgálás, szolid árak.
Exhumál, szállít, temet.

Szél
Jóslás: Mérsékelt délkelti szél, felhődtönulások és nékül, vagy kevés esővel. Az éjszakai lehűlés fokozódik, a nappali hőmérséklet alig változik.

Ko

Milyen nem kellen Ha ez a k hánnyozná Mindig sa éleim amelyben remegés cserélte f

Bécsben részes sz tam egy b vendégbar csak a lak a kenyere togyasztot együtt há ban, egy ágyon.

Hídeg t szüntelen jejes dühe szobákban kán talált éjszakai gattuk az nét: a fák lagok gyé

A kifürk ban — úgy megpróbált este megd hogy cipő kartonpap telt bele k foszós lyu testésztán. rongycsom lást, de az len harcol.

Akarva bafogságba közé sáncot vacogott é menője ak totta fel. Hol én, ha mig a más

Egy nap tá: adt. M itthon, am könyvtárak lehetnek. elég két en konyosság

Bergene papucs. E vünk végr lábbelin ú hogy mind cipő, egy k két rongy huztuk az

Próbautó előtt indul különböző bűző irány görbétot kodva szám

Semmi k látott be monda: — Szegén vad hidegbe laminek tö

Már má össze-vissza kor egy es thekből Szent Istvá legekből fül lak, mint n

Az egyik se néztem a te vongó széps Allam, n és botomat zembem. S e

egyszeresá hozzám s m Megrebbent szólni fog t nul tovább val pillanat hősésemb. Za cartan

par posztó uk fel ter A két pár dtunk meg. ottott egy fel gyük lábun gyük s rá- stópapucsot. asárnap dél

és folytat tette vád asokk zoká rókát an. I zászú gyula

ta a vida gusztus 30 bányában. szamaradú ja. amit a másnap re nyagazaga A tonuk

mek is ilyen labával va ta a vida gusztus 30 bányában. szamaradú ja. amit a másnap re nyagazaga A tonuk

dicogtunk ccóin, ani- mal Bibliogálltam a zennyes fel- gyük száll- osztalepek. nek délre

A. V á

Erich TEL. Pösz.

am. hogy ó hangtalan- nnyú lábár- tunt a sürü

rea álltam

Koldus

Milyen sűrű lenne az élet, ha nem kellene néha sirni és kacagni! Ha ez a két rokon megnyilatkozás hiányozna a lélekből.

Mindig szívesen gondolok vissza életemnek arra a szakaszára, amelyben a sirást, a lélek könnyes remegését, a kibuggyanó kacagás cserélte fel.

Bécsben történt, 1934 telén, hogy részes szegénységben elfogadtam egy bécsi diák, Paul Berger vendégszerzését. A baráti kegy csak a lakásra vonatkozott, mert a kenyeret 5 is vékony szeletekben togyasztotta. Együtt laktunk, együtt háltunk egy kis szobácskában, egy kiérdemesült deszkagyagon.

Hideg tél volt. A Wienerwald szüntelenül fujta, lehetett izgága, jeges dühét a városra. Fűtetlen szobánkban az álom csak nagy ritkán talált ránk. Legtöbbször fél-éjszakákon át vacogtunk s hallgattuk az ablakunkhoz verődő zenét: a fák didergését s fakó csillogok gyémánt zokogását.

A kifürkészhetetlen sors azonban — ügylátszik — még keveselte megpróbáltatásunkat. Berger egy este megdöbbenve állapította meg, hogy cipője talpa megközelíti a kartonpapír vékonyságát. Nem telt bele két nap, a talpon szép foszlós lyuk keletkezett, akár a rétestésztán. Pár napig papír- és rongyosomóval tömögette a nyílást, de aztán feladta a reménytelen harcot. Ekkor már köhécselt is.

Akarva-akaratlanul, Berger szobalogságba kényszerült. A párnák közé sáncolta magát és egész nap vacogott és olvasott. Ha sürgős kimenője akadt, az én cipőmet rántotta fel. Így ment ez egy ideig. Hol én, hol ő bujtunk az ágyba, míg a másik elintézte dolgait.

Egy napon aztán mentőötletem támadt. Mincképpen kucorogjunk mi itthon, amikor az egyetlen és a könyvtárakban kellemes melegben lehetünk. Egy pár cipő nagyon elég két embernek némi kis találékonyossággal.

Bergernek volt egy pár posztópapucs. Ezt használtuk fel terünk régrehajítására. A két pár lábbelin úgy osztzkodtunk meg, hogy mindenkinek jutott egy fél cipő, egy fél papucs. Egyik lábunkat rongyosomóba pólyáltuk s ráhúztuk az irdatlan posztópapucsot.

Próbáltunk egy vasárnap délelőtt indultunk el. Természetesen különböző időpontban és különböző irányban. Kezünkbe tisztos görbebotot fogtunk s arra támaszkodva szánalmasan bicegtünk.

Semmi kétség: aki így bicegni látott bennünket, sajnálkozva mondta:

— Szegény ember, ennek is ilyen vad hidegben kellett a lábával valaminek történni!

Már második hete bicegtünk össze-vissza a város utcáin, amikor egy este a National Bibliothekből jövet, megálltam a Szent István téren. A szennyes felegetől fűrgő kis hópelyhek szálltak, mint pajkos káposztalepkek. Az egyik sarokház falának dűlve néztem a templom és hóhullás csavongó szépségét.

Álltam, merengtem. Kalapomat és botomat ott szorongattam a kezemben. S ahogy így merengem, egyszer csak egy fiatal lány siet hozzám s megérinti a kalapomat. Megrebbentem. Vártam, hogy szólni fog valamit. De ő hangtalanul tovább indult s könnyű lábával pillanatokat alatt eltűnt a sűrű hóesésben.

Zavartan, szívdobogva álltam

ott s ahogy a kalapomba néztem, láttam, hogy a pihegő hópelyhek között ott pöffeszkedik egy fényes pénzdarab. Egy hivalkodó huszfilléres.

Megértettem: ez a nő koldusnak nézett engem. Megértettem, hogy

mily szegény és kifosztott lehetek, ha már egy fiatal nő is csak alamszóra érdemesít.

Ezen aztán olyan kegyetlenül nevettem, hogy amíg mentem hazafelé, bicegni is elfelejtettem.

Kállai Gyula.

Felakasztotta magát, mert nem engedték cigányleányt feleségül elvenni

Tragikus öngyilkosság történt Hajduböszörményben. Erdős János 24 esztendő fittalemler néhány hónappal ezelőtt beleszeretett egy feltűnően szép cigányleányba, akit feleségül akart venni. A fiatalember szülei azonban ellenétek a házasságot, semmiképpen sem akarták, hogy a fiu cigánylányt vegyen feleségül. Emiatt elkésredésében Erdős János szobatra

virradó éjszaka szobájában felakasztotta magát.

Szülei reggel vették észre az öngyilkosságot. A szerencsétlen fiatalembert azonnal levágták a kötélről, de segíteni nem lehetett, mert Erdős János ekkorra halott volt.

Tekintettel arra, hogy büneslekmény nem történt, az ügyészség megadta a temetési engedélyt.

A tűzharcoságot a jövőben közvetlenül a honvédelmi minisztérium igazolja

Budapest, szeptember 24. A hivatalos lap mai száma közli a honvédelmi miniszter rendeletét a tűzharcos minőség igazolásáról és a Károlykeresztre való igényjogosultság utólagos elismeréséről szóló régebbi rendelet módosításáról.

Ezek szerint a jövőben a jogosultság sürgösségére való tekintettel kizárólag a honvédelmi minisztérium hadigondozási osztálya állítja ki az igazolványokat, vagyis ezután nem az történik, ami a múltban volt, hogy t. i. a minisztérium utasította a testnevelési és népgondozási szerveket, hanem az igazolást mindjárt a minisztérium állítja ki.

A rendelet egyik szakasza arról is intézkedik, hogy mi történjék, ha valaki a testnevelési és népgondozási szervek igazolványa alapján a jogosultságot a személyi okmányába, tehát az anyakönyvi lapra, személyi lapra, stb. már bejegyeztette, de időközben a jogosultságot igazoló eredeti okmányokat elvesztette.

Mostantól kezdve ezeknek sem kell azokhoz a testnevelési és népgondozási osztályokhoz fordulniuk, amelyek eredetileg az igazolványt kiállították, mert ilyen esetben is kizárólag a honvédelmi miniszter igazolja az igényjogosultságot.

Tizenöt napi fogház robbanószer tartásáért

A debreceni büntetőtörvényszék Jenev Sándor dr. törvényszéki elnök irányításával működő ötöstánácsa szombaton ítélkezett Tóth Ferenc edelényi bányász ügyében. Tóth Ferenc ellen az ügyészség robbanószer tartásával elkövetett bűntett

és folytatlagosan elkövetett lopás bűntette miatt indított eljárást.

A vád szerint a bányász a robbanószeranyagokat kapott, ezeket azonban nagyrészt nem használta fel a bányában, hanem magánál tartotta és lakásán elrejtette. A szombati főtárgyaláson Tóth Ferenc tagadta a vádat. Kijelentette, hogy augusztus 30-án dolgozott utólagára a bányában. A robbanószerből viszsamaradt néhány dinamitpatronja, amit azért vett magához, hogy másnap reggel beszovalgassa a bányaaigazgatósághoz.

A tanak ezzel szemben azt val-

lították, hogy Tóth Ferenc rendszeresen kevesebb dinamitpatronot használt fel, mint amennyit rendelkezésére bocsátottak.

Az ötöstánács a terhelő vallomások alapján robbanószer tartásával elkövetett vétségben mondotta ki bűnösnek Tóth Ferencet és tizenöt napi fogházra ítélte. A lopás vádját alól felmentette a bíróság a bányászt.

15 tőzsdés a valutaügyszészen

Budapest, szeptember 24. Nagy izgalmat keltett tegnap a tőzsdén, hogy egy óraker, üzletzárás után, megjelentek a valutaügyszészség detektívjei, dr. Tóth Sándor detektív-felügyelő vezetésével, körülfogták az épületet, elállták a kijáratot és mindenkinél valutát és aranyér-

30% árammegtakarítás és takarékkulcs

51Vr AZ OLCSSÓ VILÁGVEVŐ SZUPER PHILIPS

Lakásán bemutatja

Katz Rádió
Piac u. 60.

PHILIPS rádiókat készséggel bemutatja, árusítja:

Gulyás Rádió,
csillár, kerékpár szaküzlete,
Piac u. 59. Telefon 32-19.

Részletre is beszerezhető:
Neumann József
cégnél
Piac u. 27.

mek után érdeklődtek, a távozó tőzsdetagokat megmozdították. Az igazolástól kivül az értéktőzsdé nagytermében minden zugot átkutattak, a személtáradakat kiürítették és nagyobb összegű valutákat találtak.

Felnyitották a tagok szekrényeit, átvizsgálták a dossziékat és az ebben találtak alapján is kiterjesztették a nyomozást. Több olyan embert találtak, akik nem tudták igazolni a náluk lévő valuták származását, vagy más gyanus momentumok merültek fel náluk. Ezeket előállították a valutaügyszészségre.

Ma reggel Kotsis Miklós ügyészségi alelnök, a valutaügyszészség vezetője kihallgatta az előállított tőzsdetagokat és vallomásaik alapján újabb előállításokat eszközöltek. Tizenötven vannak jelenleg a valutaügyszészség őrizetében, akiket tiltott valutaüzletkedéssel gyanúsítanak. Kihallgatásuk egy-két napig eltart, úgyhogy előreláthatólag csak jövő hét folyamán döntenelek sorsukról.

Hungária filmszínház

MA, VASÁRNAP: 3, 5, 7, 9 óraker, — HETFŐN: 5, 7, 9 óraker utólagára

Három ember a hóban

Erich Kästner világhírű regénye, a legragyogóbb szatira TELVE ÖTLETEKKEL és HUMOROS JELENTEKKEL!
Fősz.: ROBERT YOUNG, FRANK MORGAN, MARY ASTOR.
KIEGÉSZÍTŐ MŰSOR ÉS VILÁGHIRADÓ!

Az Apollóban

MA, VASÁRNAP
d. u. 3, 5, 7, 9 óraker utólagára
a 2 IGALMAS SLÁGER:
1. A legérdekesebb expedíciós film: a
Dzsungel tragédiája
Végig magyar beszéd!!!
2. A legizgalmasabb vadnyugati történet:
Az aranybánya ördöge
Főszereplő: TOM TYLER.

ŐSZEL...

A bibliai világteremtés 5699. évfordulójára írta:
Dr. WEISZ PÁL főrabbi

Mikor a nyár, a kalászerlő eléri az ősz: az őszi erdőszélen minden kis virág fázva összebukik és riadt csodálkozással néz fel a sárga-piros lombú fákra. „Elet-erő mélyén méla zene szólal, muzsikál a halál sóhajos vonóval, muzsikál a fák... A vonó siklása: sorsoknak hullása... színesen dalosn örök elmúlásba hullnak a levelek... Őszi erdőszélen méla zene szólal, virág-szívek, levél-lelkek hurokat alkotnak, minden sorsokat penget, életet vagy halált egy sejtelmes nagy kéz... Nagy magas fák állnak, komor erős háttal, titkokat sóhajtvá, ók ismerői, halk mesélői Isten nagyságának...

Őszi erdőszélen halk zenésző szólal, játszik az elmúlás sóhajos vonóval... Itélkezés folyik sorsok telett. Örök melódia kél itt a hűrköb: piros-sárguló levelek halála, sóhajos hullása, néma lehullása... En úgy érzem, hogy az őszi erdőszél a mi sorsunk. Sik mező, mit erdő szegélyez, emberi sors az emberi élet, mi beleolvad az örök titkozosságba. Sik mező, mit elnyel a sűrű, sötét erdő...

Ravatalos, nagy oszód takar el mindent, „valami nagy rejtett bánat, fogja át az egész tájat.“ Valami szörnyű, nagy elementáris fájdalom sóhajt bele a „szoltárjuk“ csöndbe... Minden élő megrezzen, mert ilyenkor ad a Természet számot Istennek — az őszi erdőszélen... Hosszu sorok mennek és ajérünk mi is az erdőszélre, számot adni: mert tettünkért, életünkért felelősek vagyunk! Az Irás elképzelése szerint is, ilyenkor, amikor színesen, halk sejtelmesen hullanak a levelek néma borongásba, őszi elmúlásba: az őszi erdőszélre gyűjti az Ursten az emberi lelkeket számottevésre, itélkezésre. Es az erdő előtt napsugaras mező gyorsan megtelik lombtalan bokrokkal, bűnös tettenekkel, rossz-akarattunkkal — es ezek vádolnak; tagadni nem lehet... Es a lombtalan bokroknak alján, a számadás ez idején, lelkünk minden szerény kis virágát, jóság-megvillanását, szeretetmosolyát, összekeresgéljük, hogy védjen bennünket az erdőszélen... Es felhangzik a világ-mindenséget végigharsonázó Kürt, amit megszólattnak zokogó sóhajok, ártatlanoknak kétségbeesésében elsírt könnyei...

Az őszi ég alatt ma három nagy bánat borong. Mezőknek, hegyeknek és anyaszíveknek bánata. Es vádolnak a mezők, vádolnak a hegyek. — Vádolnak szomszédokat, kik óriási hadsapatokkal árasztották el a védtelen ország területét és kíméletlenül taposták szét az ezredéves hazának földjét szántó földműves verejtékkel apolt véteit, és fosztották meg a kereskedőt nehezen szerzett vagyonától, az iparost a keze szerzeményétől. Vádolnak: féktelen becsvágygal és mohó országfóditással karöltve járó jogtalanságot és igazságtalanságot. — Vádolnak a mezők, napsugaras rétek, mert Isten azért adta őket az embernek, nekünk, hogy magot vessünk, jóságot, szeretetet, — de az ember gyomot vet és bánatot arat. — Es vádolnak a hegyek, mert Isten az embernek adta hegyek, szirtek erős erejét, hogy számszámot készítsen belőle, mivel az életet, a fejlődést munkálja. — Es ahelyett az ember fegyvert kovácsol, amivel nemzetek: emberek embert ölnek, életet

pusztítanak. — Es halkan sir az anyák, anyáink bánata. Emberek vagyunk. Istennek egyforma gyermekei és nincs különbség ember és ember között. Miért van az, hogy a gyűlölet halálszagu mocskája tengerre nőtt és vízözönt csinált, emberfűlekbe zúgta, orgonálta vadító, bűnös szörny-szimfóniát a szívekbe plántált förtelmes hiánrt? Miért nem tudja a másik ember rólunk, amiként anyánk tudja hogy emberek vagyunk? Ha gyűlölnék: egymásban önmagunkat gyűlöljük, mert egy-test egy-vér vagyunk, közös nagy tenger csöppjei vagyunk! Testvér! ha arcod eddig vad dühtől vereslett, csontos ököllel, verd bűnbánó melledet, hiába Testvér, emberek vagyunk!

Es elvonulnak a minden korb, letűnt századok örökéletű, mindig visszatérő, ismétlődő bűnei. Elmúlt idők romboló hangjait, háborgó indulatait játszalja olykor valami rejtelmes nagy hatalom és egyes embereket, nemzeteket megejtének a régi bűnök. A romboló rosszindulat falat emel ember és ember közé, és minden időben új nevet vesz fel, hogy ne ismerjék fel, hogy ne ismerjék meg, de véres tettei nyomán az ördögkarom mindig kilátszik és nyomában mindig sírás kél és temető telik; hantok

A debreceni Diogenes

A Temető uca végén, közvetlenül az árok mellett nagy kövér hordó áll magányosan. Eppen olyan, mint más százezer boroshordó kívülről. Mert belülről kicsit bizony más.

Bor helyett ugyanis hálósza-ba van az a bronzok között. Szűk és kicsit kényelmetlen a hálósza, a szekrények például kiszorultak belőle, Varga Imre 63 éves munkanélküli azonban megvan vele elégedve.

A szerencsétlen öregember, miután nincs senkije ebben a városban, elhatározta, hogy azt a pár fillért, amit segélyként kap és összekeres magának, nem dobja ki levegőben és piszkos nyomor-lakásokért, ahol még pénzért maga ura sem lehet, hanem házat vessz. Miután pedig a házak manapság elég drágák és Varga Imre munkanélkülinek még egyszer kellett volna születnie, ha kőből való házra akart volna gyűjtést kezdeni, hát megelégedett egy

Tűzifa - Szén

szükséglet
a legolcsóbb napi áron

VÁGÓ JÓZSEF

tűzifa és szénkereskedésében
szerezhető be.

"Margit fürdő" mellett
Telefon 10-24

emelkednek, családck pusztulnak, jóságot temetnek, vérkönnyet zokognak...

Es vádák zuhognak, sóhajok kelnek, jeges, hideg ítéletek hangzanak az őszi erdőszélen... sorsunknak határán... Es az itélkezésnek végén, ahol találkozik élet és halál, az őszi erdőszélen egy titokzatos ködalak emelkedik, mely a földtől az égig ér, az Életnek sejtelmes nagy vándora, egy nagy kéz, a Jóság, mely folyton ad. Akik ezt látták, vagy láthatták, soha boldogtalanok nem lesznek. Azok a bizók, a megelégedettek. — De az ut hozzá nehéz és göröngyös: a mások megértésén, szenvedélyek leküzdésén, önzetlenségén, családiaságon, hazafiasságon, valóságoságon, hiten, Istenen át vezet!

A Jóság parancsa: teremteni, dolgozni, adni! Az élet adatott, hogy teremts! Az időnek napjai, hogy gyűjts! A lélek, hogy adakozz! Teremts, hogy legyen mit gyűjtened! Gyűjts, hogy legyen mit adnod!

Testvér! A Haza esonkjain, vágyaid roncsain ezt jegyezd meg magadnak most, mielőtt nekimegyünk a télnek... most: ősszel... Es akkor megláthatod, v az őszre jön új tavasz, lehulló falevél helyett új rügyfakadás... A mai világ helyén egy új világ született: a Biblia világa...

... Őszi erdőszélen, elmúlásnak mentén, a ma bajai és gondjai mellett, új élet kél a romok felett, — ha eselekszünk. Ha hiszünk, remélünk: a jóságban, az isteni örök igazságban!

fából és a bronzokból álló „ház-zal“ is.

A zsidóvásárban vásárolta a „házát“ Varga Imre. Jó széles hordót vett, a repedéseket betapasztotta, a lyukakat betömte és kellő tatarozás után beköltözött az új lakásba.

Most a Temető uccán állította fel a hordót. Kitűnően érzi magát benne az öregur és azon tőri a fejét, hogy kifesti a házat. Mert az ember, ugy-e, szereti, ha esinosan lakik?

— Eleinte kicsit kényelmetlen volt — mondja a különös háziur, — kicsit nehéz volt megszokni a félig ülve való alvást. De most már remekül alszom.

Diesekedve beszéli el, hogy a mult héten tetőt csinált a házra. A tető rendkívül praktikus: esős időben felhuzza, joidőben leszereli.

A tető ugyanis egy nagy er-nyő. Egy kofaasszonytól vásárolta.

A háziur ezután beszáll a házba, pipára gyújt és onnan beszél ki hozzám. Mintha hordóból jönne nek a hangok.

Bocsánatot kér, hogy nem vezethet be a lakásba, de kettőnknek bizony szűk volna a ház.

Dieséri a szomszédokat. Hogy nagyon jó emberek lehetnek, mert eddig még senki sem szólt hozzá. Előbbi helyéről ugyanis elcsufolták, ő ugyan nem igen veszi szívére a heccelődést, de aztán a környék gyerekei esténként céllovest kezdtek játszani. A cél pedig az ő háza volt.

A céllovó gyerekek miatt ötször is el kellett költözni Varga Imrének.

Mind az öt alkalommal lehetőleg gyéren lakott és bokros helyekre gurította a házat és amig a gyerekek fel nem fedezték a „csigabigabcsit“, nagyszerűen lakott a hordozható házban.

takarékos

penzt ér

a
**TUNGSRAM
KRYPTON**

Lámpa

ÉRTÉKES NEMESGÁZ VAN BENNE,
EZÉRT AZ ELHASZNÁLT GOMBÁ-
ALAKU KRYPTON LÁMPÁT
A NEMESGÁZTARTALOM ÉRTÉKÉBEN

Kereskedője
visszavásárolja

*****

— Nem kell adót fizetni, — mondja elégedetten a hordótulajdonos, — nincs kövezetadó, víz-díj, kéményseprődíj, nincs itt semmiféle díj, szerencsére. A lakókkal sem kell bajlódni. Volt ugyan egy tücskóm, de kilakoltattam, mert nem tudtam tőle aludni. Nagyszerű kis ház!

Es gyengéden megdöngeti a ház oldalát.

Egy baj van azonban: fél, hogy egyszer, amikor nem lesz oda-haza, valaki elloppja a házat.

— Az árokba szoktam elrejtetni a lakást és gallyal takargatom be, de mégis félek. Annyi errefele a szegényember, nagyon sokan beköltöznek a házacskámba. Meg aztán tüzevalónak is jó ez a kis ház.

Arról faggatom, hogy mi lesz vele télen. Mert akkor bizony kicsit hűvös lesz a lakás, fűteni sem igen lehet majd.

— Téltre eladom a házat — jelenti ki az öregur — és szükség-lakásba költözöm. Valahogy csak kitelelek. Tavasszal aztán új házat veszek.

Most sokáig hallgat a hordótulajdonos Varga Imre. Talán ebben a pillanatban hajlandó lenne, némi rábeszélésre, elcserélni hordóját egy kőháza.

(1)

A politika és hadsereg összefüggése

A harc, a háború, velejárója az életnek. Az életért küzdeni kell, a küzdelemre elő kell készülni. Az a nemzet, amely készülteit elmulasztja, elbukott.

A történelmi erejét szinte magunkon érezhetjük: az események rohanva peregnek országok tünek el, birodalmak születnek ujja. Az események háttérben hadseregek állanak, politikusok katonák tárgyalnak, a háború kilátását mérlegetik.

A hadsereg erejétől teszi függővé a politikus elhatározásait. A hadvezér a politikus intését várja, hogy hadsereget elindítsa. Ha ez bekövetkezik, politikai célokat valószínűleg a katonák, Mentől erősebb tehát az állam hadserege, annál erősebb lehetnek tehát politikai célkitűzései is. Hadsereg nélkül még az erős politika is megbukik.

A politikusnak tehát a hadsereg ereje ad súlyt, de szab egyben határt is. A célkitűzéseknek az állam erőforrásaival, — hadseregével — egyenes arányban kell állniok. Az az állam, melyben a politikai célkitűzések nem állanak arányban a háborus eszközökkel, kudarcot vall törekvéseiben.

A politika és hadsereg között a legszorosabb összefüggés van. A hadsereg fejlesztése tehát nem öncél, hanem eszköz az államvezetés kezében a nemzet egyetemes érdeke politikai célkitűzések megvalósításában.

A nemzet életében a hadvezetés és a politika egymástól elválaszthatatlanok. A társadalomnak át kell éreznie ennek az összefüggésnek jelentőségét. Ma még a közvélemény tájékoztatlan a katonai politikai kérdésekben, mert még a tudományos történelmi munkák is elkövetik azt a hibát, hogy nem hadvezetés egymáshoz való viszonyát, holott az ország emelkedése vagy süllyedése rendszerint a politika és hadvezetés helyes vagy hibás együttműködésének következménye.

A társadalom érdeklődését tehát fel kell ébresztetni a hadvezetés iránt, mert csak így érzheti át ennek fontos mivoltát s csak így hozhatók meg azok a súlyos áldozatok, melyek a politikai célkitűzéseket alátámasztó hadsereg kiépítésére szükségesek.

Magyarország ma súlyos helyzet előtt áll. Új ezredévet kell megállapoznunk s ehhez az erőteljes, céltudatos politikához az öntudatos nemzet akarata, hite, áldozatkészsége és mindenek előtt fegyverben álló, erős hadsereg szükséges.

Versenytárgyalási hirdetmény

A debreceni m. kir. állami gyermekmenhely nyilvános versenytárgyalást hirdet az 1938. évi november hó 1-től, az 1939. év október hó végéig terjedő időben szükséges marha-, borjú- és sertéshús, fűszer és gyarmatárúk, továbbá kenyér és péksütemény szállítására.

A teljes szövegű versenytárgyalási hirdetmény, valamint az ajánlati űrlap és mellékletei (versenytárgyalási és szállítási feltételek, stb.) a debreceni m. kir. állami gyermekmenhely hivatalos helyiségében (Debrecen, Pesti u. 4. sz.) napoként 8—2 óra között díjmentesen megszerezhetők, illetve megtekinthetők.

Az ajánlatokat a megrendelő hivatalnál 1938. október 18 napján 10 óráig kell benyújtani.

Debrecen, 1938. szeptember hó 22. M. kir. All. Gyermekmenhely Igazgatója.

Máté József angol uri szabó

Piac-utca 85 alól P. ac-utca 32 alá helyezte üzletét
Csak elsőrangú munkát készítenek.

Végig az Aldunán

Az Aldunán 1938 szeptember. Hajón megyek a Dunán lefele. A társaság igazán nemzetközi. Török diplomata, német poloskagyűjtő, osztrák emigráns, a stambuli angol iskola három tanárnöje, újból és újból németek és végül szerényen, egymásba bujva — a magyar nászutás házaspár.

Mohács alatt jár a hajó. A fedélzeten ülök és keresem a Cseleptákat. A török diplomata leül mellém a padra. Udvariisan, mint ha legalább is bókot akarna mondani, szinte a fülembé sugja az évszámot és a napot. 1526 augusztus 29. Alig tudom ezt a lekötözött udvariasságot viszonzni. Végül hasonlóan udvarias hangszílyal csak azt tudom a fülebe rebegni, hogy II. Szolimán szultán. Nem marad adósom, elvégre keleti ember és mindjárt két névvel szolgál: II. Lajos király és Tomori éresk. Nem akarom a diskurzust tovább folytatni, mért ha azt találnám mondani, hogy Szapolyai János belpolitikai okok miatt, sajnos, elkészt, ezt talán sértésnek venné. Így ismerkedtem meg Mohácsnál a törökkel, ki őseivel ellentétben kifogástalan. Londonban készült szürke útiruhát hord, remekül beszél franciául és németül, az Interparlamentaris Unió hágai konferenciáján vett részt és most Váran keresztül utazik haza, szemüveget visel és nagyszerűen van informálva Kemal pasza, azaz Kemal Attatürk májbjának jelenlegi állásáról.

A POLOSKÁK

Még messze van Belgrád, még messzebb a Kazán-szoros, a Duna szépen, egyenletesen hízik itt a lapályon, az utasok a szalonban gyűlnek össze, hallgatják a rádiót — az ezekben a napokban oly sokat hallgatott rádiót —, a hírek már elhangzottak és most egy sarokban — egy szemüveges német a poloskagyűjtés gyönyöréről tart előadást. Bulgáriába készül, az — úgy mond — kiaknázatlan terület és reméli, hogy szép szakmánnyal fog hazatérni. Szégyenszemre főle tudom meg, hogy a poloskatudósok legnagyobbika magyar. Szinte feláll a székről, amikor nevé kiéjt: a Der Horváth. Majdnem felfal, amikor aziránt érdeklődöm, hogy hogyan szisztematizálja a poloskát: matrac, párna, fal, ágyvagy divány, vagy netán szálloda, penzió, vagy magánlakás-poloskák szerint. A poloska domesticus, szerinte egy igen közönséges és érdektelen fajta, azonkívül már régen feldolgozták tudományosan. Arra a kérdéssemre, hogy ez ciánnal történt-e vagy csapdával, már nem is felel, diühösen faképuél hagy. Mint utólag megtudtam, civilben banktisztviselő. Ez mindent megmagyaráz.

A BESZERVEZETT NÉMETEK

A török diplomata az angol lányokkal beszélget, a németek egymással beszélgetnek, majd szépen körbe ülnek és rajnai dalokat énekelnek. Rendelnek egy üveg szódavíz, mire a bordalok hangosabban és sürűbben következnek. Ez mind nem lett volna baj, ha hanz-

szerüket véletlenül otthon hagyták volna. Sajnos, elhozták. Borzongva néztem ezt a hangszerész-szeállítási különlegességet. Két húzós harmonika, két szájharmónika, egy mandolin, egy gitár és két irtózatosan hamisan hangzó sip. Ami a hamis hangzást illeti, a többi hangszer sem hagyott kívánnivalót maga után. Különben ez a német kiránduló társaság, melynek saját külön zene- és ének-kara volt, remekül meg volt szervezve. Karmesterük volt, aki nemcsak a zenét dirigálta, hanem a kitérő beszállás komplikált manőverét is, aminek az volt a szomorú eredménye, hogy az egész társaság majd lemaradt Orsován, ahol mind ki akartak szállni, hogy vonaton folytassák útjukat.

RENDŐRTŐL EZREDESIG

Belgrádban nemzetközi vásár van. És ebből az alkalomból a város gyönyörűden ki van világítva. Így este hajóérkezéskor gyönyörű város Belgrád. Az ősi fellegvár, a Száva torkolata, a pazarul kivilágított zimonyi híd és az élénk sürgés-forgás lenyűgöző benyomást kelt. A hajóállomástól a város felé ballagok. Egy pozitívumot tudok Belgrádról, hogy van egy épület, melyet szkuptsinának neveznek. Ugy gondolom, hogy ez valahol a város közepén lehet. Megszólított egy rendőrt és azt kértem tőle: szkuptsina és mutogatok. Akkor látom, hogy nem rendőr, hanem katonatiszt, most már mindegy. Mindjárt kéri, hogy tudok-e németül. Most már hadnagy úrnak szólítom, elvégre katonatiszt. Elmondja, hogy horvát és a világháború alatt az osztrák-magyar hadseregben szolgált. Hát akkor biztos nem hadnagy már, gondolom magamban: idősebb ember, bizonyára legalább is kapitány. Erre előléptetem és most már kapitány úrnak tiszteltem. Mutogatja a várost, nézelődöm, közben a vállán levő rangjelzést is próbálom kitalálni, látom, hogy három aranyesikja van és még keresztben is van valami csik, így bizonyára őrnagy. A legközelebbi alkalommal már őrnagy úr az általam neki megadott títulus. Mire visszatértem a hajóra rájöttem, hogy — sajnos — ez is kevés volt, az egyik szerb pincér az általam leírt rangjelzés alapján megállapította, hogy a katonatiszt legalább is alezredes volt, ha éppen nem ezredes. De ez nem zavarta őt abban, hogy az alatt a pár óra alatt, míg Belgrádban voltam, engem ne a legnagyobb kedvességgel kalauzoljon és ne mutogasson meg mindent. A királyi palotát ugyan csak rábeszélésre volt hajlandó megmutatni, az t. i. nem valami fényes, de megvigasztaltam, hogy a király igen zsenge korára való tekintettel bizonyára meg fog felelni a célnak. Hogy aggodalmaimat eloszlassa, bár nem kérdeztem, közölte, hogy a palota minden bizonytalan modern komforttal felszerelt épület. Viszont a fellegvárban Mestrovicsnak, a világhírű horvát szobrásznak emlékműve előtt igaz áhitattal állottam meg. A mai szobrászat egyik re-

mekműve az alkotás. A mozgásnak ellenállhatatlan ritmusa van és a belőle sugárzó lendület igazán magával ragadó.

TRAJANUS ÉS SZEMERE

Az aldunai hajóútnak azonban fénypontja mégis a gyönyörű Kazán-szoros. A Duna mintha megijedne a közeledő óriási hegyektől, összehúzza magát és a szükke vált hatalmas, lusta folyam az európai tájak egyik legszebbikén folyik keresztül. Pereről perere változik a kép, a sziklák szinte a víz közepéből bukkannak elő és amikor ellenségem, a német poloskagyűjtő természetesen térképpel a kezében magyarázza a török diplomatának, hogy a jobb part Jugoszlávia, a balpart Románia; kénytelen vagyok felvilágosítani a társaságot, hogy ezeltől húsz évvel még mind a két gyönyörű part Magyarország volt.

Halad a hajó; előttünk Trajanus császár híres emléktáblája a sziklára vájt ősi római út és elhaladunk a Vaskapu mellett, hogy Orsován kikösszünk a Korona-kápolna alatt. Szemere Bertalan neve jut az eszembe, akit itt, azon a helyen, ahol most a kápolna áll, ásta el a Szent Koronát.

A SENKI SZIGETE

Ada Kaleh szigete. A török diplomatával szállók ki, aki törökül beszél mindjárt az első emberrel, akivel találkozik. Kétségtelenül megértik egymást. Haladunk befelé ebbe a szines faluba, mely az egykori senki szigetét teljesen betölti és mindenütt az uccán igazi török árusok kínálják állítólag igazi török edességeiket. Vajon az Aranyember Noémija is török edességeket árult a hetenként készített itt kikötő hajó utasainak? Amikor Ada Kaleh elhagyom, csak azon töprengök, hogy az a rengeteg ember, mely most itt dulcast és egyéb kimondhatatlan és chetetlen gyomorragasztó edességeket árul és akiknek nyilvánvalóan ez az egyetlen foglalkozásuk, pöntektől keddig vajjon mit csinálnak és miből él. A török diplomatát is úgy látszik ez a probléma gyöttri, mert ő azzal a kérdéssel fordul hozzám, hogy vajjon mit csinálnak itt az emberek télen. Most nem tudok felelni, mint azt, hogy bizonyára várják a hajóforgalom megindulását.

ELŐÍDEZÉK EGY KÖNYVET

Bulgária partjai mellett halad el a hajó. Más színű zászló, más emberek. Lelkesek. Nagy csoportokban várják a hajó érkezését és hangosan és sokat éljeneznek. Még többet intégetnek. Legalább is így határozta meg Bulgáriát az egyik angol lány. Ismerve az angol útleírások alaposágát, azt ajánlottam neki, hogyha már ennyi megfigyelést tett, írjon egy egész könyvet Bulgáriáról. Nem felel egy szót sem, csak megértően mosolygott. Most már csak attól rettegtek, hogy meg is teszi. Képes rá. Elvégre angol.

Szentmihályi János.

— A MÁV nyugdíjasok asztaltársasága október hó 1-én este 8 órai kezdettel tartja meg vacsorával egybekötött családi összejövetelét. Kérjük a tagokat, úgy a saját, mint családtagjai részére a vacsorán való megjelenésüket f. hó 30-án este 6 óráig bejelenteni szíveskedjenek. Hunyódi utca 9. sz. alatt. Vendégeket szívesen látnunk. (.)

WINCKLER IST... ir. kereskedelmi minist...
elők pedig, a t...
szinte mona...
bámulhatjuk...
széltirágó...
amelyben meg...
követés törté...
itt és ki...

Bekövetkező...
óra, amely m...
drámaisággal...
magyar jó...
amely esemé...
1918. évi nem...
a magyar őse...
építik — lass...
tudni! — azt...
amelyen azt...
európai élet...
engesztelődés...
désének bázi...
Ezt az új t...
a belőle való...
tot azonban n...
lésekkel, eset...
áldozatos hős...
teni, de De ie...
rá a józan...
Csonkama...
vezetői képe...
élesítéssel...
hez semmifél...
nem volt az...
rán hasonlít...
harmadrész...
ugyanis itt m...
lami apparát...
sági berende...
meglévőség...
kellett kormá...
gazdaságban...
goml, nehogy...
és legteljese...
kezdek be. V...
amelyek fö...
kazának fűtő...
gőztömög vis...
ki kényserite...
— hogy szakt...
kapcsolt teher...
nem egészen...
Es ami a legs...
a hatalmas g...
hirtelen meg...
szerelni, mert...
munkában, m...
velo járó üze...
hétel együtt...
Majdnem eg...
kájába került...
apparatust ú...
magángadast...
építette és fel...
zésekkel, red...
tásokkal —
üzemarányait...
tel, amely azt...
magyar visco...
lően, erőmeg...
velt.

Az állam...
díjon most m...
szajutás nem...
erkezése régl...
gyarjainak...
gondó legyen...
— a le...
szakított...
voit, est...

gonosz terve...
ja vissza az...
véredőyeket...
hogy súlyos...
vetkezésé...
Az állam...
díjon most m...
szajutás nem...
erkezése régl...
gyarjainak...
gondó legyen...
— a le...
szakított...
voit, est...

mint a...
ssan le...
yudítja...
aranyos...
korszak...
gépzet...
a nehez...
megfele...
kát m...

Háztartási...
leg...
Bészler...
Pla...
— Hosszú...
a természetes...
serdívet nagy...
annak gyors...
szájtó...
Kérd...

szert...
endó uj...
pai meg...
asz...
lag ele...
ródi al...
s most...
szedöl...
— a rür...

Összedől! De...
zavar fog kele...
összeomlás...
Hát nekünk...
lelőszomszár...
lez ország...
ságtalanság...
el a magy...
lyett a nagy...
Megmozdult...
élet a hatá...
a súlyos mo...
roit láz...
áll...

magyar...
lik eittel...
béklyo...
ifthon...

Taka...

NEMZETI GOND

Írta: Dr. WINCHKLER ISTVÁN
ny. m. kir. kereskedelmi miniszter

Bekövetkezett az a történelmi óra, amely most már filmszerű drámaisággal pergeti a egyszerű magyar jóvátétel eseményeit, amely események jövátészik az 1918. évi nemzetközi történelem és a magyar összeomlás hibáit és kiépítik — lassan-e, gyorsan-e, nem tudni — azt az igazi békeállapot, amelyen aztán megkezdődhet az európai élet a népek kölcsönös kiengesztelődésének és kiegyenlítésének bázisán.

Ezt az új történelmi eseményt és a belőle való új történelmi állapotot azonban nemcsak lelkes ünneplésekkel, esetleg szükség szerinti áldozatos hősiességgel kell köszöneti, de *be is kell rendezkednünk rá a józanodás összes eszközeivel.*

Csonk Magyarországot államszervezeti képe az 1918. évi trianoni elesetlással olyan volt, amilyenhez semmiféle más államszervezet nem volt az emberi történelem során hasonlítható. Az ország két-harmadrészének leszakítása után ugyanis itt maradt az a teljes állami apparátus és megárgazdasági berendezettség, amellyel a megélvőség okából mégis tovább kellett kormányozni és a magángazdaságban tovább kellett dolgozni, nehogy abszolút zűr-zavar és legteljesebb összeomlás következzen. Volt tehát egy gépezet, amelyet folyamatosan hatalmas kasszák fűtöttek és a fejlesztett gőztömeg viszont üzemben maradt a kényszerítette a gépet. Ez a gép — hogy szakmásként éljek — a kapcsolatos teher miatt azonban csaknem egészen üresen járt, zakkolt. És ami a legsúlyosabb baj volt, ezt a hatalmas gépet nem is lehetett hirtelen megállítani, kisebbel felszerelni, mert a meglévő gőztömeg munkában, üzemben tartotta, a vele járó üzemeltetési költség terhével együtt.

Majdnem egy évtized nagy munkájába került, míg azt a hatalmas apparátust úgy az állam, mint a magángazdaság lassan-lassan leépítette és felszerelte — nyugdíjazásokkal, redukciókkal, arányosításokkal — egy, a csonkországot üzemeltető méretezett gépezettel, amely aztán a mi igen nehéz magyar viszonyainknak megfelelően, erőmegfeszített munkát művelt.

A következő tíz éven át pedig ez a redukciós gép volt üzemben, az elbbihez képest sokkal kisebb teljesítményi energiával, sokkal kisebb üzemi arányra hangolva. Elvégezte a nehéz feladatokat, megtermelte a legszükségesebbeket. A csonkországot kis gépe a csonkországot mértékes arányai szerint dolgoztatta a biztosan eljövendő új jövőért.

Közben pedig Isten malmai megöríttek a rajtunk esett igazságtalanságokat. A Magyarország eleve testére épített szomszédi államépület megreccsent és most már minden pillanatban összedőlhet.

Összedől! De ezzel megint zűr-zavar fog keletkezni, mint minden összeomlásnál.

Hát nekünk csak ennek az építelés-összeomlásnak folyamatában lesz országos szerepünk. *Az igazságtalanság ugyanis maga végzte el a magyar kard és hősiesség helyett a nagy visszacsúszást munkát.* Megmozdult az eleven magyar élet a határon túl is, leomlik ottól a súlyos mozdulattól a rábéklyózott idegen állampillér. Mi, itthon

élők pedig, a trianoni határ melől szinte mozdulatlanul figyeljük, bámulhatjuk majd a nagy szomszédtragedia óriási színjátékát, amelyben megfizet az ellenünk elkövetett történelmi Múlt!

De ha a szomszéd állami épület zűr-zavar első porfelhőit szétvitte a szél, erre a egyszerű pillanatra kell készen lennünk, ezt a egyszerű pillanatot kell zökkenés nélkül, felkészülten, előre kidolgozott realitással birtokba venni. Ez most a legelső eljövendő feladat, de ez a feladat nagy, sokkal nagyobb, — mint amilyenek az első pillanatokban látszik.

Nekünk ugyanis államszerkezeti megállás, vagy bármilyen folyamatmegszakítás nélkül kell átvennünk a felvidéki testvéreink életét, sorsát. Államilag és gazdaságilag egyszerű átkapcsolással bevezetni a magyar vérkeringést a visszakerülő területre, amely végül is mégis csak husz évig új vérkeringési vonalban vezetődött, amely idegen centrumba volt terelve és élete, mindennapja arra a formáira nyra alakult ki.

Ez a terület most leszakad arról az idegen vérkeringésről, de az operáció simán, gyorsan, főként gondos tervszerűség alapján várja vissza azokat az ismét vérző vérérdényeket a magyar testbe, nehogy súlyosabb vérvesztés következhessek be.

Az állam és a magángazdaság álljon most már készen. Ez a visszajutás nem lesz egyszerű hazakerésze réglátott, rég elment magyaráinknak, akik számára eleendő legyen a díszes diadalkapu, a testvéri Isten Hozott! Ők a tragikus örömmünnepek már másnapján élni is akarnak! Ne essék meg az a készületlenség, hogy a folyamatos másnap élet lehetőségeit majd itt a belső országba való átözönlés zűr-zavaraival kerassgéljék.

Háztartási cikkek, kályhák
legelőcsöbbon
Bészler Lajosnál
Piac uccá 17.

— Hosszú idő óta fekvő betegek a természetes Ferenc József keserűvizet nagyon szívesen isszák s annak gyors, biztos és mindig kellemes hashajtó hatását általánosan dicsérik. Kérdezze meg orvosát.

Oszai szezonban, iskolai év elején gondja csökken, ha a

FEUER divatházban

DEBRECEN, Csapó utca 26.

szerzi be szövet, selyem, vászon, paplan, intézeti anyag, mosó árak, divat blazok, szvetterek, harisnyák, kesztyűk, ernyők, saját készítésű női és férfi fehérműtök, báby kelengyék, retikülök, bővöndök, iskola és akta táskák szükségletet.

Takarékosság! Szabottár!

NIKOPÁLL szipkában

Minden dohánytözsdeben kapható! **NIKOPÁLL betéttel dohányozzon,**
1 cigárta helyett szipka és 1-20 P mert az egészre ártalmas nikotin, piridin, kátrány, gyanis 1 betét ára stb. szárazdókok ezáltal nem jutnak a szájba és a tüdőbe

Tíz évre ítélték a féltékenysége-ben őrjöngve lövöldöző soffórt

Budapest, szeptember 24. Tavaly augusztusban Benkovszky Pál soffőr felkereste szállodai lakásán menyasszonyát, Dobronoki Mária-t. Féltékenységi jelenet támadt közöttük, amelynek során a soffőr rálőtt menyasszonyára, de nem talált.

A leány sikoltására beszaladt a portás, de Benkovszky órá is rálőtt. Ismét nem talált.

Mikor a főkapitányság folyosóján kihallgatásra vezették, egy be-kötött fejű ember a soffőr láttára felkiáltott:

— Ő ütött le engem.

Rövidesen kiderült, hogy a soffőr még a féltékenységi jelenet előtt taxibaült, Pestszenterzsebtre vitette magát, a kiskereskedőnél kiszállt és hirtelen

revolvért fogott a taxi soffőré-

re, majd elvette pénztárcáját, végül egy súlyzóval fejbevágtá

az eszméletlen embert otthagytá az erdő szélére, beült a taxiba, visszajött a fővárosba és azután kereste fel menyasszonyát.

Benkovszky ellen őrendbeli szándékos emberölés, egyrendbeli gyilkosság kísérlete, négyrendbeli hatóság közeg elleni erőszak, egyrendbeli közeg elleni erőszak, egyrendbeli rablás és egyrendbeli zsarolás büntette címén indult eljárás.

A törvényszék a sokszoros me-renylő soffórt 10 évi fegyházra ítélte, a tábla a büntetést 14 évi fegyházra emelte.

Végül fokozták a Kúria Tóth-tanácsa elé, amely Benkovszkyt 10 évi fegyházra ítélte.

Harc a teknőéért

Egy rossz teknő miatt tört ki a háborúság Fekete Gáborné és szomszédja, Seri Bélané között. A teknő a nagy harcban megsemmisült, a két asszony azonban még mindig a bíróságot járja: az egyik azt akarja, hogy a bíróság ítélje oda nekik a teknőt. A teknőt, amelyiknek már a hamuja is el-tűnt.

A teknő évekig hevert a mosó-köngyhában,

ahol a ház minden lakója egyformán használta mosáskor. Míg egyszer Fekete összeveszett Serinével, akin úgy akart bosszút állni, hogy a mosókonyhából bevonta a teknőt, kijelentve, hogy nem bolond mindenféle szemé- népnek hepiszkolni engedni a teke- nőt.

Seriné azonban ellenakelőt kezdett. Hozott egy lakót, akivel igazolta, hogy a teknő nem a Feketéé, hanem a harmadik s így Feketéének nincs joga a teknő feletti rendelkezni. De

Feketének megsemmisítette a tek- nőt. Kijelentette, hogy ő már ta- valy megvette a teknőt a lakótól.

A végén összepofozkodtak. A teknő azonban mégis lenmaradt Feketének pincéjében. Azaz hogy megsemm. Mert egy napon Feketének nagy megdöb- be-

néssel vette észre, hogy Seriné mos. Az ő teknőjében. Fogta tehát Serinét, kihajította a mosókonyhából, a teknőt pedig visszavitte a pincébe. Előzőleg Serinét ruháit természetesen kiborítot- ta a padlóra.

Pár nap múlva a teknő rejtelmes módon ismét felkerült a pincéből. Ez- uttál Seriné két kisgyereke fürdött benne az udvar közepén, amikor felfe- dezte Feketének.

Kiborította belőle a gyereket és vissza akarta vinni a pincébe a bolygó teknőt, amikor a gyerekek sí- rására előkerült Seriné. Hátrulról el- kapta Feketének haját, lerántotta az asszonyt a földre és valóságos végig- hurcolta az udvaron teknőstől együtt. Mert Feketének még ekkor sem engedte ki kezéből a teknőjét.

Egy napon aztán megjelent Seriné a harmadik lakóval, aki időközben már elköltözött a házból. A lakó pedig kijelentette, hogy

bár ő eladta Feketének a tek- nőt, de Feketének még a mai napig sem fizetett egyetlen fillért sem a teknőért, amelyet ő Serinének ajándékoz.

Feketének azonban most már presztizskérdést csinált a teknőgyűből és ki- jelentette, hogy a teknőhöz csak az ő testén keresztül lehet eljutni. Mire Seriné kijelentette, hogy pert indít és nem bánja, ha az egész vagyona rá megy, de a teknő az övé lesz.

A per tehát megindult. De mielőtt tárgyalásra kerülhetett volna sor, Feketének meglátta Serinének kár perel- ni, a teknő megsemmisült. Feldarabol- ta és elvitte a hajszináló teknőt, hogy megmutassa: megsemm lesz a Seriné.

A szomszédasszony azonban nem szüntette meg a pert és amíg a sok pofonért, hajcsibálás- ért, sértegetésért nem jelentették fel egymást, a rossz és elégetett teknőért elkecseregett harcot indít- tottak.

A különös ügyben nemsokára kitértek a tárgyalást és a bíróság dönteni fog- kité hát a nemlétező teknő.

x Bútorcsúszkésletét legelőny- sebben nagy választékban olesón Budapesti Bútorcsarnokban sze- rezheti be. Royal-épület, Hunyadi u. 2.

hírek

A Tiszántúli Független Ujság politikai napilap. — Szerkesztősége és kiadóhivatala: Ferenc József út 49. sz. Telefon: 32-12.
Előfizetési ár: Egész évre 28.80, félévre 14.40, negyedévre 7.20, egy hónapra 2.40 pengő. Külföldre ennélfelül a kétszerese. Egyes szám ára hétköznap 8 fillér, vasárnap 20 fillér.

— ÜGYELETES GYÓGYSZER-TÁRAK. E héten a következő gyógyszertárak tartanak éjjeli szolgálatot: »Kigyó», Piac uca 31. »Magyar Korona», Káposztásy Géza, Péterfia uca 10. »Csillag», Arpád tér 1. »Sas», Hatvan uca 70. »Szent Háromság», Homokkert Szabó Kálmán uca 14.

Igénytelen megjegyzések a 400 éves évfordulóval kapcsolatban

Kicsinyes és szűklátókörű emberek különleges megjegyzéseikkel kísérik és bírálják azt a nagy, szinte gigantikus munkát, melyet az ünnepély tervezője és szellemi intézője teljesített, mikor nemcsak a protestáns, hanem az egész keresztény, sőt még a nem keresztény művelt világ figyelmét ősi főiskolánkra s vele együtt magyar református egyházunkra, magyar hazánkra és a magyarság által végzett kulturmunkára fordította. Bizonyos dolog, hogy a magyar református egyház és iskolák nélkül magyarságunk az évszázadokon keresztül minden oldalról szorító nyomás és folytonos szaggatás folytán a gótok és vandálok sorsára jutott volna, kik nyomtalanul tűntek el Európa népeinek forgatagában. Mi pedig nemcsak megmaradtunk és megállottunk, hanem méltó munkásaink bizonyultunk a világműveltség megalapozásának és előrevitelének. Nem bíralt illeti meg az őriási-nak ígérkező ünnepség tervezőjét, hanem minden jog gondolkodású magyar embernek legelső kötelessége segítségére sietni azoknak, akik ezt az egész földkerekségre kiterjedő jelentőségű ünnepséget kidolgozták és összehozták.

Bármilyen jelentős állást tölt be ezalatti a magyar közigazgatás épületében, most egyet gondoljon meg csak, azt, ami a kálvinista embernek legfőbb kötelessége: szolgálatra hivatott és nem uralkodásra. Amikor szolgálatot teljesít a mind nagyobb méretben kibontakozó ünnepség sikerének előmozdításában, azzal a lélekkel teljesítse, hogy a Kollégiumon keresztül nemcsak a rábízott városnak, hanem magyar hazánknak és magyar nemzetünknek tesz szolgálatot.

Es ne felejtsek el egyet. Minden támogatást és elismerést megérdemel az az ember, aki ezeket az idejövő embereket a művelt világ minden részéből ideseregeltette. Mert ha Debrecen városának minden ma uralkodó hatalmassága összedőlött volna és próbált volna trombitálni, nem jött volna ide senki, de mert idejöttek: az olyan ember lelki munkájának eredménye, akit nem tudnának pótolni százezrek sem. És aki ezt cselekszi, nem vár dicsőretet, még elismerést sem, csak támogatást és szolgálatot, mert mint igaz magyar református keresztény ember, azt a meggyőződést vallja, hogy Egyedül Istené a dicsőség.

Bocsásson meg Szerkesztő Ur, ha ezt a néhány gondolatot szükségesnek tartottam papírra vetni, de nagyon időszerűnek éreztem. Pár napi debreceni időzésem alatt ugyanis arra a szomorú tapasztalatra jutottam, hogy vannak emberek, akik erről a kibontakozó ünnepségről nem kellő távlatban gondolkodnak, főleg azok, akik nincsenek szokva a szolgálathoz, hanem csak az uralkodáshoz, akár egyházi, akár világi szolgálatban vannak.

Falusi historicus.

— Doktorrávatás az egyetemen. Szombaton délelőtt a következő hallgatókat avatták doktorrá az egyetem díszudvarán: Nemes István, Kálmán György István, Végő László és Ehrmann Gábor orvosdoktorokat, Tomay Dezső bölcsészeti doktort és Hunyadi János, Dávid István, Serly Kálmán, Fülöp Andor, Balogh Zsigmond, Biky Sándor, Solt László, Kovács Lajos, Kovács Zoltán, Biró Sándor, Nagy Vilmos és Faragó Sándor jogi doktorokat. A felavatottakhoz dr. Bacsó Jenő rektor ünnepélyes szónoklatot intézett.

ELADÁS VÉTEL CSERE HÁLÓK, EBÉDLŐK, COMBINÁLT SZOBÁK SZÖNYEGEK, MODERN KONYHÁK, IRODA BÚTOROK, SZÉCHÉNYI U. 6.

— A „Református Élet” konferenciája október hó 6., 7. és 8. napján lesz Hajdúszoboszlón, mintegy a debreceni Kollégium jubileumi ünnepségeinek a folytatásaképpen. A Református élet szerkesztője nevében dr. Ravasz László püspök és dr. Tasnádi Nagy András c. m. gondnok most bocsátották ki a háromnapos konferenciára a meghívókat. Lesz mindennap délelőtt biblia óra, közös áhitat és konferencia. Ebéd után fürdőzés, aztán külön összejövetel a férfiak, nők és az ifjúság részére. Este 6 órakor evangélikus istentisztelet, október 6-án délután hazafias emlékünneplés. Az étkészés közösen történik. Az 50 százalékos vasúti kedvezmény igénybevételével, október 9-én estig Hajdúszoboszló felé is vissza lehet utazni. A konferencián való részvétel díja 8 pengő, amelyben a háromnapos étkészés költsége is befoglaltnak. Jelentkezni lehet Hajdúszoboszlón Békely Lajos lelkésznel.

x Tankönyvek használatán. Legújabb kiadás, legolcsóbban beszerezhető: Kultúra Antikvárium, Szent Anna uca 3.

— Levágta a haragosa orrát. Kerék Pál dunaszentgyörgyi lakos kedden összeszólalkozott valamin a szomszédasszonyával, Somogyi Palmával. A vita hevében az asszony szájkódorot, Kerék viszont elokapta a zsebében levő bicskát és Somogyinéhoz ugorva lemetsette az orrát. A szerencsétlen asszonyt súlyos állapotban a kórházba szállították. Keréccel a csendőrség őrizzet vette.

x Teszler Ila Csapó uca 7. alól kalapüzletét áthelyezte Piac uca 89. alá.

x Debrecen sz. kir. város Zeneiskolájában még folynak a pótbefiratkozások naponta délelőtt 9-1 óráig és délután 3-5 óráig az összes tanszakokra. Bővebb felvilágosítás a hirdetőműveken és a Zeneiskola titkári hivatalában nyerhető naponta délelőtt 9-1 óráig és délután 3-5 óráig. Vár u. 1. Telefon: 33-96 sz.

— Erőteljes, vérmes, kövér emberek reggelként éhgyomorral egy pohár természetes »Ferenc József» keserűvíz kiadós bélürülést biztosít, lényegesen előmozdítja az emésztést és az anyagcserét és a vérkeringést az egész szervezetben megélénkíti. Kérdezze meg orvosát.

— A Csapó-uceai egyházzás ismerkedő vacsorája 25-én, vasárnap délután 7 órakor lesz a Szappanos ucai gyülekezet otthonában. Ezeknek a vacsoráknak az a céljuk, hogy az egyházzás belső életében résztvevő hívek (tehát nemcsak a tanácsosok!) családtagjukkal együtt összegyűlekezve, a testvéri közösség áldását érezhessék. Ezért az egyházzás különös szeretettel ápolja ezt az ügyet, s kéri bibliakörös tagjait, az egyházzás ragaszkodó testvéreit, hogy mennek nagyobb számmal vegyenek részt a vacsorán. Egy teríték ára (kiadós, izletes vacsorával) 1.20 P. Jelentkezni lehet a lelkész hivatalában, a diakonissza testvérnél, Fekete Mihály egyházi eljárnál.

x Kőváry szücsmeister Kálvintér 19. Déri sarok. Kész és feldolgozatlan szőrméket alakít, javít.

— A Déri Múzeum ma, vasárnap 9-1-ig nyitva. Belépődíj nincs. A Baltazár Dezső u. 2. sz. iskolaépületben elhelyezett Thaly-szoba kívánatra az igazgatóság engedélyével megtekinthető. Belépődíj 20 fillér. A múzeumi Közművelődési Könyvtár egész nap zárva.

x Használt kályhák, olesó tűzhelyek, edények Bészler és Dávid yaskereskedésében, a Kossuth-szobor mellett.

— A zsidó gimnázium Volt Diákjainak Szövetsége ma tartja közgyűlését. Mindazok, akik legalább egy évig jártak a zsidó gimnáziumba, a többi diákszövetségek mintájára diákszövetségbe tömörültek. A belügyminisztérium jóváhagyott alapszabályokkal működő egyesület ma délelőtt 11 órakor tartja újjáalakító és tisztújító közgyűlését, a zsidó gimnázium tornatermében. (6)

x Mellékucea titka olesó árainak. Bútorok nagy választékban, fizetési kedvezmény. Dégenfeld tér 6. udvarban.

— A világpolitika eseményei mindenkit érdekelnek. Az események színet nélkül peregenek. A politikuskok tárgyalásainak nagy része nappal történik, melyeket az egész világ adóállomásai azonnal továbbítanak a kíváncsi rádióhallgatók millióihoz. A Standard rádiók kivételes képességük révén még a lekisebb készülékek is nappal vehetik a külföldi állomások javát. Standard rádió a rádiók rádiója.

— Október 1-én megjelennék a Kollégium jubileumi helyejei 6, 10, 16 20, 32 és 40 fillér értékben. A fenti sorrendben a következő ábrázolások vannak rajtuk: az egyetem központi épülete; a Kollégium a tűzvész előtt; a Kollégium ma; tógás diákok (elő teologusokról készült felvétel); Maróthy György; Hatvani István. Használjon mindenki ilyen bélyegeket, mert egyfelől a Kollégium jubileumi alapját is támogatjuk ezzel, másfelől Kollégiumunknak propagandát csinálunk, s bizonyoságot teszünk debreceni múltunkhoz való ragaszkodásunkról.

— A Főnök Lapja legújabb száma Volenszky Béla dr. szerkesztésében megjelent. Hasznos és érdekes tartalmából kiemeljük a következőket: Mit és hogyan ellenőrizzen a főnök? Üzleti élelmesség Amerikában. Minden vevőnek többet eladni. Gyáros és vevői. Üzleti ideák, technikai újítások és még tizedek egyéb cikk és közlemény, valamennyi a hasznos és fejlődés előmozdítására. Mutatószámot ingyen küld a kiadóhivatal: Budapest, V. Pozsonyi-ut 12. szám.

Az új 41. M. Kir. Osztálysorsjáték
1 s m e t
páratlan nyerési esélyeket nyújt!
Fő- és nagy nyeremények:

121 á	1.000
48 á	2.000
23 á	3.000
21 á	4.000
24 á	5.000
32 á	10.000
1 á	15.000
21 á	20.000
1 á	30.000
2 á	40.000
2 á	50.000
1 á	60.000
1 á	70.000
1 á	100.000
1 á	300.000
1 á	400.000

stb. stb. aranypengő.
Az elérhető legnagyobb nyeremény:
700.000
Az I. oszt. sorsjegyek hivatalos ára:

Nyelvad	Negyed	Fel	Egész
3 1/2 pengő	7 pengő	14 pengő	28 pengő

aranypengő.
az összes főarústóknál, hol a feltétlen díszkréció és pontos, figyelmes kiszolgálás biztosítva van.
Rendeljen meg ma, fizetni van ideje legkésőbb a húzás előtt.
A húzások október 15-én kezdődnek!

x Stern E. villany- és rádiószelvény, javítás. Hatvan u. 20.

— Házasság. Takács Erzsébet, Debrecen és Krausz László, Budapest házasságot kötöttek. (Minden külön értesítés helyett.)

x Dr Gács Jenő belorvos rendelőjét Vár uca 2. alól Csapó uca harmincegy alá (Ipariskola előtt) helyezte át.

x Fájós beteg lábakra a legkényelmesebb cipőket Szilágyi készít. Csapó uca 41.

— Hunyady Sándor új regénye, a »Janosi és Juliska» közléset e heti számban kezdte meg a Színházi Élet.

x Díjtalan angol, francia, lengyel, német, orosz, román nyelvtananyagok és olesó rajztanfolyam kezdődnek október elsején az Egyetem Népszerű Főiskoláján. Telefon: 25-00 szám.

x Ma már kicsi mondja a nagyak, hogy jó bort, jó sört csak a »Niagara» vendéglőben íhat. Minden szombaton reggelig nyitva. Kigyó uca 12. Kovács Lajos vendéglős.

— Autós vándorkórház keresi fel az ország legelhagyatottabb vidékeit. A közeljövőben autókön járó, ügyvezett vándorkórházak keresik fel azokat a bácskai és délpest megyei vidékeket, amelyek nem rendelkeznek kórházzal, orvossal és amelyek közegészségügyi tekintetben a legelhagyatottabb helyzetben vannak. Ezek a vándorkórházak Röntgen készüléket visznek magukkal, hogy főleg a pusztító népbetegség, a tüdővész és a malária ellen közdjenek. A népies fogápolás megteremtése is ennek a vándorkórháznak lesz a feladata. A vándorkórház szoros együttműködik majd a zödekereszt alakulatokkal.

Rádióműsor

SZEPTEMBER 25.

- BUDAPEST I. 9: Egyházi ének és szentbeszéd a Fő-utcai magyar szer- tartású görög katolikus Szent Fló- rian-templomból. 10: Református istentisztelet a Kálvin téri templomból. Prédikál Béky Zoltán brentonai esperes-lelkész. 11: Egyházi ének és szentbeszéd a Szent Domonkos rendi templomból. 12:20: Pontos időjelzés, időjárás- és vízállásjelentés. 12:30: Az Operaházi Zenekar. Vezényel Fridl Frigyes (Strauss János és József műveiből.) Szünetben kb. 13:05: „Világhíradó.” Máthé Elek előadása. 14: Hanglemezek. (Áriák és kettősök Verdi népszerű operáiból.) 15: „Időszerű gazdasági tanácsadó.” (A földművelésügyi miniszterium rádióelőadásorozata.) 15:45: „A sokgyermekes szegény magyar anyák országos Szent Istvan ünnepére kibérlési ünnepére.” — Közvetítés Gödöllőről. Beszélő Budinszky Sándor. 16:30: Vársárhelyi Magda és Szegedi-Ketter Ernő kézzongorás műsora. 17:15: „A leggyakoribb fogbetegségek.” Oravecz Pál dr. előadása. (Közművelődési előadásorozat.) 17:45: Rácz Béla és cigányzenekara muzsikál.

Figyelem! Csáky Imre

- 18:20: A rádió szalonzenekara. Vezényel Bertha István. 19: „A felvidéki magyarság.” Asztalos Miklós előadása. 19:30: Koréh Endre az Operaház tagja énekel zongorakísérettel. 20: Sporteredmények. 20:10: „Texasi vakáció.” Hangjáték 3 felvonásban. Turchányi István: A szitává lött ég alatt” című regényéből rádióra átdolgozta Gellért Lajos. 22:05: Hírek, időjárásjelentés. 22:25: Közvetítés a Gellért-szállóból. Hinczyk László és jazzzenekara játszik. 23:25: Hanglemezek. 0:05: Hírek külföldi magyarok számára. BUDAPEST II. 11:15: Hanglemezek. 15: Weidinger Ede szalonzenekara. 17:10: Rácz Béla és cigányzenekara muzsikál. 18:30: „Az igazságos munkabér.” Kislegyi Nagy Dénes egyetemi m. tanár előadása. 19:50: A rádió szalonzenekara. Vezényel Bertha István. 19:50: „Cip-cip kisasszony elindult.” Rozsnyay Kálmán előadása Blaha Lujzáról. (Felolvassa Nil.) 20:10: Hírek, löversenyeredmények. 20:35: Közvetítés a Debrecen-étterméből. Kurina Simi és cigányzenekara muzsikál. 21:40: Időjárásjelentés.

- SZEPTEMBER 26. BUDAPEST I. 6:45: Torna. Utána: Hanglemezek. Kb. 7:20: Étrend, közlemények. 10: Hírek. 10:20: „Nagy tűzvészek régen.” (Felolvassa.) 10:45: „A nádoresalád nádorai.” Irta Vértes József. (Felolvassa.) 11:10: Nemzetközi vízjelzőszolgálat. 12: Déli harangszó az Egyetemi-templomból. — Időjárásjelentés. 12:05: A rendőrség fuvózenekara. — Közben kb. 12:30: Hírek. 13:20: Pontos időjelzés, időjárás- és vízállásjelentés. 13:30: Csóka Feri és cigányzenekara muzsikál. 14:35: Hírek. 14:50: A rádió műsorának ismertetése. 15: Árfolyámhírek, piaci árak, élelmiszerárak. 16:15: A rádió diákfelőrája. „Híres versek tíkai.” Berzsenyi verse „A

- magyarokhoz.” Fábrián István előadása. 16:45: Pontos időjelzés, időjárásjelentés, hírek. 17: Szalonötös. 17:50: „A hétfalusi csángók” Irta Csernátoni Benedek. (Felolvassa.) Utána Sala Domokos elmondja a „Három-águ tölgyfa” c. csángó mesét és Zajzoni Rab István: „Talpra fiak” c. versét. 18:30: A Magyarországi Munkásdajaletek Szövetsége képviselőletében a Jutagári Testvériség Dalkör és a Nagytétényi Vasmunkások Dalárdájának műsora. 19:15: Hírek szlovák nyelven. 19:20: Hanglemezek. 20:10: „Mit ígértek a csehek a világnak 1919-ben.” Pethő Sándor előadása. 20:40: Hírek. 21: Operaházi Zenekar. Vezényel Dohnányi Ernő. Közreműködik Meissner Lujza (zongora). 1 Mozart: Jupiter szimfónia. 2. Grieg: a-moll zongoraverseny (Meissner). 22: Időjárásjelentés. 22:05: „Horthy Miklós a cs. és kir. Haditengerészeti Akadémia növendéke.” Beszélgetés Erich von Kunstival a Kormányzó Ur Ó Főmellőstágnak a Haditengerészeti Akadémián eltöltött éveiről. 22:15: Táncelemezek. 23: Hírek angol és francia nyelven. 23:10: Közvetítés a Baross-kávéház-ból. Farkas Jenő és cigányzenekara muzsikál. 0:05: Hírek külföldi magyarok számára.

Szövet és béléssáru kereskedését

- BUDAPEST II. 19: Fenyő László verséből ad elő. 19:30: Német nyelvtanítás. 20: Hírek. 20:25: Zsözön Lenke énekel zongorakísérettel. 20:55: Hanglemezek.

— A homokkerti, kerekestelepi, nyilastelepi, téglaskerti és csapókerti református leánykörtök szeptember hó 25-én, vasárnap délután 4 óraor között megbeszélést, fontos összejövetelt tartanak a csapókerti óvoda nagyeremében. Ez egyházi részle leányköröknek minden tagját szeretettel meghívják erre az áldottnak ígérkező toborzó alkalomra. Targyalásra kerülnek a megbeszélések során az égető, aktuális leánykört problémák. A leányoknak Jézushoz vezetése: a nyílt, határozott, megalakulás nélküli Krisztuskövetés kérdése: leplezése annak a veszedelmes öncsalásnak, amely megelőzük azzal, hogy 500-600 egyházi részle leány közül csupán 20-30 a leánykörti tag. A bajok orvoslása: megoldások keresése: eszméletlés és a sikeres megoldás megtalálása. Előadók lesznek: Mezey Béláné, Kovács Józsefné, Dancsházy Sándorné, a leányok részéről pedig Keresztessy Ilona, Kristóf Ilona, Mészáros Gizella. Belépődíj semmiféle címen nincs. A konferenciát előadások két helven lesznek (óvoda és gyülekezetű otthon.).

— A fodrász szakosztály ezúttal is felhívja az érdekeltek figyelmét, hogy a szakmai továbbképző párhuzamos tanfolyamok október hó elején ismételtlen megkezdődnek úgy az önálló iparosok, mint a segédék részére, az ipart teljesen felülelo anyaggal. A tanfolyam 3 hónapig tart. részvételi díj: 10.000 pengő. Tanoncok részére: 6 hónap, részvételi díj: 10.000 P. A részvételi díj előre fizetendő. — Jelentkezni az Ipartestület igazgatójánál lehet. Tekintettel az idő rövidségére, ajánlatos az azonnali jelentkezés, hogy az oktatás pontosan megkezdődhessek.

Belvárosi Leányinternátus, Budapest, Múzeum u. 3.

Gyakorlati nőképző, felsoruhavarrás, szabás, idegen nyelvek. Zene. Az intézet igazgatóje oxt. hó 2 án, vasárnap 11 óratól személyesen a felvételvizsgást az Arany Bikas-árodában.

— A nagyerdei bibliakör október hó 7. napján, pénteken délután 5 órakor tartja első összejövetelét az évadban Komlóssy út 37. sz. alatt Bejárát van Dóczy József-u. 2. sz. alatt is. A bibliakör minden pénteken délután összejön 5 órakor; vezető: dr Erdős Károly.

Hotel Corvin Budapest

VIII. Csokonai ucca 14. Nemzeti Színháznál. Családi szálloda a város szívében. — Ujjonnan berendezve, közp. fűtés, hideg-meleg folyó víz. — Egyágyas szoba P 3.—, kétágyas P 6.—

x Pollák Endre ékszerésmester üzletét Piac ucca 8., kereskedelmi iskola alatt megnyitotta.

— Elve temette el újszülött gyermekét. Ferenczi Mihályné noszlopi asszony, aki ez év májusában ment férjhez, házassága előtt Pápan áldott állapotba került. Most egy egészséges gyermeket szült munka közben konyhájában és attól való félelmében, hogy a szomszédok meghallják a gyermek-sírását, a gyermeket többször a konyha kövéhez vágta, majd a kertben eltemette. A csendőrök a gyermeket kibantolták és megállapították, hogy a csecsemőt elve temették el. A bestiális anyát letartották és a veszprémi törvényszék fogházába szállították.

megnyitotta Kossuth u. 6 alatt.

— Mi a különbség? Ha valaki azt kérdezi, hogy miért vásárolják az Orion rádiókat, erre csak a következő lehet a válasz: az Orion rádió Magyarországon és a külföldön is évek óta elismerten kiváló minőségű, megbízható készülékek, melyek egyesítik magukban mindazt, mit ma jó rádió készülettől elvárunk. Izléses forma, precíziós szerkezeti felépítés, célszerűség, az elérhető legnagyobb teljesítmény és a legkiválóbb hangminőség. Akinek rádióra van szüksége, forduljon bizalommal a legközelebbi Orion rádiókereskedőhöz, tanácsal és szakszerű felvilágosítással készséggel rendelkezésre fog állani.

x Gyermekruha szalonomat kibővítettem nődivat szalonnal. — Elsőrangú munka, szolid árak. — Martin Alice, Hatvan ucca 11.

— A m. kir. osztályorszájtékot a Pénzügyminiszter megbízásából a Pénzüzeteti Központ rendezti és bonyolítja le. Október 15-én kezdődik az új sorsjáték. Sorsjegyek mennyisége 88.000, a nyereményeké 44.000, tehát minden második sorsjegy nyer! A nyeremények összege közel 10 millió pengő. A sorsjegy hivatalos ára: egy nyolcad: 3,50, egy negyed: 7, fél: 14, egész 28 pengő az összes árusítónál. A jutalom 400.000 pengő, főnyeremény 300.000 P. úgy hogy szerencsés esetben 700.000 pengő a legnagyobb nyeremény. Kisorsolásra kerülnek továbbá: 100.000, 70.000 60.000, 2 drb. 50.000, 2 drb. 40.000, 30.000P stb nagy nyeremények. Különösen jelentősek a 21 drb. 20.000 P, 32 drb 10.000 P stb. nyeremények. Az új játéktervet készséggel küldik el mindenkinek az összes árusítók. — Vásároljon a FÜGGETLEN UJSÁG-ban hirdető cégeknél!

Vasárnapi istentiszteleti rend

— Istentiszteleti rend a református templomokban: Nagylemlomban 10 ó. dr. Révész Imre, 5 ó. dr. Farkas Pál. Kistemplomban 9 ó. dr. Lencz Sándor, 11 ó. Szenes László, d. n. 5 ó. Gyenes László. Kossuth u. templomban 10 ó. Lukács László, 5 ó. dr. Bartha Tibor. Ispotály-templomban 10 ó. Csánki Gábor, 5 ó. Csánki Gábor. Karoli Gáspártéri templomban 9 ó. Kovács Árpád, 4 ó. Kiss Antal Jenő. Árpádtéri templomban 10 ó. Márki Kálmán, 3 ó. Bálint György th. Homokkerti templomban 10 ó. Szilágyi László, 5 ó. Szilágyi László. Nyilastelepi templomban 10 ó. dr. Juhász László, 5 ó. Kiss Lajos. Csapókerti templomban 10 ó. Farkas Dezső, 3 ó. Tömörly Lajos. Kerekestelepi templomban 10 ó. Kulesár Ferenc, 5 ó. Kulesár Ferenc. Nyulási állami iskolában 10 ó. Kozma János. Téglyaskerti állami iskolában 10 ó. Bényi János. Egyeken 3 órakor Sippos Imre. Téglyavetői gyülekezeti házban 3 órakor Kovács Árpád. Olajútói imaházban 3 ó. Orsy János th. — Tanyai istentiszteletek: Szikgát d. u. 2 ó. vitéz Szabó Endre. Belsőháti d. e. 8 ó. vitéz Szabó Endre. Kishegyed d. e. 10 ó. és Elep d. u. 2 ó. Rápolthy Árpád. Haláp d. e. 9 ó. és Pipóhegy d. e. 11 ó. Bárdi Ferenc. Alóhegy d. u. 2 ó. Bárdi Ferenc. Hosszúpályi d. e. 9 ó. Papp Géza. Fancsika d. e. 9 ó., Nagycserrei iskola d. e. 11 ó. és Szata d. u. 2 ó. Biró Béla. — Gyermekistentiszteletek: Homokkerti d. e. fél 9 ó. Kovács József. Nyilastelep d. e. fél 9 ó. Mezey Béla.

Vasárnapi miserend a Szent Anna uccai plébánia templomban és kápolnában. Rendes miserend, mise kedetek: reggel 6, 7, 8, 9 órakor. Fél 10 órakor nagymise, melyet Láng Pál pápai kamarás tart, szentbeszédet mond ugyanő. A további szentmisek kezdete 11. háromnegyed 12 és fél 1 órakor. Kertészekben: Csapókertben Kummer-

Dús választékkal és olcsó árral vezet. Telefon 29-42.

gruben Emil piarista tanár, Homokkertenben Rassovszky Kálmán piarista tanár, Hajdúsámsban Novák Gyula, Augustia szanatóriumban Horváth István piarista tanár, Pallagon dr. Battyk Miklós rendházfőnök.

Az evangélikus templomban vasárnap délelőtt 9 órakor középiskolai tanulók egyházi énekőrája. Utána exhortációt tart Labossa Lajos. Délelőtt 10 órakor gyülekezeti istentisztelet. Prédikál Pass László. Délelőtt szőrványistentisztelet Nagylétán. Prédikál Bőjtös Sándor. Este 5 órakor gyülekezeti istentisztelet. Prédikál Bőjtös Sándor.

— Istentiszteletek a gör. kat. templomban reggel 7 órakor reggel istentisztelet, d. e. 8 órakor diákmise, 9 órakor katonamise, 10 órakor nagy szentmise, a szentbeszédet Papp Gyula szentszéki tanácsos mondja, háromnegyed 12 órakor csendes szentmise, d. u. fél 4 órakor rózsafüzér ájtatosság, 4 ó. vacsernye és szentségimadás. Október hó 1-én, szombaton, a Szűz Mária védelme ünnepén vasárnapi miserend, a szentbeszédet Fekete Lajos-s. lelkész mondja.

— Istentiszteletek a baptista imaházban. A Szappanos uccai imaházban vasárnap d. e. fél 9-től fél 10-ig imádhát, fél 10-től fél 11-ig prédikáció, d. u. 6-8-ig vallásos estély vegyeskar és zeneszámokkal. Szerdán este 7-től 8-ig imáóra.

x Kész bundák, alakításokat, javításokat olcsón vállal Altman szűcsmester, Miklós u. 2. szám.

Be a "KÖL"

Néhány évvel ezelő óta a diplomataknak. Kőről beszélt a nagy területet foglaltamok szem, csodálkozott, hogy a bastyázott, a leg legelősebb állam utóállamok közö jelentette ki. Ma den recseg-ropog jobb úton vagy szlovákiból, mind dünkrol beszélte számomra, hogy sőt megellenente Függelent Ujság foglalkoztam azt és milyen összetett volt Csehszlovákia fel, hol s mielőtt határai, egy történelmi tény, hogy a cseh nem hosszú ideig tart eddig sem tudott Voltak olyan szmüknek, amikor söt más államok leztek be. Es ezen lások mégis minlottak, a cseh áll dig összeomlott milyen kedvelt volt a cseh népe narchia számára megsemm voltak alább is sohasem navelhető keverék alkotó, bírodaló államfenntartó díg egy nemzet történelem szá díg csodálatosan nak. Nemrég Miklós Török orvosság-át és tem át abban az vid jellemzését. sek tévedhetetlen is. Néhány mond meg egy egy ne hogy az még ma tökéletes, a legfő kat kiemelő. Es nagy európai ne csehekre is. A nyughatatlan kül hetetlen hatalom kegytelenség nem tulajdonságok a során mindig nemzet ellen a v gal megdöbentő során hogy tud v szédának nagy a cseh nemzet. 1 óráig önálló áll dik, akkor tárhe zetek átka. Am fosztják önálló nek a népek a seb szközei mi nak az elnyom munkájában. A lem tele van olya szerepet vitt cseh akik a Habsburg család kedveno r szárhú tagjai, sat ták, írtották a nemlem tragikom az összeomlás ut önálló állam, ez Magyarország, monarchia búne telt el azóta, a c rült magyarság könnyben, szenved keserűségben böt

nyag — Lehet, hogy kolba vezet benn kat, mint régen e gyezza meg mag kolba mi ünöket gunkkal. Ez jutott eszem azóta, ha rágonó igazságokra, ak Kihívó, gyulolot tés — azt mondot

zeset, aláló, naso- inden áll a gy, a legiti- ridgek a nelem esh

nek is sikerült a igazságszolgáltat Kihívó, gyulolot tés — azt mondot

en- ség- kság- írás- rténe- gyobb el, — nt a esa- apos-

Óri Tak

D3 B4

B4 D3

D3 B3

D3 B4 C4 A

A5 B6 A6

C6 D5

A6 B6 A5

A4 C4 B4 D3

Benes és a csehek a „pokol” tornácán

Néhány évvel ezelőtt Debrecenben előadást tartott egyik volt diplomatánk. Középeurópa jövőjéről beszélt pontosabban a magyar területeket örökölt, úgynevezett utódállamok sorsáról. Emlékszem, csodálkozással hallgattam akkor, hogy a legjobban körülbástyázott, a legtovább tartó, a legerősebb állami alakulatnak az utódállamok közül Csehszlovákiát jelentette ki. Ma, amikor már minden receseg-ropig odaát s a legjobb úton vagyunk, hogy Csehszlovákiáról, mint boldogult utódunkról beszélhessünk, elégtételt számolva, hogy az előző felfogászt megellegezttem a Tiszántúli Független Újság hasábjain. Nem foglalkoztam azzal, hogy mennyi és milyen összetételű nemzetisége volt Csehszlovákiának, nem soroltam fel, hol s miért nehezen védhető határai, egyszerűen abból a történelmi tényből indultam ki, hogy a cseh nem államalkotó nép, hosszú ideig tartó, erős birodalmat eddig sem tudott megtartani. Voltak olyan szakaszai történelmüknek, amikor önállóak voltak, sőt más államok területeit is bekebeleztek be. És ezek a nagy fellángolások mégis mindig kudarcot valótáltak, a cseh állami álmok mindig összeomlottak. Mert, akár milyen kedvelt hivatalnokanyag volt a cseh népesség a régi monarchia számára, ebben a népben mégsem voltak meg, vagy legalább is sohasem voltak meg hasznavehető keverékben egy államalkotó, birodalommegtartó nép államtenartó sajátosságai. Márpedig egy nemzet felki tulajdonságai a történelem századai alatt mindig csodálatosan azonosak maradnak. Nemrég forgattam Zrínyi Miklós Torök Áfium ellen való orvosságát és csodálattal vettem át abban az európai népek rövid jellemzését. Azok a jellemzők tévedhetetlenül találók ma is. Néhány mondatban így adta meg egy-egy nemzet jellemzését, hogy az még ma is meglepő, találó, tökéletes, a legfőbb jellemvonásokat kiemelő. És ami áll minden nagy európai nemzetre, az áll a csehekre is. A túltengő étvágy, a nyughatatlan kihívás, a kielégíthetetlen hatalomvágy és a rideg kegyetlenség nemzete ez. Ezek a tulajdonságok a cseh történelem során mindig kihívták a cseh nemzet ellen a végetet. Valóságoslag megdőbentető, hogy a századok során hogy tud újra és újra szomszédainak nagy veszedelme lenni a cseh nemzet. Néha-néha ideig-óráig önálló állami életre vergődik, akkor türhetetlen, más nemzetek átka. Amikor aztán megfosztják önálló állami lététől, ennek a népnek a fia a legkészségebből eszközei minden zsarnokságnak az elnyomás, a lélektiprás munkájában. A magyar történelem tele van olyan kisebb-nagyobb szerepet vitt csehek emlékével, akik a Habsburgok alatt, mint a család kedvenc néptörzsének eszárhú tagjai, sanyargatták, taposták, irtották a magyart. A történelem tragikomédiája volt, hogy az összeomlás után most már, mint önálló állam, ez a nép fosztotta ki Magyarországot, megtorlásul a monarchia bűneik miatt. Husz év telt el azóta, a cseh uralom alá került magyarság számára vérben, könnyben, szenvedésben tengernyi keserűségben bővelkedő két évti-

zed. És még most is, a cseh uralom utolsó heteiben is, mily sok szenvedés, milyen embertelen, kegyetlen elbánás a része a felvidéki magyarságnak!

Eckhardt Tibor az elmúlt kedden megrázó cikkben sorolta fel a cseh uralom végzetes hibáit, más népeket letipró imperializmusának könyörtelenségét. De legjobban megfogott ebben a cikkben a következő történet: Elmondja Eckhardt Tibor, hogy az ő lelkében megmaradt Benesnek az a fenyegetése, amire Benes Apponyi előtt ragadtatta magát: «Ha a magyarok nem térnek észükre, tudják meg, hogy én a pokolba vezetem őket!» Amikor a marselli királygyilkosság után következő népszövegségi ülészakon Eckhardt Tibor képviselte Magyarországot, a népszövegségi palota parkjában sétálva emlékeztette erre a fenyegetésre Benest, aki akkor is egyre szótte-fonta a magyarság ellen a földfeletti és földalatti összesküvés szálait. Mi már akkor valóban megjárunk a pokol kínszenvedésének néhány stációját. Benes éppen azon fáradozott, hogy néhány újabb pokoli gyötrelmet készítsen elő számunkra. Eckhardt Tibor figyelmeztette Benest:

— Lehet, hogy én valóban a pokolba vezet bennünket, magyarokat, mint régen megígérte, de jegyezze meg magának, hogy a pokolba mi önmagunkat is berántjuk magunkkal.

Ez jutott eszembe minduntalan azóta, ha rá gondoltam arra a magányos alakra, aki most éjszakánként nyugtalanul röjja a prágai Hradzsínban az elnökségi palota termeit. Gyűlölik népének szomszédai, magasrangú, nagy szövetségesei mind sorra elhagyják, palotáját el kell torlaszolni saját népe elől, hogy halálra ne keresse Középeurópa egykori henccegő zsafnokát, aki bennünket a pokolba akart vezetni. Nos, valóban, neki is sikerült odajutnia. Isteni igazságszolgáltatás ez!

Kihívó, gyűlöletkeltő államvezetés — azt mondtam e cikk be-

vezető soraiiban — a cseh nép egyik mindig visszatérő tulajdonsága. Nos, Benesék husz év óta mindig állandó provokációval, a gyűlöletkeltésnek szinte szándékos ingerkedésével bészítették maguk ellen szomszédait! És most mégis a Hradzsín pokolbéli útját végzetesen elérte lakója, meglepetten kiáltott fel egyik rádióbeszédében:

— Népünknek minden szomszédja gyűlölettel teli ellensége!

Hát, mit vártak tőlük! Mit vártak azoktól, akiket százszor sértettek halálra, akikkel úgy bánt a törpe cseh nép körmánya, hogy nemcsak maga iparkodott minden lépten-nyomon megaláznai, hanem másoknál is a gyűlölet és megalázás fogadtatását készítette elő számukra? Azt hitték talán, hogy valami külön történelmi elismerés lesz a jutalma a vérg sértett szomszédok részéről, akiknek uralma alatt levő nemzetiségeit rányomta?

De az általános, a közgyűlölet legjellemzőbb vonása az, amit a francia államférfi, Caillaux írt Csehszlovákiáról: «Azt hittük, Csehszlovákia Franciaországnak hűbérállama lesz. Erre alaposan rácsífozt az állam. Ma már oly nagy mértékben veszi igénybe a róla való gondoskodás kikövetelésével Franciaországot, hogy inkább Franciaország Csehszlovákia vazallusállama.»

Nos, történetelt-e másképen, minthogy egyedül maradt az az állam, amelyet így kellett gyűlölnie szövetségeseinek és ellenfeleinek egyformán?

Mindenestre most a pokol kálváriájának újabb és újabb stációja várakozik rájuk. Azt mondják, akik értenek csehül és hallgatják a prágai rádió leadását, hogy az elkeseredés és a gyűlölet valóságos extázisában jajonganak. Azon, hogy ott állanak egyedül! Barát és szövetségesei mind otthagya őket! Azon, hogy aruló lett a kormányuk, hogy nem megbízhatók katonáik, rendőreik, hogy immár nincs

senki, akiben bizhatnának, csak a hírhedt cseh légő tagjai. Azon, hogy kardcsapás nélkül kell feladni országukat, hogy nincs a legkisebb kilátásuk sem a győzelemre, tehát le kell nyelniük a megaláztatásokat!

Emlékezzünk csak vissza azokra keserű napokra, amikor a háború elvesszése után nekünk kellett átvetni magunkat elborult, könnyes szemmel és elszoruló szívvel minden megaláztatásnak, amit csak nemzet valaha a történelemben elviselt. Amikor minden magyar egyéni sorsának kétségbejött felhorulása mellé még nemzetünk legszomorubb óráinak minden keserűségét is le kellett nyelniük! Amikor az ártatlan Magyarország ellen a marsellei királygyilkosság idején az egész világot fellázította Csehország! Amikor, husz év óta száz és száz esetben megaláztak bennünket nemzeti önértékünkben és mindig elől, az első sorban a csehek! Amikor a Felvidék „elfoglalása” után sortűzekkel, tüzzel vassal, később pedig hideg, tudatosan alkalmazott, gazdasági és politikai rendszabályokkal irtották a magyart!

Es amint mindnyájan éreztük kálváriánk idején a nemzeti megaláztatás mellett egyéni sorsunkban is a nemzetünkre mért csapás súlyát, úgy érzik ma a csehek is. Az az elkeseredés, ami ott kiált bosszút Benes ellen, nemcsak a nemzeti sérelem miatt fakad fel. Husz évvel ezelőtt a kis Csehország egyszerre bíró, tanárt, tisztviselőt adott az óriásivá felváltkodott csehszlovák birodalomnak. A magyar bíró, tanárt, tisztviselőt kidobták s helyükbe kerültek képzettség nélküli, alacsony sorsból olyanok, akik ugyan nem értettek semmit ahoz, amit csináltak, csakhogy csehek voltak. Az iskolaszolgából tanár lett, a bírósági altisztból járásbíró, a különböző mind tiszteletermelő foglalkozás ez, nem akarom sérteni senkinek a társadalmi osztályát. De azért a képzettség nélkül mégsem lehet rendszeren elvégezni semmiféle munkát. A csehek nem törődtek azzal, hogy a botcsinálta tanár rosszul tanít, az altiszt, aki addig Morvában hallgatta a tárgyalást, rosszul ítél a tárgyalóterem bírói székében. Ugyan, hiszen ha rosszul ítél is, magyaroknak ítél! Közben aztán újszerű hivatalkok urak felnevelték, kitanítat-

Férfi átmeneti kabátok,
Női átmeneti kabátok,
Női ruhák,
Férfi ruhák, bőrkabátok
Óriási választékban!
Takarékosság bevásárló helye.
MAGYAR RUHAIPAR
Bika szálló.

1938 szeptember 25.

11 ó. Szentes László, d. n. 5. dr. Ba...
 10 ó. dr. Ba...
 9 ó. dr. Ba...
 8 ó. dr. Ba...
 7 ó. dr. Ba...
 6 ó. dr. Ba...
 5 ó. dr. Ba...
 4 ó. dr. Ba...
 3 ó. dr. Ba...
 2 ó. dr. Ba...
 1 ó. dr. Ba...

D3 B4 C4 A...
 D5 C6 A5 B6 A6
 C6 D5 C...
 A6 B6 A5 C4 B4 D3
 B4 D3 B3

C3
D3
B4
C
B4
D3
B3

BOROS Piac u. 77.
Szépen, — jól, — olcsón

FEST, MOS, TISZTIT

ták a gyermekeiket. Azok mind elhelyezkedtek a gyarmatosított Felvidéken, jól élve a szegény, paraszti sorba taszított magyar, tót, rutén, cipster zsirján. És — tessék elképzelni, hogy eshetik most: vissza kell menni az egész pereputtynak Csehországba, a régi helyzetbe! Ez az oka az elkecsesedésnek, amellyel a cseh hivatalnokszereg most ostromolja Benést! Velük tartanak perze a cseh munkások, akiknek a kedvéért elsorvasztották, mesterségesen halálra ítélték a Felvidék egész iparát. Oda a gyarmat, amelynek eddig dolgoztak! Eszbekeletünk, akiknek nyomora eddig a cseh uralkodó nemzetnek számára bőséges életet biztosított.

Es végül kell még valamit szólanunk arról is, ami egyedül maradt meg a számukra megbízhatónak: a légioról. Ez a cseh légio teljesíttette ki legtisztábban a mohó, elnyomó, kegyetlen, kapzsi és kihívó cseh szellemet. Ezek irtották végig a magyar és német hadifoglgyokat egész Szibérián. De irtották az oroszokat is. Kedvelt eseleik közé tartozott az, amit most alkalmazott az új, a légio-ban, biztosítási ügynökből táboronkba lett cseh hadügyminiszter-miniszterelnök, Sirovy, a szudétánémetek ellen. Ha egy városban nyugalom volt, ha szakmányolni, ölni nem lehetett, akkor a cseh légio kivonult abból a városból. Es egy nap mulva, amikor a nép felszabadult és maga vette kezébe sorsának intézését, akkor hirtelen ismét bevonult a cseh légio. Es rakásra gyilkolta, de alaposan meg is sarcolta a beugrott polgárságot. A cseh légio annyi pénzt rabolt össze Szibériában, hogy végül megvett tizenkét óceánjáró hajót s azon jött haza. Hej, mennyi magyar fogoly, német fogoly vére tapadt ahhoz a tizenkét hajóhoz! Itthon aztán neki látott a légio és sorra kobozta el, sorra vette meg poton áron a felvidéki és szudétánémetvidéki jól termő, nagy birtokokat. Ott aztán csinálták földreformot. A magyar, tót, rutén, vagy német paraszt, aki azelőtt a nagybirtokon dolgozott és önálló gazda akart lenni esetleg, most igazán paraszorsba jutott, mert a légios szerettét jogoztatni, de lehetőleg ehéberért. Ellenben ott hizott, ott fuvalkodott, ott zsarnokoskodott, egész létével ott provokálta a világot és az isteni igazságszolgáltatást a sok légios földbirtokos.

Mit gondolnak olvasóim: hogy izlik most nekik a pokol, ahová eljutottak a sanyargatott, tönkretett magyar, német, tót, rutén nemzetiség után?

Az egyéni emberi sorsok összefüggésén talán lehet sajnálkozni, hogyha ezek az emberi sorsok nem mind, egytől-egyig a mi szegény magyar testvéreink véren, hánnyén, kenyerén hitkák volna dagadták! Így azonban az ember a cseh sors beteljesedésében az isteni igazságszolgáltatást, vagy ha úgy tetszik, a történelem nagy tanulságát látja meg, amely szerint erőszak nem szülhet jó eredményt egy emberi közösség sorsában sem. Maguk a cseh tulajdonságok hizalták meg Csehszlovákiát, de azok is juttatták el végül Benes urral a pokol tornácába, ahová ugyan ők szántak minket. És ahová igazában ők valók!

Asszonyoknak

Rovatvezető: Dr. Dévainé Erdős Böske

Elegendhetetlen: egy szövetruha

Egész természetes valami, hogy az ember ilyenkor csak szövetruhát csináltat. Hogy miért? A felelet egyszerű. Mert fázik, mert jól esik a meleg az embernek, mert most még úgysem megyünk nagy meghívásokra, szezon eleje van — és mert egy szövetruha mindig kell.

MINK hölgyfodrász
Dauerja, festése főkéletes
Hatvan ucca 6.

A szövetruhákat két részre osztgatjuk fel: a fekete és a színes szövetruhák csoportjára. Az egyik épp olyan nagy divat, mint a másik és igazán, komolyan elegendhetetlen kelléke egy asszony ruhatarának.

Sok beszéd helyett inkább elmesélek néhány szép modelt, így jobban tudnak a hölgyek okulni belőle.

Előbb azonban általános vonásokban, amire mindegyike jellemző: hosszú maradt, mind öves, angolos rengeteg.

A színeseket nézzük előbb meg. Kék, bordó, rozsdabarna és újra a lilának egy fardt, de gyönyörű árnyalata. Ezek a színek. Egy lila sima jerjey ruhának elől, áll alatt felálló gallérja volt, barna öve és a szoknyán két bevágott zseb. — Egyik bordó szövetruhát köröskörül deréknál szegőzés díszít, az alján két nagy fekete prém zseb, ugyanilyen bubigallér. Hasonlóképpen szegőzés volt egy rozsdaszínű ruhán, amit sötét barnával díszítettek. Középkék szövetruha aratott nagy sikert, magas nyakkal (minden ruhának magas a nyaka (négy zsebbel, piros övvel, amin két virágok voltak). Egy zöld (ebből a színből kevesebb van) szövetruhának srég, visszahajtott nyaka volt, sima aljjal, a derékon felül, mintegy zseb beállított rész, amin magából az anyagból, szőlőlevél és szőlőfürt van ki-steppelve.

Ennyit egyelőre a színesekből és most jönnék a feketeik. Ebből azután annyi van, hogy nem is tudom melyiket meséljem el előbb. Sok a jumperruha, amelynek elől, vagy körül berakott a szoknyája, elől végig aprógombolva, négy, vagy két zsebbel. Az egyik ilyen jumperruha zsebe aranyszálú kalászokkal és búzavirágokkal volt kivarrra. Nagyszerűen nézett ki. A másik meg egészen szűk volt, elől beállított glökní rész, elől kötődő övvel, húzott, egészen magas nyakkal. Azután vannak egészen elegáns, fekete szövetruhák, amik pótolnak selymet, tehát nagy dekutáninak számítanak. Így pl. egy sima fekete szövetruha, teljesen zárt nyakkal készült, ami féloldalra tendálva volt összehúzza és ezáltal kis raffolást idézett elő a mellnél. Ezt a raffolást egy gyönyörű bross tartotta össze. Az öve volt a ruha legnagyobb díszje: egy püspöklika széles antilop öv, ezüsttel keretezve.

Annnyira bevett viselet lett a fekete, hogy egészen fiatal lányok is ebben járnak. Mutattak néhány fiatalos, kedves fekete ruhát is. Így pl. az egyik: vékony szövét,

melltől kezdve végig berakott az eleje, keskeny saját öv, a kis kerek kivágást plisszírozott fehér gergette gallér díszíti, aminek közepe keskeny fekete bársonyszallaggal van befuttatva: és ugyanyílen dísz szerepel a háromnegyedes újakon is.

Láttunk néhány mellénykés ruhát is fehér szegőzött gergette, vagy csipke mellénnyel, ezek mindig divatosak és nagyon jól állnak mindenkinek.

Remélem, hogy ennyi szövetruha közül tudnak Hölgyeim egyet választani...

Tanuljon

fűzöt, fehérneműt és kézimunkát »Sylphid« sazonban Piac u. 71., ahol mérték után, a legközelebb fűzők, melltartók, fehérneműk legszébb kiviteiben, szolid árák mellett készülnek.

DIVATPOSTA

Mercedes. Csináltasson egy fekete szövetruhát, keskeny fekete muszlinbársony nyakkal, elől a szoknya kezdetén (hasnál) legyen legyen egy kiesít raffolva a ruha és ugyanebből a fekete muszlinbársonyból egy nagy masnit alkáltasson rá. Esetleg egy nagy strass csattot tehet az elejére, tekinthet arra, hogy a félgyszét nem bántja. Ehhez azután egy rövid fekete kosztümkabátot ajánlanék, duplán vattalinozva, nagy, hullámos ezüstróka gallérrel, fekete magas kalappal. Üdvözlét.

Töprengő asszony. A középkék nagyon szép és strapabíró is, nem annyira kekes, mintha sötétkéket, vagy feketét csináltatna. Egyszerű négy töleseres zsebes fazonra csináltassa, piros övvel és piros, kék, tarka sállal a nyakában. Természetesen hosszú, szűk ujjakkal. Üdvözlét.

Nyaralás után. Beküldött jerjey nagyon szép és diszkrét, nem kell félnie, nem fogja erősíteni. Magas, visszahajtott nyakkal csináltassa, két zsebbel, barna bőr, vagy antilop övvel. Barna gavallérsarkucipőt vásároljon hozzá és barna nyulszőr angol kalapot. Üdvözlét.

RECEPTEK

Gombafelfúj. A befőtt gomba szárát levagdossuk, hideg vízben megmossuk és lecsepegtetjük. Tálra tesszük és forró sós vízzel felöntjük. Ismét leszűrjük azután. Ezalatt jó barna pecsenyelevet készíttünk egy kanál liszttel mártásnak és végül adunk bele két kanál cseresznyepestet. Közé vegyíttjük a forró gombát és kikent formában tíz percig sütjük.

Spanyol rizs. Egy kávésészere rizsát hat deciliter tejben puhára főzünk, tesszünk bele tetszés szerinti cukrot, melyhez kis vaníliát és fahéjat adunk és a tömeget két részre osztva, porcellántálra tesszük. Most hámozunk hat almát, óvatosan kivájjuk a közepét a töltjük meg jól cukrozott málnával. Vajjal kikent formába tegyük bele a fele rész rizst, rakjuk rá az almákat, tegyük rá a többi rizst, vonjuk be spanyol tészta habjával, mandulával tüzdeljük meg és süssük fél óráig. Sodóval is tálalhatjuk. A tetejét szép almasele-tekkel díszíthetjük.

Rizs-kroket. Huszonöt deka megmosott rizst sós vízben puhára főzünk, szintén lecsurgatjuk, adunk hozzá apróra vagdalt sonkát, 3-4 tojás sárgáját, azután ha kihült, pogácsa alakra formáljuk, habart tojásba és zsemlyemorzsa-ba mártva, forró zsírban kirántjuk.

Hollandi tojás. Hét tojást keményre főzünk és hosszában ketté vágjuk. Egy nagy heringet jól kiáztatunk, bőrét lenyúzzuk, apróra daraboljuk és egy ponty tejjel együtt megsütjük. Porcellántálat megkenjük vajjal, öt kanál tejjel öntünk rá, rárakjuk a felszeletelt tojást és mindegyik mellé a sült heringet és a pontytejet. Ha csinósan el van rendezve, néhány kanál tejjel felöntjük, kevés zöldpetrezsellyel is rakunk köré és addig hagyjuk a sütőben, míg a tejjel elfőtt.

val, mandulával tüzdeljük meg és süssük fél óráig. Sodóval is tálalhatjuk. A tetejét szép almasele-tekkel díszíthetjük.

Rizs-kroket. Huszonöt deka megmosott rizst sós vízben puhára főzünk, szintén lecsurgatjuk, adunk hozzá apróra vagdalt sonkát, 3-4 tojás sárgáját, azután ha kihült, pogácsa alakra formáljuk, habart tojásba és zsemlyemorzsa-ba mártva, forró zsírban kirántjuk.

Hollandi tojás. Hét tojást keményre főzünk és hosszában ketté vágjuk. Egy nagy heringet jól kiáztatunk, bőrét lenyúzzuk, apróra daraboljuk és egy ponty tejjel együtt megsütjük. Porcellántálat megkenjük vajjal, öt kanál tejjel öntünk rá, rárakjuk a felszeletelt tojást és mindegyik mellé a sült heringet és a pontytejet. Ha csinósan el van rendezve, néhány kanál tejjel felöntjük, kevés zöldpetrezsellyel is rakunk köré és addig hagyjuk a sütőben, míg a tejjel elfőtt.

HETI ET LAP

Hétfő. Ebéd: Sóskaeves, borjúsült káposztával, kukorica. Vacsora: Gomba rizzsel, uborkasaláta, cékla, gyümölcs.

Kedd. Ebéd: Paradicsomleves, vágott borjúhús sóska, almás lepény. Vacsora: Kakaó, vajaskenyér, zöldpaprika, sajt.

Szerda. Ebéd: Köményleves, felszelet, zöldbab, gyümölcs. Vacsora: Lecsós kolbász, saláta, szőlő.

Csütörtök. Ebéd: Csoutleves grizgahuskával, töltött paprika burgonya. Vacsora: Délről maradt hús, gyümölcs.

Péntek. Ebéd: Gombaleves, szilvágombóc, kukorica. Vacsora: Tejberizs izzel, sajt.

Szombat. Ebéd: Zöldborsóleves, borjupörkölt galuskával, szőlő. Vacsora: Pirított borjúmáj, burgonyapüré.

Vasárnap. Ebéd: Raguleves, sült csirke, gombásrizs, úborka, mokkatorta. Vacsora: Szalámi, sonka, vaj, sajt.

Pályázati hírdetmény. A Debrecen sz. kir. város hivatalos tüzoltőszolgálatának megüresedett két tüzoltői állására pályázatot hirdetek. Az állások az állami rendszerű kiegészítő szolgálati illetményel vannak egybekötve. Egy évi kifüggetlenül szolgálatt után a kinevezendő tüzoltő véglegesítést nyerhet. Alkalmazásra azok jöhetnek tekintetbe, akik 30 évnél nem idősebbek és 21 évnél nem fiatalabbak, a tüzoltői és mentőorvosi vizsgálat szerint tüzoltői szolgálattal alkalmasak, írásbeli bejelentések közzétételére képesek s akiknek a benzinüzemi motorok szerelésében gyakorlatuk és vezetői vizsgájuk van. A megüresedett állások az 1931. III. tc. válmint az 1938. IV. tc. 6. §. 4. cikk bekezdése értelmében fenntartott állások s így amennyiben az állás elnyeréséhez megszabott feltételekkel rendelkeznek, az 1931. III. tc. 2. §. 3. pontja szerinti igazolvánnyal ellátott igazolványos al-tisztek minden más pályázóval szemben elsőbbséggel bírnak. A pályázati kérvények okmányokkal szabályszerűen felszerelve a hivatalos tüzoltő-főparancsnoksághoz (Csapó u. 43.) adandók be 1938. október hó 15-én déli 12 óráig. A részletes pályázati feltételek a tüzoltőparancsnokságnál, vagy a közigazgatási kiadóhivatalban Városháza, földszint) vagy az elnöki igazosztálynál (Városháza emelet 6.) tudhatók meg. Debrecen, 1938. szeptember hó 21. Dr. Kölesgy Sándor sk. polgármester.

LAPUNKAT PÁRTOLJA, HA A TISZANTULI FUGGETLEN UJSAG-BAN HIRDETŐ CEGEK-NEL ESZKÖZLI VÁSÁRLASAIT.

De

A debreceni mostani Debrece... annyit tud... vidám alakja... rosak és az... val bizony... cenből. A ma... azt sem tud... sokról, hogy... előző éveka... nehéz munká... ennek a vár... általan már... béke boldog... talyigás, ne... viginél, min... hanem kom... szerű társula... derék debrec... biztatosága... mezte, hogy... laszthatatlan... megalukvást... mához. A d... sadalom két... fogásban... egyik voltak... ennek a tar... zett nyilván... lyigás, míg... gyan volt. U... szonyban áll... Gözmalom... nek a stand... malomhoz... koresmához... a talyigások... ceni Helyi... zel, a Csapó... Kisállomás... nen indulta... volt. Ez pe... a talyigásfu... rok közé szá...

A debrec... sebb tagjai... Nagy. Villá... családokból... a legihreseb... mégis csak... neve bekerül... ténelmébe is... rabont foisp... tosan. A de... dok a város... gekben lak... indultak el... nyisik nagy... resó nok vo... lyakban jár... debreceni... jávat, akik... részben apr... miszereket... a pircsi sor... a Nagytem... meg rendez... hetesen zár... debreceni... gazdakori i... receni talyi... minden féle... hatalmas di... ceni talyiga... Ilyen bálak... gyotszaru... ünneplőbe... receni taly... nyenyittés... kal és az... után kivilá... a táncot. Te... re a bála... recen csak... civisenek os... mentek, me... gás a nem... nak fuvaro... mék jószá... Látni kellet... derék debre... hombárokb... zsák búzába... könnrü lab... dia, mikor

3 B4 C4 A4
5 B6 I A6
D3 C6
D3 C6

A6 B6 I A5
C6 D3 C
C4 B4 D3 A3

Debreceni talyigások

A debreceni talyigásokról a mostani Debrecen mindössze csak annyit tud, hogy kedves, humoros, vidám alakjai voltak ennek a városnak és az élet modernizálódásával bizony ők is eltűntek Debrecenből. A mai Debrecen talán már azt sem tudja a debreceni talyigáskorról, hogy még a háborút megelőző években is igen komoly és nehéz munkát végző társulata volt ennek a városnak. Azt pedig egyáltalán már alig tudják, hogy a béke boldog éveiben a debreceni talyigás, nem csak úgy állt a lú viginél, mint virág a pohárban, hanem komoly, nagy, céhrand-szerű társulatba volt tömörülve a derek debreceni talyigás és megbízhatósága mellett az is jellemezte, hogy hozzátartozott elválaszthatatlanul a város kuruc és megakuvást nem tűró társadalmához. A debreceni talyigástársadalom két részre oszlott, de fel-fogásban és gondolatvilágban egycsok voltak. Az egyik csoportja ennek a társaságnak az úgynevezett nyilvános fuvart is vállaló talyigás, míg a másik a lisztes talyigás volt. Utóbbi szerződéses viszonyban állott a debreceni István Gőzmalommal és éppen ezért ezeknek a standja közel az István Gőzmalomhoz, a Péterfia utcának koresmához közeli részén volt, míg a talyigások másik része a Debreceni Helyi Vasút megállójához közel, a Csapó uca torkánál és a Kisállomás részén táborozott. Innen indultak útnak, ha fuhar volt. Ez pedig rendszeren volt, mert a talyigásfuvar a legolcsóbb fuvarok közé számított.

A debreceni talyigások leg híresebb tagjai a Szodrai, Gombos, Nagy, Villás, Dobszai és Varga családokból kerültek ki. De talán a leg híresebb debreceni talyigás mégis csak Kerekes volt, akinek neve bekerült Debrecen város történelmébe is Kovács Gusztáv darabont főispán esetével kapcsolatban. A debreceni talyigás családok a város végén elterülő kertsekben laktak és lovukkal innen indultak el standjaikra. Asszonyaik nagyrészen ugyancsak kecskés nők voltak. Ezek a bő roklákban járó asszonyok képezték a debreceni piaci árusok színjátékát, akik nagy kofaerényök alatt részben aprószágot, részben élelmiszereket és gyümölcsöt árultak a pircsi soron, a Csapó uca, meg a Nagytemplom előtti akkoriiban még rendezetlen térségben. Meglehetősen zárt társadalmi életet éltek a debreceni talyigások és miként a gazdakori ifjak, ugyanúgy a debreceni talyigások is megrendezték minden télen a Korona Vendéglő hatalmas dísztermében a debreceni talyigások híres batyusbáliját. Ilyen bálakra ptykés labiba, rogyottszárú eszímába, ezüstptykés ünneplőbe öltözve vonult ki a debreceni talyigástársadalom, kikeményített szoknyájú asszonyaikkal és az éjfél utáni kolláció után kivilágos kivraddig ropták a táncot. Természetes, hogy ezekre a bálakra hivatalos volt Debrecen csaknem minden számottevő civisének családja is. És ezek el is mentek, mert hiszen legtöbb talyigás a nemzeti, civis asszonyoknak fuvarozott, mikor gazdura-mék jószágja a földeken dolgozott. Látni kellett munkában ezeket a derek debreceni talyigásokat. A hombárokba csak úgy dobálták a zsák búzákat, éppen úgy, mintha könnyű labda lett volna. Aztán pedig, mikor a sterivel felrakod-

tak, egy ugrással a Gyömbir, vagy a Nyalka lú hátán termett a talyigás és kevélyen, indult el rendeltetési helyére. Ha aztán a fuhar lebonyolították, a fizetséget pedig a nemzeti asszony kiszámolta a talyigás érdemes markába, hamarosan megteltek a híresebb talyigás vendéglők. És a régi híres talyigás nóták mellett borozgattak ezek a derek fuvaros emberek. Régi, debreceni civis gazdak állítása szerint a talyigás vizet sosem ivott. Azt a lovának adta. Maga veres sestetakerti karcost ivott és hol dísznóhúst, hol meg debreceni töltött káposztát evett. Ezekre per-sze esuzott a bor.

Természetes, hogy humor és adoma övezte körül a debreceni talyigást. Egyik adoma szerint a talyigás egyszer elvitte lovát a lú-doktorhoz. Elpanaszolta, hogy a lóva már nem tud menni. A lú-doktor odament a lovaeskához és egyik fülebe beleugrta: — Nem kaszált gazdád az esőben, de nem is gyűjtött a joidőben. Majd a talyigáshoz fordulva így folytatta: — Zab kell neki, zab!

A debreceni talyigásról ezer és egy adoma van feljegyezve, de ezek az adomák nem árulják el, hogy a debreceni talyigás mennyire szótartó, mennyire megbízható. És mennyire ellenzéki volt.

Kovács Gusztáv darabont főispán emlékezetes gyászkoocsis fogadtatásánál a gyászkoocsis elé a debreceni ellenzéki vezérek talyigást fogadtak. Ez a talyigás nem volt más, mint Kerekes, az akkori idők legmegbízhatóbb talyigása. A darabont főispán gyászkoocsija elé Kerekes talyigás lova volt fogva. Alighogy elindult a véresre vert darabont főispánnal Kerekes, ostorával hátra-hátra vágott, de úgy, hogy minden ostoresapás Kovács Gusztávot érte. Természetes, hogy Kerekes uram ellen is megindult a vizsgálat. Mikor a kihallgatásokat végző hivatalos közegek az iránt érdeklődtek, hogy merte elyállalni ezt a fuvar, Kerekes uram így válaszolt: — Ha nincs fuharja a szegény debreceni talyigásnak, egész nap azután jár, hogy legyik.

Majd arra a kérdésre, hogy ki fogadta fel erre a veszedelmes és különös fuvarra, Kerekes így válaszolt: — Azt nem tudom, hogy az illetőt hogy hitták, de igen becsületes ember volt, mert duflán fizetett. Szegény jó megboldogult Ekly József törvényhatósági bizottsági tag fogadta fel Kerekes talyigást erre a fuvarra. Kerekes azonban nem árulta el, mert odalett volna a régi híres talyigás becsület. Mert bizony ebben az időben ilyen is volt... *Maizner János.*

Express hirdetések

olcsó, megbízható beszerzési források:

Budapesti Férfiruhaház Csapó u. 6
Tropikál öltöny P 23— Poröz-öltöny P 24—
Fehér tenisz nadrágok P 450-től

Corysdor Papp Lajos Kossuth u. 1.
Csapó u. 58
kőlnivir, pudor, krém illatszertáiban Minőség garancia!

MAYER rövidáros **Csapó u. 6.**
Nagy készlet miatt leszállítva a harisnya reformnadrág, sport-ing, f. nadrág

Kerékpárt
részfizetésre is

Csillárt
nagy választékból
P 850-ért
most olcsón vehet

Gulyás
rádió szakújságokból
Piac-utca 59. szám

Teniszütők
előrehaladott idény
miatt 10% enged-
ménytel
Kántor Ernő és Társánál

Moskovits József uridivatszabó
Legfinomabb angol és hazai szövetekből
készít legutolsó divat szerint
PIAC UCCA 41. SZ.

Ne tévessze el,
hogy a Csapó u. 67. szám
alatt a kanyarban van
Bálint József
asztalosmester bútorraktára

VILLANYMOTOROK,
világosgép- és készülék-
javítását, lekeresését, áru ak-
tívását szakszűren végzi
Kovács Lajos
olajtöltőszemlé Miklósa u. 9.

FISCHER pipa,
bazar
árak olcsó eladása. Volt
vassátor, most
Rózsa ucca sarok,
Tizza palota.

Kosztümjét, felöltőjét készíttesse egyenes csikozással mellvarrás nélkül Fábiánnál, Péterfia u. 19

Világítsunk, Főzzünk, Fűtsünk
villannyal, gázzal, gázgyóri KÖKSZSZAL
Debrecen sz. kir. város Világítási Vállalata.

KONCZ Szent Anna 2 Péterfia 30
Gallériait, ingeit hófehérre mossa.

Figyelem! Gombos Divatházban
cipőt, rőfös és rövidarut
legolcsóbban vehet,
Csapó u. 103.

Ékszerait, óráit
vásárolja, javíttassa
Moskovits Sándornál
Piac u. 41. szám

Springer papir, fotoüzlet
triss filmek, lemezek, amatőr-
munkák gyors kidolgozása
Ferenc József ut 38. szám.

Férfisoknik,
erős száru női harisnyák
stoppolását speciális géppel
fillérekért végzi
NAGY GYULA műhímző,
Páspóki palota

„LELA” zománctűzhely
legújokteleciben ad, foz.
Készíti:
LEVENCSIK, Csapó u. 87.

Nagy István
puskaműves
Debrecen, Vár u. 7. sz.
Fegyverek, kasszerek és legyver-
javítások legolcsóbban.

Takarékűzhelyeket
leggyorsabbá váló legolcsóbban ké-
viteiben. Cementével kirkottat
C0 pengőtel felelősséggel készítek
Molnár Elemér
Csapó u. 98.

Kazánok
olcsón eladók
Szent Anna u. 8. sz.

+ Szabó István +
orvosi műszerész és orihopád kellékek üzeme.
Ludtalpbotét csak gipsz minta után készül.
Piac ucca 42. szám, Debrecen.

Féti József
műszerész és gumijavító
Debrecen,
Ferenc József út 42.
Akku-műtor lemezeis, gumijavítás.

Kifakult ruháit divatszínre festi Szarazon vegyileg tisztít.

Tiszántúli Ipar és Kereskedelem

Hetenként átlag 60 iparengedélyt és iparigazolványt adnak ki

Mindenféle óriási viszhangot váltott ki a kormány az az intézkedése, amellyel az iparigazolványok és iparengedélyek kiadását felfüggesztette, illetve azoknak kiadását az iparügyi és kereskedelemügyi miniszter engedélyétől tette függővé. Az intézkedés a zsidótörvénnyel kapcsolatos, — mint az köztudomású. Bár a rendelkezést átmenetnek jelezték és a kereskedelem részéről annak visszavonását kérték, még ma sem lehet tudni, hogy a rendelet milyen hosszú ideig marad érvényben.

A rendelet kibocsátása óta — mint ismeretes — a fióküzletek nyitását is lehetetlenné tették, illetve ahhoz éppen úgy miniszteri engedély kell, mint az iparigazolványok és iparengedélyek kiadásához. Illetékes ipari szakkörökben most azt bangoztatják, hogy ezeket az intézkedéseket tévesen minősítették olyan sorompónak, amelyek az önálló existenciák alapítását lehetlenné teszik, inkább egy átmeneti jellegű közigazgatási reformnak kell minősíteni, amennyiben az igazolványok és az engedélyek kiadását a minisztériumokban központosították.

Hangsúlyozzák, hogy ennek a valósa-

gát bizonyítja az is, hogy a minisztériumokhoz rengeteg kérelem érkezik iparigazolványok és iparengedélyek kiadása tárgyában. Ezeket a kérelmeket a lehető legkisebb adminisztrációval, igen gyorsan intézik el és indokolt esetben gyorsan ki is adják az engedélyeket, illetve igazolványokat. Ertesülésünk szerint úgy a kereskedelmi, mint az iparügyi minisztériumban ma már hetenként átlag hatvan-nyolcvan iparigazolványt és iparengedélyt adnak ki. Jelenleg valamivel hosszabb ideig tart az iparigazolványok és iparengedélyek megszerzése, mint korábban, de illetékesek szerint, semmi esetre sem áll az állítás, mintha a már meglévő kereskedők és iparosok védelmét szolgálnák az érvényben tartott rendeletek az új versenytársakkal szemben.

Az illetékes körök most azt tartják helyenvalónak, ha egyelőre nem foglalkoznak az átmeneti jellegű intézkedések visszavonásával. Illetékes ipari körök ugyanis azon az állásponton vannak, hogy nincs nagyobb veszély abban sem, ha az átmeneti rendelkezések hosszabb ideig maradnak érvényben, mint amint azt eleinte tervezték.

Javaslat a kereskedők és iparosok nyugdíjkérdésének rendezésére

A társadalombiztosító törvény bizonyos mértékig megoldotta az alkalmazottak nyugdíjkérdését, de az öregségi biztosítási problémáját nyitvahagyta azoknak a rétegeknek, amelyek nem sorozhatók az alkalmazottak közé, ezenkívül anyagi helyzetük is olyan, hogy nyugellátásukat intézményesen nem biztosítják.

Különösen az iparosokról és kereskedőkről van ebben az esetben szó, akik alkalmazottai öregségi biztosításáról a nyugdíjállások főlétszámának fizetése révén gondoskodni kötelesek. Ennek a fonák helyzetnek a megváltoztatása érdekében hosszabb ideig tartó előkészítés után az érdekeltek memorandumba foglalták azokat az elgondolásokat és javaslatokat, amelyeket a legalkalmasabbnak tartanak az iparosok és kereskedők nyugdíjügyének intézményes rendezésére.

A memorandumot a napokban juttatták el Bornemisza Géza iparügyi miniszterhez. Az elgondolás kiküszö-

böli a nem fixjövédelmű, szabadfoglalkozású társadalmi osztályok nyugellátásának útjában álló anyagi korlátokat. A kidolgozott nyugellátási módokat alkalmazkodnak az iparosok és kereskedők különleges viszonyaihoz és lehetővé teszik, hogy havonta ismétlődő, meghatározott biztosítási járulékok helyett a bizonytalan jövédelmű biztosított akkor és annyit fizessen be nyugdíjalapjára, amennyit tud és akar, ezenfelül akkor meheszen nyugdíjba és kaphassa meg minden külön kikötés nélkül az Őt befizetés alapján megillető nyugdíjat, amikor akarja.

A javaslat megadja ennek a fontos szociális problémának legcélszerűbb megoldási lehetőségét, különösen a tervbevevett állami hozzájárulással, amely minden iparosnak és kereskedőnek lehetővé tenné, hogy nyugdíjügyét különösebb anyagi megterhelés nélkül, igényeinek megfelelően a legkedvezőbbben rendezhesse.

Az iparlajstrom nem nyilvánkönyv, csak a hatóság engedélyével lehet megtekinteni

Felmerült gyakrabban az a kérdés, hogy az iparlajstromot, mint nyilvánkönyvet bárki akadálytalanul megtekintheti-e.

A m. kir. Iparügyi miniszter 27331—1937. II. számú elvi állásfoglalásában a következőket mondja:

„Valamely hatósági jegyzék csak abban az esetben nyilvánkönyv, azaz csak abban az esetben tekinthető meg bárki által, ha azt valamely jogszabály előírja, vagy ha ez a jegyzék rendeltetéséből következik.

Niniesen azonban olyan jogszabály, amely az 1884. XVII. tc. 178. §-a értelmében vezetendő iparlajstromot nyilvánkönyvnek nyilvánítaná, hogy azt bárki megtekintheti. Nem lehet erre az iparlajstromok rendeltetéséből sem következtetnek, minthogy ezek a lajstromok a hatóságok tájékoztatását célozzák és mert annak a körülménynek, hogy valaki be van-e jegyezve az iparlajstromba, vagy sem, harmadik

személyek számára jelentősége egyáltalában nincs. Míg a telexkönyvnel, a cégjegyzékkel a forgalmi élet biztonsága megköveteli, hogy azokat bárki megtekinthesse, az iparlajstromnál ilyen körülmények nem merülnek fel.

Az iparlajstrom tehát megtekinthetőség szempontjából a többi hivatali irattal esik egy megítélés alá, azaz azt csak az iparhatóság engedélyével szabad megtekinteni. Minthogy azonban az iparlajstrom általában nem tartalmaz olyan adatokat, amelyeknek harmadik személyek által való megismerése az érdekelt félre sérlemes lehetne, ezt az engedélyt mindazonokban az esetekben, amelyekben a folyamodó a lajstrom megtekintéséhez fűződő jogos érdekét a legtávolabbtól is valószínűsíti, meg kell adni.

A kereskedelmi és iparkamara felhívja érdekeltiségének figyelmét az iparügyi miniszter fenti körrendeletére.

Kímélet nélkül kell rendet teremteni a biztosítási életben

Alig néhány hete, hogy a *Hermes Biztosító* ügye napirendre került és az azzal megbízottak kíméletlen eréllyel láttak hozzá, hogy ezt a kényelmetlen ügyet kitisztogassák. E héten a *Pénzügyminiszter Országos Biztosító ügye* kavart fel hullámokat. Az ügy részleteit már ismeretesek, de néhány megjegyzést mégis hozzá kell fűznünk.

Vannak, akik a biztosítási piac nyugalmit igen sokra tartják és úgy vélik, hogy az ilyen botrányos ügyek nyilvános szellettése a biztosítási üzlet ártalmára van. Mások — a biztosítási piac legelőkelőbbjei — viszont, igen helyesen, azon az állásponton vannak, hogy

kíméletlen eréllyel kell mindent az ügyet tisztítani. A biztosítási piac ártalmára az van, ha ilyen ügyek előfordulhatnak és rejtve maradnak. A közönség a szállongó hírekről, suttogástól inkább megrémül, mint a nyílt cselekedetelektől és úgy

tapasztaltuk, hogy a biztosításokban érdekelt közönséget határozottan megnyugtatták azok az intézkedések, amelyek viléz técsői *Hermes* István kezdeményezésére a *Hermes* és *POB* ügyben egyaránt az illetékes tényezők tetek.

A biztosítási életben, éppúgy, mint a gazdasági élet többi ágazatában, a legteljesebb tisztaságra, korrekt munkára, üzleti tisztességre van szükség. Ez a követelmény egyaránt vonatkozik úgy a legkisebb ügynökre, mint a vezérigazgatóra, sőt mondhatnók, hogy *a magasabb állásúknak még fokozottabb gondossággal kell üzleti gesztiókban eljárniuk, hogy ezzel is megfeleljék, komoly példát adjanak.*

Minden kímélet nélkül ki kell tehát tisztítani a magyar biztosítási életet, hogy azután a közönség teljes bizalommal fordulhasson a komoly, megalapozott intézkedésekhez.

Októberben a teljes vonalon megkezdődnek az átképző tanfolyamok

Erős ütemben folynak a tárgyalások az értelmiségi munkanélküliség megszüntetése, illetve az egyes ipari és kereskedelmi szakmára való átképzés ügyében. Az érdekképviseletek mind a legmegértőbb álláspontot tanúsítják ebben a kérdésben. Ezek az átképzések elég jelentős anyagi terhet róznak az érdekképviseletekre, hiszen a költséget nekik kell viselniük. Kulesár István kormánybiztos ebben az ügyben is folytatott megbeszéléseket s hogy a költségek ne legyenek túlságosan nagyok, olyan megállapodás történt, hogy a tanterők óránként 6 pengő honoráriumra számíthatnak csak, illetve az érdekképviseleteknek ilyen összeget kell prelinálniuk.

Mint régebben közöltük már, jelenleg *az állat-, a mag-, gyümölcs- és idénykikereskedelem, valamint borkereskedelemben folynak az átképzőtanfolyamok.*

A többi szakmák átképzőtanfolyamainak megszervezése ügyében a megbeszélések folyamatosan vannak és ezekről a következő jelentést tehetjük:

A papíripari és kereskedelmi átképzőtanfolyam október 4-én kezdődik meg. Ötven résztvevője lesz a tanfolyamnak, akiknek elhelyezését az ipar és kereskedelem vállalta. Két hónap elméleti, utána 4 hónap gyakorlati, majd ismét egyhónapi elméleti kiképzés történik.

Az élelmiszerkereskedelemben három tanfolyamot rendez. Itt is október 4-én kezdődnek a tanfolyamok, amelyekben 75 kezdőjelölt és 50 tisztviselőjelölt vesz majd részt. Ezeknek elhelyezését a szakma vállalta. Egy hónap elméleti, utána négy hónap gyakorlati, majd ismét kéthónapi elméleti kiképzés történik és utána munkába állnak a tanfolyamot elvégzők.

A vas- és fémpipar, valamint a kereskedelemre átképző tanfolyamok október 5-én indulnak meg. A kereskedelem 30 személy elhelyezését vállalta, az ipar körében még nincs végleges döntés. A kereskedelemben elhelyezendőik részére egy tanfolyamot rendeznek, amely két hónap elméletet, négy hónap gyakorlatot és ismét egy hónap gyakorlatot jelent.

A bőripar és kereskedelem 85 állásian elhelyezését vállalta. Két

tanfolyamban képezik át a jelentkezőket, még pedig 3 hónap elméleti, utána pedig 4 hónap gyakorlati kiképzésben. Október 4-én kezdődik ez a tanfolyam.

A faipar és kereskedelem mintegy száz személy elhelyezésére vállalt kötelezettséget. A tanfolyam október 4-én kezdődik. Két hónap elmélet, négy hónap gyakorlat és egy hónap elméleti tanulás. A kiképzés két tanfolyam keretében történik majd.

A textilipar és textilkereskedelem átképzőtanfolyamai ügyében most folynak a megbeszélések. Ez egyike lesz a legnagyobb tanfolyamoknak, mert egyes hírek szerint kb. 860 ember elhelyezésére vállalt kötelezettséget az ipar és kereskedelem. Mindkét részről megbeszélések folynak a tanfolyam lebonyolítása ügyében. Természetesen az átképzés itt több tanfolyam keretében történik.

Ugyancsak tárgyalások folynak most a gabonakereskedelemben, a műszaki, a szerszám-, rádiokereskedelemben, továbbá az olajkereskedelemben átképző tanfolyamok ügyében. Ezek is előreláthatóan október elején kezdődnek meg.

HOTEL RIO

BUDAPEST

a város szívében

Ragyogó
tisztá
hideg-meleg folyó víz

Erősen
mérsékelt

árak

VII. Kürt u. 6. sz.
Patria kávéház mögött

A

Ga

Az elm...
vonalon...
nak. A l...
béreket...
egész Tis...
az özi...
most má...
sebb me...
miskilát...
Igen jó...
burgonyá...
ban. Nag...
is. Altal...
a gyümö...

Az álla...
akciómag...
gazdasági...
nütt fell...
tomak...
rozsmín...
azokról...
vizsgáló...
fejleszté...
hajjúme...
néhány...
lomból f...

A mag...
már nem...
készüld...
láció meg...
tár és z...
zajt piac...
ként nem...
ban és...
moly ves...
ható. T...
sen nagy...
gyasztás...
képes, m...

A je

A máj...
cölt szá...
múlt hóm...
nántúli v...
mértéke...
van. Az...
nyije en...
elhullás...
ővintézk...
sága és...
dos tak...
tak a vé...

A leg...
vámeg...
gal fe...
közse...
azonba...
kent a...
Szombath...
megye te...
oldottak...
lyekben...
mindig...
marhája...
körömfá...

A szak...
hogy az...
nagyon...
erősen v...
fájásnak...
kártekon...
buzamos...
az ér há...
melésük...
valyi al...
lok szer...
körülbel...
a tejter...
temberhe...
szont em...
van anna...

A Független Ujság GAZDA-oldala

Gazdanapló

Az elmúlt hét időjárása az egész vonalon kedvezett a mezőgazdaságnak. A lábon álló tengeri nagyon jól beérett és a tengeritörés munkáját az egész Tiszántulon elkezdtek. Altalában az őszi nagy betakarítási munkák most már az egész vonalon a legteljesebb mértékben elkezdődtek. A terméskilátások jóknak mondhatók. — Igen jó termés ígérkezik tengeriben, burgonyában, répában és káposztában. Nagyon jó hozamot ígér a zeller is. Altalában a gazdát károsodás csak a gyümölcsösben érte.

Az állam az idén is megkezdte az akciómagok osztását. A vármegyei gazdasági főfelügyelőségeket mindegyik felhívta, hogy az egyes uradalmakat látogassa meg és az állami vetőmagakhoz szükséges búza- és rozsmintákat vizsgálja felül és azokról tegyen jelentést. Ezek a felülvizsgálatok a legtöbb helyen már befejeződtek és értesülésünk szerint a hajdumegyei szükségletet az állam néhány hajdumegyei nagyobb uradalomból fogja az idén is beszerezni.

A magyar búza értékesítése után már nem kell szaladgálni. A háborús készüldések híreire a gabonaszpekuláció megszűnt. Egy pár nagyobb rak-tár és a gazdaközönség sem siet búzáját piacra dobni. A búza ára egyébként nem változott. A búza ára egyébként nem bizonyosra vehető, hogy komoly veszély a búzafronton nem várható. Termésfeleslegnek meglehetősen nagy és bármilyen felkocozott fogyasztást is az új feltételül fedezni képes, még ha nagyobb mérvű ren-de-

léseknek is lesz eleget a magyar piac.

A legelők a legutóbbi esőzések alatt nagyszerűen feljavultak és a jószág újra nagyszerű legelőt talál úgy a kö-tött legelőkön, mint a falusi határokb-an elterülő községi legelőkön. Az állatállomány kondíciója ennek következtében megjavult és úgy a szarvas-marhapiacban, mint a lóvásároknak az árak megálltak és megszilárdultak. A hízott sertéspiacban az árak felfelé gravitálnak, a hízott sertéspiac várja a németországi exportot.

A mezőgazdasági munkálatok javában folynak. Mindenfelé megindult a szántás és vetés. A szántók felátak és a szántás munkája simán megy. Az őszi rozs legtöbb helyen már el van vetve. Ott, ahol a mezei munka hő-napos eselésekkel megy, még igénybe van véve a napszámos. A napszámbér a rendes meghatározott és az uradalmak vigyáznak arra, hogy ezeket a napszámbéreket pontosan betartsák.

A szőlőkben a szüret elkezdődött. Nagyon sok helyen panaszkodnak a termésre. A nagyobb szőlőgazdasá-gokban, ahol még csak a csemege-szedés kezdődött, pontos eredményeiket nem tudnak, de megítélsük szerint itt sem igen lesz baj.

Végül egy a mezőgazdaság minden ágát érdeklő hír: már befejeződött mindenhol a kamarákat újjalakító szervek tagjainak megválasztása és úgy értesültünk a Tiszántúli Mező-gazdasági Kamarától, hogy a kamarái választást október 17-ig megtartják.

A száj- és körömfájás miatt jelentékenyen megcsappant a tejtermelés

A május elsején az országba behur-colt száj- és körömfájás, amely az elmúlt hónapok alatt különösen a du-nántúli vármegyékben terjedt el nagy mértékben, most már szűnőfélben van. Az előforduló esetek valamennyije enyhe lefolyású volt és állat-elhullás alig fordult elő. A szigorú óvintézkedések, a gazdák gondos-sága és az előírások megfelelő gon-dos takarmányozás mind hozzájárul-tak a vész viszonylagos leküzdéséhez.

A legutóbbi kimutatás szerint 16 vármegye, 8 törvényhatósági jog-gal felruházott város és 1225 község volt a fertőzött, most azonban már napról-napra csök-kent a fertőzött községek száma. Szombathelyi jelentés szerint Vasvár-megye területén újabban 20 községet oldottak fel a zárlat alól, mint ame-lyekben megszűnt a járvány, de még mindig 149 község 48.000 szarvas-marhájából 46.000 szenved száj- és körömfájásban.

A szakkörök megállapították azt is, hogy az átvészelt tehének kondíciója nagyon leromlott és a tejtermelés erősen visszaesett. A száj- és körömfájásnak a tejtermelésre gyakorolt kártékony hatása nyilvánvalóan még huzamosabb ideig érezhető lesz és így az év hátralévő hónapjaiban tejter-melésünk jónéhány százalékkal a ta-valyi alatt marad. A statisztikai ada-tok szerint szeptember első felében körülbelül 20 százalékkal volt kisebb a tejtermelés a múlt esztendő szeptemberéhez képest. A tejfogyasztás vi-szont emelkedett, amiben nagy része van annak is, hogy az idei gyümölcs- termés nem volt kielégítő, a szőlő pe-

dig minőségre gyengébb, árban pedig drágább, mint a múlt esztendőben volt.

A termelés esökkenésének megfele-lően a belföldi vaj- és sajtpiac irány-zata szilárd. A sajtpiacban még a leg-utóbbi időben észlelt áruhiány csak-nem teljesen megszűnt. A tejtermékek kiviteli piacán a helyzet teljesen me-gfelelő a termelés esökkenésének.

A kivitelre kerülő pajmennyiség jóval kevesebb, mint az elmúlt é-vazon időszakban volt.

Szeptember első felében összesen 10,7 vagon vajat szállítottunk külföldre, amelyből 9,6 vagonat Anglia, 9,2 va-gont Németország vett át, 0,9 vagon pedig az olasz vámmentes zónába ment. A száj- és körömfájás szűnésé-vel a sajtexport is újból megindult. A tejtermelés emelkedésével a vajkivitel lehetősége is javulhat s a hírek sze-rint Anglia a jövőben nagyobb men-nyiségű magyar vajat hajlandó át-venni.

A BORPIACON

az árak változatlanul szilárdak. Az elmúlt napokban szüretelt mustok ál-talában nagyon gyöngék, mert a klos-terneburgi mustmérők csak 14-15 fokot mutatnak. Ha az időjárás to-vábbra is száraz és napos maradna, úgy a később szüretelésre kerülő bo-rok minősége még sokat javulhatna. Az óborok iránt igen élénk a kereslet és az árak szilárdak. Az úgynevezett kommerszborokért 25-28 filléres árat fizettek, a jobbminőségű uradalmi borok ára 30-40 fillér között mozog, de ennél jobb árakat is le-

hetne elérni. Kivitelünk az utóbbi idő-ben kissé megcsappant. Az elmúlt he-tekben összesen 17 vagon bort vittünk külföldre, ebből 10 vagon Svájcba, 7 vagon Németországba és 5 vagon Bel-giumba ment.

Szilvát és szőlőt vásárolnak külföldi szállításra

Gyümölcskivitelünk a szőlő és szilva kivitelével befejezettek tekinthető. Ez iránt a kit ekk iránt gyümölcspiacainkon élénk a kereslet. A fontosabb gyümölcspiacokról érkezett jelentések szerint *Kecskeméten* szilárd volt az irány-zat. A kecskeméti piac nagykeres-kedelmi árai a következők voltak: körte (felh. 2 q) Ia 35-40, IIa 20-25, őszibarack (1 q) IIa 20-25, ősz aszalt szilva (5 q) 36-40, dió (2 q) apró 65-70, alma (143 q) par-men és rozmarin Ia 45-50, IIa 25-35, édesalma Ia 32-35, IIa 25, vegyesalma Ia 35-40, IIa 20-30, IIIa 10-18, birsalma (36 q) Ia 30-35, IIa 15-25, szőlő (92 q) sasza-

28-30, sárféher 20-24, lugasszőlő (92 q) sasza 28-30, sárféher 20-24, lugasszőlő 22-24, esemeszőlő 35-36, othello 20, zöldbab 8-10, tölténivaló zöldpaprika Ia 8-12, IIa 4-5, hegyespaprika Ia 8-10, IIa. 3-5, paradicsom 7-8 fillér kg-ként. Tök 10-18 fillér darabon-ként.

A nagykörsői piacon élénk volt a kereslet. A piac nagykereskedel-mi árai: zöldpaprika (felh. 20 q 10-14, paradicsom (60 q) 4-7, őszibarack (10 q) 20-25, körte (15 q) 20-35, alma (25 q) 20-30, kék-szilva (40 q) 36-40, esemeszőlő (45 q) 30-32, borszőlő (80 q) 16-20 fillér kg-ként.

39867/1938. II. sz. Hirdetmény. Értesítem a város jószág, sertés és juh-tartó gazdaközönségét, hogy a város tulajdonát képező erdősegekben gyakorlatos léli legeltetésre vonatkozó hajtócédlákat a legeltetési szabályren-delt szeriül arra illetékes egyének részére a városi számvevőség (I. em. 10-es számú szobában) / évi október 1-től kezdődőleg adja ki. A léli legel-tetés — kivéve a sertés és juh legel-tését — október hó 4-től kezdhető, a legeltetésre felszabadított területeket, a legeltetési cédula bemutatásakor, az ille-telő erdőhivatalok fogják kijelölni.

Tölgymakk szedés miatt a sertések és juhok legeltetése, csak a makk fel-szedése után — vagyis 1938. évi no-venber hó 15. napjától — kezdhető meg. Figyelemzteln kívánom az érde-kelt gazdaközönséget, hogy a legelte-téssel kapcsolatban a városi számve-vőség, valamint az erdőgazgatóság, il-letve az erdőhivatalok és azok közegei által kiadandó rendelkezésekhez min-den tekintetben szigorúan alkalmaz-kodjanak, mert ellenkező esetben a legeltetési engedélyt tőlük megvonom s ellenük a kihágási eljárást fogom folytatni a tételn. Különösen figyel-mébe ajánlom a gazdaközönségnek, hogy csak saját jószágára válthat haj-tócédlát, valamint más jószágát saját neve alatt ne engedje kihajlani, mert minden egyes ilyen eset súlyosan meg lesz torolva. Polgármester.

41.200/938. au. Hirdetmény. Felhív-ja a város adóhivatal az összes hely-beli és vidéki szőlőbirtokosokat, hogy Debrecen város területéről származó ideai termésüket a szüretelési munkála-tok befejezését követő 8 nap alatt a városi adóhivatal fogyasztási adó osz-tályánál (földszint, 51/54. sz. szoba.) jelentsek be. A bejelentésnek a tulajdo-nos nevén és a szőlőterület fekvési he-lyén kívül még a hordók egyenkénti úrtartalmát, valamint az egyes hor-dókban elhelyezett termelt must pon-tos mennyiségét és a szüretelési mun-kálatok befejezésének időpontját kell tartalmaznia. A bejelentés elmulasz-tása jövedéki kihágási eljárás megin-dítását vonja maga után. Ugyancsak felhívja a városi adóhivatal a szőlő-birtokosokat és szőlőbirtokot, hogy az általuk és háztartásuk tagjai által el-fogyasztandó, valamint a cselédségük-nek és munkásaiknak természetben járandóság címén kiszolgáltatandó sa-ját termései borait után 50 százalékos fogyasztási adó kedvezményt igényel-nek. Azon termelők, akik ezen ked-

vezményre igényt tartanak, felhívja a városi adóhivatal, hogy a fogyasztási adót kezelő osztálynál ezen kedvez-ményre vonatkozó igényüket termés-eredményük bejelentése alkalmával, szóbelileg, egyidejűleg jelentsek be. Azok a szőlőbirtokosok pedig, akik-nek szőlőbirtoka Debrecen város terü-letén kívül fekszik. — miután a fo-gyasztási adókról és Debrecen város területére behozott bormennyiségeket a behozattól számított 24 órán belül tartoznak bejelenteni a fenti kedvez-ményt a behozatali bejelentéssel egy-idejűleg igénybevehetik. A kedvezmény igénylése alkalmával igazolandó a szőlő területe és a családtagok száma, to-vábbá bejelentendő, hogy a kedvez-ményt ide, vagy előző évi termésű bo-raikra igénylik-e? A szüretelési mun-kálatok befejezését követő 8 napon túl történő kedvezményre vonatkozó igényléseket a hivatal helybeli terme-lőktől nem fogadja el. Városi adóhiva-tal.

A lótarló gazdaközönség figyelmébe. A városi elsőfokú közigazgatási ható-ság értesíti a város érdekelte közönsé-gét, hogy a m. kir. Központi Lovásárió Bizottság folyó évi szeptember hó 27-én, kedden délelőtt fél 8 órai kez-dettel a hajdúböszörményi úti három-vásártéren lovásárlást tart. A bizottság vásárolni fogja a 3½-8 éves hátszó-lóknak vagy tüzéségi hámszólnak alk-mas melegvérű lovakat és az előbbie-kért átlag 600-700 P, az utóbbiakért pedig átlagosan 700-800 pengőt fi-zet. Ezenkívül vásárolni fog a Bizotti-ság kistermetű lovakat is. Az ismert jó származás a ló értékét emeli. Fel-hívja tehát a hatóság az érdekeltek figyelmét arra, hogy akik lovaikat el-adni kívánják, azokat a fenti időre és helyre vezessék elő és a lovak mar-halevelén kívül származási lapján, (fedezetelési jegyét, szabályszerűen ki-löltött esiközési igazolványát) is vi-gyék magukkal. Debrecen sz. kir. vá-roso elsőfokú közigazgatási hatósága.

Hirdetmény. Az 1929. XXX. tc. 23. §-ának 4. pontja alapján közhírré te-szem, hogy Debrecen sz. kir. város törvényhatósági bizottsága a folyó évi szeptember hó 29-én, esütőrtökön dél-után 4 órakor a Városháza közgyűlési termében rendes közgyűlést tart, amelynek tárgysorozata a Városháza hírdető tábláján ki van függesztve. Debrecen, 1938. szeptember hó 24. Dr. Kölcsey Sándor sk., polgármester.

KAPUK: ADJUK

**VAN MÁR AUTÓBUSZ
A HOMOKKERTBEN,
de nincs közönet benne.**

A Homokkert árva lakossága hónapok óta várta türellemmel, hogy meginduljon a Szabó Kálmán utcán az autóbúszközlekedés.

A forró nyári időben, kánikulában, mikor a perzselő hőség ellen szívesen menekült volna ki a nagyerdői strandfürdőre, áhitva és szorongva várta a lakosság, hogy megindul onnan az autóbúsz közlekedés s nem kell neki a nagy melegben s homokkerti porfelhőben gyalog, fél óráig vánszorogni, míg kiér a nagyalomás villamos megállóig. Sajnos, hiába vártak. Valami felsőbb hatalom úgy látta jónak, hogy a kánikulában a homokkerti tapossák, izzadjanak s a port nyeljék.

Na, de nincs olyan hosszú, aminek vége ne lenne; a nyár elmúltával s feeskek elköltözésével megjelent végre egy szép fehér galamb, egy szép fehérre mázolt autóbúsz képeben.

Nosza, megváltozott egyszerűen a homokkerti szomorú ábrázata. Örömmel fogadták a várva várt szállítójárművet. A piacra járó haziaszonyok megkönnyebbülten sóhajtottak fel, mert nem kell már ezután a nagy megrakott kosárral cipekedni, az iskolás gyerekek meg egyenesen szüniindán üvöltéssel üdvözölték a kocsit. Szegények órászámra típtek eddig a Homokkertből be a városba.

De jaj, korai volt az öröm, mert az örömben öröm vegyült.

Még pedig a következő okokból: 1. A homokkerti új köves utat még mindig sok helyen tenyérnyi széles homokréteg fedi, amit még az útépités alkalmával szórtak rá. Amikor az autóbúsz végigszáll rajta, olyan a Szabó Kálmán utca, mint amikor a szaharai sivatagon a számum szele viharzik át. Ott sem látni, sem lélekezni nem lehet. Le kellene separtetni már a homokréteget az úttestről, annyival is inkább, mivel ezt a műveletet a múlt heti nagy szélvihar félig-meddig már elvégezte. A reggeli közlekedés előtt pedig locsolókoscsinak kellene végigmenni az utcán.

2. Addig, amíg a villanyoson még szakaszszállító sem kerül többé, mint 16 fillér, itt, egyetlen utcán 16 fillérbe kerül a jegy. Ezt a kalkulációt a Homokkert lakossága nem bírja ki! De ez mindentől eltekintve igazságtalan is. Tessék elképzelni: a jegy nem jogosít át-szállásra sem! Ha már most egy homokkerti háziasszony a piacra akar menni bevásárolni, úgy váltania kell egy jegyet az autóbúszra az állomásig 16 fillér. Az állomásról a Csapó utcára szakaszszállító 16 fillér. Onnan vissza a nagyalomásig villanyoson 16 fillér. Onnan autóbúszon a Szabó Kálmán utcára 16 fillér. Ez összesen: 64 fillér.

Hát kérem, jó uraim!, nem gondolják, hogy a mai viszonyok között ez mégis csak — enyhén szólva — túlzás?

S mi ennek az árpolitikának a gyakorlati következménye? Hogy az autóbúsz állandóan üresen jár!

Ha azt akarja az igazgatóság, hogy a keeske is jóllakjék, s a kaposzta is megmaradjon, tehát hogy ők is tele kocsit járassanak s bevételük is legyen, de a homokkertieknek is meglegyen a közlekedési lehetőségük, fogadják meg a propeziókat! Es pedig:

1. Egy egyszerű jegy ára legyen 10 fillér. 2. Egy menettérti jegy 16

fill. 3. Egy villanyossal kombinált szakasz vagy szakaszszállító 24 f. 4. Egy villanyossal kombinált át-szálló jegy egész vonalra 32 fillér. Ez esetben mindkét oldalról köz-megelégedésre oldódik meg a ho-

mokkertiék oly sokat vajdított közlekedési problémája. A homokkerti lakosok nevében:

Debreceni Gyula földbírtokos,
Szabó Kálmán utcai lakos.

Rejtvényrovat

Vezeti: Murányi Zoltán

29. számú keresztrejtvény

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
13						14					
15						16		17			
18					19		20		21		
22				23				24		25	
26			27					28			29
		30					31				
32	33		34			35					36
37		38		39						40	
41			42		43				44		
45				46				47			
48					49						
51											

Vízszintes sorok:

1. Főleg a szönyegen kellemetlen. 13. Rendbehozni. 14. Férfinev. 15. Alávaló. 17. P-vel az elején orvosság. 18. Esőn van. 19. Vissza: kopasz. 21. Elföldel. 22. Hónaprövidítés. 23. Vissza: Ami egyik tenyerünkben elfr. 25. T. Z. A. 26. Vissza: összetett mássalhangzó. 27. Félnék ember tulajdonsága. 29. Lógásban van. 30. Kis bárány. 31. Hegy-csúcs. 32. Betű kiejtve. 34. Hősök. 36. Igevégződés. 37. Vissza: kígyó teszi. 39. Repedés. 40. Vissza: boncolban van. 41. Lét (ék. hiba). 43. Tenisz műszó. 44. Tartó (ék. fel.). 45. Bákóci híve. 46. Tengeri emlős. 47. Tartalék. (3k h.) 49. Kicsinyítőképző. 50. Tagadószó.

Függőleges sorok:

1. Ezt is hanyják. 2. Bizonyít. 3. Vissza: Az egész mindenség (ék. l.). 4. Két szó: névelő és áttá. 5. Vissza: neked németül. 6. Latin kötőszó. 7. Névmas. 8. Török név. 9. Takarmány. 10. Az előző idő. 11. Merengő. 12. Foglalkozás ez is. 16. Nagy románul. 19. Ijesztés. 20. Szekció. 23. Vissza: újságban vannak. 24. Gyorsan ölé valami. 27. Vissza: bőrbetegség. 28. Határozatlan számnév. 33. Vidéki. 35. Keek szám (ék. l.). 36. Vissza: Gondozni. 38. Merítés. 40. Vissza: durva ruha. 42. Fogoly. 4. A víz forrásánál keletkezik. 46. Tengeri emlős. 47. Tartalék. (3k h.) 49. Kicsinyítőképző. 50. Tagadószó.

Jutalmat kaptak:

Mult vasárnapi számunkban közölt keresztrejtvény négy hosszú sora: Shakespeare. Magtermelés. Lajhártélek. Longobardok.

Jutalmat kaptak a következők: egy-egy mozijegyet: Tóth István, Csapó u. 49. Krausz Elza, Hajó u. 15., egy-egy könyvet: Garai József, Honvéd u. 56. Verő István, Hajnal u. 12. Kérjük a nyerteseket, hogy nyereségeiket hétfőn délután 4—6 óra között szíveskedjenek átvenni a szerkesztőségben.

Barnum, a XX. század cirkusz-királya önéletrajzában bevallotta, hogy világhírnevét elsősorban a reklámnak köszönheti. Ő mondotta először, hogy mindenkinek, akinek eladnivalója van, szüksége van reklámra. Barnum megállapítása ma száz-szorosan érvényes. A reklám tudományának népszerűsítését szolgálja a Reklámélet, Balogh Sándor kiadása, amely minden számában rengeteg ötlettel, tippel, tanáccsal, hatóságos kirakattényekkel siet a kis-kereskedő segítségére. Kiadóhivatal: Budapest, V., Szt. István krt. 9. Komoly érdeklődőknek díjtalan mutató-ványszámot küld.

29. sz. rejtvényszelvény

Név:

Foglalkozás:

Cím:

Mező:

OLVASTA?

Amerika legújabb sportja a hernyófuttatás versenyekre idomított hernyókkal. Októberben tartják San Franciscóban az ország első hernyóderby-jét, amelyen számos hernyófavort fog indulni.

Amerikában, a műszaki találmányok hazájában piacra került a villamos fogkefe. A nyélbe rejtett kis villamos motor mozgatja a kefe gumisörteit, melyek mind-egyike percenként 7200 rezgést végez és állítólag sokkal alaposabban tisztítja a fogakat, mint a kézi-üzemi kefe.

Chamberlain, mikor repülőgépen Berchtesgadenbe utazott, mint angol gentlemanhez illik, esernyőt is vitt az utra. — A »Paris Soir« most azt írja, hogy esernyőjét majdnem ott felejtette Hitler vezér és kancellár villájában. Az utolsó pillanatban azonban észbe jutott mint rendes angolnak ez a hűséges utitársa.

Párját ritkító eset történt legutóbb Romániában, ahová kárvalottan érkezett vissza velencei nyaralásáról Giacomo Lupoli ékezes. A vagyonos kereskedőtől nem kevesebb, mint 84.000 lírát loptak el és Lupoli elkeseredésében elhatározta, hogy kipróbálja az ugynevezett »vakszerencés«. Sorsjegyet vásárolt, amelynek száma pontosan megegyezett a lopás dátumával és az ellopott összeggel. A legutóbbi húzáson kiderült, hogy Lupoli számítása csakugyan bevált! Sorsjegyet 84.000 ezer líra összeggel húzták ki. A szerencés nyervo örömben 10.000 lírát adott jótékony célra.

Tíz amerikai szünidei táborban a következő kérdést intézték hat-tizenkétéves fiukhoz: — Mi akarsz lenni, ha nagy lesz?

A megkérdezett fiúk 7 százaléka a haditengerészetet, 4 százaléka a cowboy életet, 1 százaléka a szárazföldi katonai pályát, 18 százaléka a mérnöki foglalkozást választotta, hogy pilóta akar lenni. A repülés népszerűségének óriási emelkedésére az egészen fiatal nemzedékek körében jellemző, — hogy 1926-ban, amikor Lindbergh átrepülte az óceánt, szintén rendeztek hasonló anketot és akkor a megkérdezett fiuknak csupán 10 százaléka készült pilótának.

Debreceni m. kir. Tisza István Tudományegyetem gazdasági hivatala. 1613—32 és 33—1938.

VERSENYTÁRGYALÁSI HIRDETMEY.

A debreceni m. kir. Tisza István Tudományegyetem gazdasági hivatala, 1938 évi november hó elsejétől 1939 évi október hó 31-ig szükséges

tej, fűszer- és gyarmatárúk, só, cukor, ásványvizek, konzervek és száraz-főzelékek szállítására folyó évi szeptember hó 26-án, délelőtti 10 órakor az egyetemi gazdasági hivatalban (klinika telep, felvételi épület) nyilvános versenytárgyalást tart.

Bánatpénz 2 százalék. A versenytárgyalásra vonatkozó nyomtatványok a gazdasági hivatalban szerezhetők be. Debrecen, 1938 szeptember 2.

Egyetemi Gazdasági Hivatal.

LAPUNKAT PÁRTOLJA, HA A TISZANTULI FÜGGETLEN ÚJSÁG-BAN HIRDETŐ CEKKEK-NEL ESZKÖZLI VÁSÁRLASAIT.

Ott áll
zók az
reszket
vány az
a játéka
ni való
nak. Ca
érző és
Nem
öket. M
Egysz
barátom
nagysz
megjelen
félhalk
rokkosz
jelezték
velem e
Azám
a lábam
félrehu
lembe s
— A h
En az
lépni. I
lémesipe
tón ránt
— A h
Már ké
liden rás
nébe. Es
tem. Mi
sakktabl
mat a h
— Mag
kérdezte
a futóva
— Mag
megvető
Léptem
visszalep
már kies
rát, mell
lépett és
— Ne
Es lépet
tolt, oda
huzások
meg csak
tem, hogy
a már fe
Mert hihe
nem tud
De ten
és halgat
Ezek lell
rényen, e
bologatna
szólnak, m
nem rag
szegnek. O
is, ha nye
veszt. N
és nem res
bologatnak
tak előre
világ leg
tő, piszok
Van eg
vészkibice
ártatlan lé
kognak bel
lenlétükkel
kat.
Ezektől
ugyanis ne
elhíresztelt
kártyaszere
nek az ajk
reszketve
mögé áll a
Sértetgül
ha meg is
sen szert
mindent, sz
Ellentéte
röl meg ell
lenléte szer
szerencés
tyások mag
nyereséghő
zotnek neki
Legtöbbsz
esetlárnya
sa. A szer
logpiszálót
bot, cernasz

Utolsó

Utolsó

Utolsó

Utolsó

Utolsó

Utolsó

Utolsó

Utolsó

Utolsó

Utolsó

Utolsó

Utolsó

Utolsó

Utolsó

Utolsó

Utolsó

Utolsó

Utolsó

Utolsó

Utolsó

Utolsó

Utolsó

Utolsó

Utolsó

Utolsó

Kibicék

Ott állnak a kártyázók és sakkozók asztala körül és figyelnek, reszketnek, lelkesednek, nem hitvány anyagiakért, csak magáért a játékért, l'art pour l'art. Tisztelettel való rajongói mindenféle játéknak. Csodálatosan kitartó, együttérző és lelkes, merész idealisták!

Nem tehetek róla, én utalom őket. Majd elmondom, miért:

Egyszer leültem sakkozni egy barátommal. Jól alakult a játék, nagyszerűen szórakoztunk, amikor megjelent Ő. Odaállt mögém és a félhalk sóhajok, megjegyzések, torokköszörülések és hümmögések jelezték, hogy figyel és meg van velelem elégedve.

Aztán váratlanul nagyot rugott a lábamba. Mikor hátrafordultam, félrehúzott szájjal, sziszegve a fülemből sugott:

— A bástya!

En azonban a futóval akartam lépni. De megfogta a karom, beléncsapott, meglökött és fenyegetően rámsziszegett:

— A bástya!

Már kezdtem ideges lenni és szeliden rászóltam, hogy menjen a fenébe. És megfogtam a futót és léptem. Mire ő egyszeriben lenyúlt a sakkablára és visszatette a futómat a helyére.

— Maga játszik, vagy én? — kérdeztem dühösen és újra léptem a futóval.

— Maga pancser! — mondta megvetően és visszatette a futót.

Léptem, ő visszalépett, léptem, visszalépett, léptem, mire most már kicsavarta kezemből a figurát, mellbevágott, a gromromba lépett és rámondott:

— Ne erőszakoskodjék!

És lépett. Aztán újra lépett. Ide-oda, oda-oda a figurákat, merész húzásokat csinált jobbra-balra, én meg csak ültem és vártam és néztem, hogy veszti el helyettem ezt a már félig megnyert játszmát. Mert hihetetlenül és bámulatosan uem tudott sakkozni.

De természetesen vannak szelid és hallgatag, finomlelkű kibicék is. Ezek leülnek az ember mögé, szépen, érdeklődő mosollyal és bólogatnak. Egyetlen szót sem szólnak, megjegyzést nem tesznek, nem rugnak, nem csipnek, nem sziszegnek. Csak bólogatnak. Akkor is, ha nyer az ember, akkor is, ha veszít. Nyugodtak, nem izgulnak és nem reszketnek, mosolyognak és bólogatnak. Hogy ők tudták és látták, előre látták az egészet. Ők a világ legokosabb emberei. Idegesítő, piszok alakok.

Van egy csoport, amelyik a »vész kibicék« fajtájából való. Ezek ártatlan lények, nem nagyon avatkoznak bele a játékba, csak a jelenlétükkel bősztik fel a játékosokat.

Ezekről a szerencsétlenekekről ugyanis nem tudni miért és kik, elhíresztelték, hogy elrontják a kártyaszerencsét. Amikor belépnek az ajtón, mindegyik kártyás reszketve figyel. — melyikőjük mögé áll a »vész kibicé«.

Sértegetik, bántják, kergetik, néha meg is verik. De szenvedélyesen szeret nézni, hát inkább eltűr mindent, szegény.

Ellentéte a »mázli kibicé«. Aki-ről meg elhíresztelték, hogy a jelenléte szerencsét hoz. Az ilyen szerencsés alakot a babonás kártyások maguk mögé ültetik és a nyereségből bizonyos százalékot fizetnek neki.

Legtöbbnek van valami szerencsetárgya, vagy szerencsemondása. A szerencsetárgyat — régi loppiszkalót, zápfogat, törött gombot, cérnaszálat — maguk elé helyezik, akkor aztán veszíteni nem lehet. Bizonyos nehéz helyzetekben, döntő pillanatokban meg kell érinteni a szerencsetárgyat és ki-

kell mondani a szerencsemondást: menyecske, vagy cinóber, vagy tiszitási, vagy bogárfejű fadiszó. (fűl.)

SPORT

Utolsó jelentés a vasárnapi műsor akadályairól és az elmaradó mérkőzésekről

Négy veszített mérkőzés után ma ötödször áll ki bajnoki küzdelemre a Bocskay csapata, amely most már igazán hozzá akar kezdeni a pontgyűléshez. A hangulat nyomott ugyan, de nem reményvesztett, hiszen a játékosok tavaly ősszel már megszokták a balsors csapását, amely kilenc kudarcban nyilvánult meg. De akkor a csapat összeszedte magát és a következő hetekben négy mérkőzésen behozta hátrányát.

Most viszonylag sokkal jobb a Bocskay helyzete, mert még csak az idegy elején vagyunk és minden lehet pótolni. Már a mai mérkőzés is sokat jelent, hiszen az SSE csapata bármilyen derekasan is küzdött eddigi mérkőzésein, annyi rutinnal mégsem rendelkezik, hogy a Bocskay — ha csak egy kicsit is magára talál — le ne győzze. Ez pedig visszaadhatja a csapat önbizalmát és további javulást, sikert eredményezhet.

A Bocskay csapata ismét új átjáróval kísérletezik, a center posztján a volt budafoki Horváth mutatkozik be. Tehetséges irányítót jósolnak belőle és a mai mérkőzésen már bizonyítékot is szolgáltat, hogy nem csalódnak benne. Mellette a technikus Pásztiótl és az erősen feljavult Takácsótl is sokat várnak.

Az SSE csapatát azért nem szabad lebecsülni. Emlékezzünk csak, hogy az amatőr lelkesedés mennyi kellemetlen percet okozott az SBTC, Haladás, ETO és Elektromos mérkőzésekben. Az SSE legyőzte a Szegedet, 2:3-ra kapott ki a Hungariától és 1:2-re a Budafoktól. A Kispest a múlt héten kispesti pályán csak akkor tudott felülkerekedni, amikor az SSE már 10 emberrel, kapus nélkül játszott. Ezek az eredmények minden dicsegetésnél szebben beszélnek, a Bocskaynak tehát jó lesz vigyáznia.

A mérkőzés kivételesen fél 3 órakor kezdődik, míg a DEAC—DMTE előmérkőzés fél 1 órakor. A Bocskay—SSE mérkőzést Juhász Attila dr. vezeti.

—DVSC II., Turul—DVSC III. mérkőzés. Ugyanezen okból nem játszható le a KMOVE—NyVSC találkozó és az MTK helyett beugrott MVTE sem tud átmenni a NyTVE-hez.

Elmarad a BSC—BUSE II., DEAC II.—DMTE II., DDSE—DMOVE és DVSC ifj.—Vargakert mérkőzés is.

A vidékekről állandóan jönnek a jelentések és a játékevezetők jól teszik, ha mielőtt elutaznának, érdeklődnek az alszövetségnél személyesen, vagy 27—43 telefonszámon.

Elmarad még a Diószegi útra tervezett kerékpárverseny is.

A BOCSKAY—SSE MÉRKŐZÉST LEJÁTSSZAK

Semmi akadályja nincs a Bocskay—SSE mérkőzés lejátszásának. Az SSE csapata szombaton este kompletten érkezett meg, a sérült kapus helyett Vecsei személyében tehetséges tartalékot szerzödtettek.

Kellemes meglepetést keltett, hogy Nádas, a Bocskay hávédője, eltávozási engedélyt kapott és szombaton már meg is érkezett. A debreceni csapat tehát legjobb összeállításban veszi fel a küzdelmet.

KÖZGAZDASÁG

A BUZA 25. A ROZS 35 FILLÉRREL DRÁGULT

Rozs: októberre: 16—15.76, zárlat 15.85—15.87, 1939 márciusra: 17.15, 17.02, zárlat 17.08—17.10.
Tengeri: 1939 májusra: 15.33, 15.48, 15.30, zárlat 15.35—15.37.
Búza: felsőtízai 77 kg-os 20.40—20.60, 78 kg-os 20.60—20.80, 79 kg-os 20.80—21.00, 80 kg-os 20.90—21.10.
Rozs: 15.60—15.70.
Takarmanýárpa: elsőrendű 17.75—18.00, középminőségű 17.60—17.75.
Zab: elsőrendű 18.60—18.85, középminőségű 18.40—18.60.
Tengeri: tiszántúli 19.40—19.50.

DEBRECENI TERMÉNY- ÉS TAKARMÁNYPIACI ÁRAK

Búza 18.80—20.00, rozs 13.50—14.00 árpa 16.50—17.00, tengeri ó 18.00—18.50, tengeri csöves 7.80—8.30, lucerna 7.20—8.80, széna 5.60—7.50, lóhere 7.00, szalma 180—200.

Valutaárfolyamok

Angol font (1 font) 16.25. — Cseh korona (100 korona) 6. — Dinár (100 dinár) 7.15. — Usa dollár (100 d. lár) 339.20. — Francia frank (100 frank) 8.90. — Lei (100 lei) 3. — Lira (100 lira) 16.90. — Svájci frank (100 frank) 76.35.

ORSZÁGOS VÁSÁROK

Szeptember 25-én, vasárnap: Békés, 26-án, hétfőn: Dombóvár, Dunavecse, Fertőszentmiklós, Hercegfalva, Jászkarajenő, Kálóz, Karcag, Kecskemét, Kisköre, Kömlő, Nagyherki, Nagyigmánd, Nova, Pétervársra, Püspökánadas, Sajószentpéter, Szeghalom, Szigetvár, Tiszadob, Tolnaúrmédy. — 27-én, kedden: Demecser, Dunavecse, Mezőkomárom Sásd. — 28-án, szerdán: Biharnagy-

bajom, Eger, Kiskunfélegyháza, Mezőkomárom, Porcsalma, Szentgotthárd, Zirc. — 29-én, csütörtökön: Csepreg, Csorna, Devecser, Gyöng (búcsúvásár), Gyulakeszi, Karád, Liget, Maza, Nagykálló, Nemesdéd, Püspökladány, Tiszalök, Törje, Vasvár, Zirc. — 30-án péntek: Földeák, Kaposmérő, Mezőberény, Véménd. — Október 1-én, szombaton: Földeák, Kisújszállás (havi), Kocsola, Mezőberény.

Anyakönyvi hírek

Házasságok: Botma Ferenc m. kir. honv. őrmester, Kandia u. 15.—Csomós Ilona, Monostorpályi út 5. Lukács János npsz., Bellegelő 450.—Mónits Júlia, Szepességi u. 13. Somogyi János gépész, Haláp 116.—Bakó Mária Haláp 180. Z. Papp Antal ny. Máv. s. tiszt—Páp Róza, Nagy J. u. 24. Tiba Gábor kovács s., Szoboszlai úti vk.—Deák Lidia, Késes u. 42. Fogarasi István lak. s., Szóvát u. 10.—Csórián Katalin, Rigó u. 34. Grega István keresk. s., Szagfú u. 4.—Gróf Sára, Kassa ut 2. Kulcsár János sütő s., Teleki u. 11.—Makai Jolán, Nyíl u. 62. Hegyes István hentes m.—Sain Zsófia Zrinyi u. 19. Pataky Lajos szücs s., Endre u. 26.—Ilyés Erzsébet, Dobozi u. 11. Vajás József fm., napsz.—Szi-lági Júlia, Maróthy Gy. u. 39. Hóréh-hegyi Sinay Gyula ref. tanító, Kisfaludy u. 41.—Radnóti Olga, Ispotály tér 11.

Haldózás: Bihari Róza ref. 10. é., Sárétudvari, Molnár Imre ref. 10 hónapos, Csapó u. 55. Kocsis Gábor hentes m., ref. 46. é., Domb u. 2. Osslovits Sándor rk. 6 hónapos, Haláp u. 27. Fekete Bálintné ref. 33. é., Hajdúhadház.

40645/1938. aü. Hirdetmény. A városi adóhivatal értesíti a város területén italmérési engedéllyel bíró adózókat, hogy az 1939—41. évi 3 éves kivétési időszakra szóló italmérési illeték kivétel alapjául szolgáló italforgalmi adatok 1938. szeptember hó 19. napjától 1938. szeptember hó 26. napjáig bezárólag közzsemlekre tétettek. A közzsemlekre kitett összeírasi jegyzék a délelőtti hivatalos órák alatt (8 órától 2 óráig) megtekinthető a városi adóhivatal fogyasztási adó osztályában (földszint, kapubejárattal szemben, 51—52. sz. szoba). A közzsemlekre kitelt összeírasi jegyzékben feltüntetett italforgalmi adatokra vonatkozó esetleges észrevételek belyegmentesen a m. kir. pénzügyigazgatósághoz címzett beadványban a városi adóhivatal iktatójában legkésőbb 1938. évi szeptember hó 29. napjáig feltétlenül beadandók, mert a feltüntetett határidőn túl beadott észrevételek figyelembe nem vétetnek. Várost adóhivatal.

— Frontharcosok és hozzátartozók figyelmébe. Ma délután 6 órakor a frontharcos Otthonban tartják a Légvédelmi Liga kiküldöttjei vetítettképes légvédelmi előadásukat, számolva a mostani viszonyokkal, felhívjuk mindenki figyelmét, hogy ezen igen fontos tájékoztató előadáson minél számszerűbben jelenjenek meg. Elnök ség.

Lakót

szeretne házába?

Hírdessen a Független Ujságban. A hirdetés biztosan meghozza a régóta keresett lakót.

Apróhirdetések

Házasság

Párezer
pengős vagyonnal, havi 120 pengős biztos állással fiatal esinos elvált asszony férjhez menne izr. 38 éven felüli tisztviselőhöz, vagy jobb iparoshoz. Megkeresést a kiadóba. Mindkettőn dolgozunk peligére. 3159

Csuevezés

Tűzifát, szenet, kokszt, brikettet telire már most szerezz be legolcsóbban Vágó József tűzifa- és szenkereskedésében Margit-fürdő mellett. Telefon 10 24. Katonatisztek, altisztek, Uniótagok beszerzőbelye. 2808

Betöltendő állás

Budapestre
mindenes jözlő, megfelelő bizonyítvánnyal, 3 szobas lakáshoz felvétetik. — Cím a kiadóban. 3203

Főzőnőt
délültre kóser háztartáshoz felvez Bergr, Piac u. 58. 3192

Bejáró
leány, fiatal felvétetik. — Széchenyi u. 14. I. ajtó. 3202

Gyakornokot
keresünk fizetéssel. — Ugyanott állami és városi nyugdíjasok tagyűléssel biztos mellettekeresetre tehetnek szert. Főnökre Általános Biztosító Intézet, Ferenc József út 58. 3166

Segéd
férfi, nő, festékben jártas, írásbeli ajánlattal szerdán Csapó u. 22. 3201

Két szoba,
előszoba, konyha, speiz, mellékhelyiséggel együtt november elsejére kiadó. Nemzetőr u. 3-a. 3128

Lapkihordó
felvétetik a kiadóhivatalban

Munkás
fiút, vagy leányt azonnal felveznek szikvizgyárba. Csokonai u. 28. 3219

Szegedi
paprikaexport cég keres Debrecen és környéke részére képviselőt. Ajánlatokat Postafiók Szeged intézendők. 3204

Szabómunkáért
árcsot keresek, Szegényházsor 40. 3210

Kocsist
síraktárba azonnali belépésre felveznek. Hatvan u. 59. 3216

Mindenes
főzőnő hosszú bizonyítvánnyal október 1-re felvétetik, dr Hajnal, Piac u. 34. szám. 3217

Molnársegédek,
malommunkásokat felvez Hortobágy malom. 3212

Pénztárosnő
festéküzletbe, kiszolgálásban jártas előnyben, írásbeli ajánlattal szerdán. — Csapó u. 22. 3200

Nagyobb
kifutófiút, ki biciklizni tud felvez a kiadóhivatal.

Képesített
kertészvencellert keresek konvencióra, ki a szőlő, gyümölcsfák kezelésében teljes jártassággal bír. — Lőcsei, Rakosi Jenő u. 8. 3213

Allást keresők

Gyermekhez
kisasszonynak ajánlkozom Varráshoz, kézimunkához értek, esetleg a háztartásban is segédkezem, gyermekszerező nő. Tanulásban is segédkezem. Fiedler Ilona, Rakamaz. 3206

Takarítást
a reggeli órákra vállalkozok irodában, vagy orvosi rendelőben. Cím a kiadóhivatalban. 3027

Intelligens,
jómegjelenésű leány, aki pénztárkezelésben, irodai munkában, kiszolgálásban és számlázásban gyakorlott, okt. 1-re állást keres. Jó munkakerés jellegére. 3187

Kitűnő
főzőnőnek elmennék, esetleg házzvezetőnek kisebb úri családhoz, azaz 2-3 tagból állóhoz. Vidéki intelligensebb nő vagyok. — Sertészhaláshoz, baromfi neveléshez értek. Okt. 1-re esetleg lányommal mennék, aki gyermeknevelésben jártas. Varráshoz, kézimunkához ért. — Özv. Friedler Jakabné, Rakamaz. 3205

Kiadó lakás

Arany
János utcában 2 szoba mellékhelyiségekkel, álló lakás, száraz, fűrengmentes, víz udvaron, olcsón, azonnal átadó. Érdeklődés Piac 67., kalapszalom. 3120

Első-
és másodemeleti háromszobás összkomfortos lakás november 1-re kiadó. Werbőczy u. 14. 3008

Uccai
bútorozott szoba 1-2 személynek esetleg ellátással is kiadó. József kir. herceg ucca 33. baloldali. 2846

Különbejáró
tisztá bútorozott szoba egy vagy két személy részére 15-re kiadó. Piac 58., baloldali, I. em. 17. 2984

Lakást keresők

Egyszobás
lakást keres öreg házaspár. Cím a kiadóban. 3105

Rádió

Rádió
és villany szerelési vállalatot áthelyeztem Miklós ucca 2. szám alól 8. szám alá, ahol felelőség mellett vállalkoz villany- és rádiójavitást, szerelést. Gyári gépek raktáron. — Kedvező fizetési feltételek. Miklós ucca 8., keresztút. 1108

Ingatlan

Tőkebefektetésre
értékében állandóan emelkedő, — hajdusoboszi gyógyfürdő melletti gyümölcsös telket kis házzal megvételre ajánlok, Diener iroda, Bethlen u. 21. 3214

Hadházhoz
közel, közvetlenül a debreceni kövesút mellett a Dorgiás hegyen 3505 □ öl szőlő jó terméssel, jó felszereléssel 6000 P-ért eladó. Özv. Simoa Károlyné, Hajdúhadház, Jókai u. 19. 3190

Halápon
országút mellett 75 hold búzatermő, kaszáló kiadó. Magoss tér 18. 9-10. 3211

Vasutasok, postások
részére alkalmas családi ház Homokkertben kedvező feltételek mellett eladó. Értekezni Hatvan u. 53. sz. Telefon 15-12. 2592

Házhelyek
a Hid ucca 14. szám alatt, valamint bétszolis ház a közismert Bagoyvár vendéglővel eladók. 2398

49 hold
I. rendű fekete föld családi ok miatt azonnal eladó. Értekezni, Erzsébet u. 14. 3213

130 hold
tanyás elsőrendű búzatermő homokföld, a kövesút mellett a várostól 4 kilométerre október 1-től kiadó. Értekezni tulajdonosnál, Miklós u. 20 „vagy Pécsi és Pap ügyvédek irodájában, Iparkamara. 3193

Eladós

Két
szárnyas vasajtó kerettel eladó, Piac u. 46. 3215

Wertheimsekreány,
ebédőasztal pohárszékkel, szép nagy horgolt terítő zongorára, vagy asztalra, zongorafülszó, metronom, festmények, márvány dohányasztalka, nagy konyhaasztal, liesteláda, két hamis kuvasz eladó, Poroszlay út 11. sz. 3197

Bunda,
valódi amerikai pézma, nagyon jó állapotban eladó. Esetleg férfikabátba belésnek igen alkalmas. — Cím a kiadóban. 3099

Eladó
alig használt hosszú barna női bárnybőr bunda, megtekinthető reggel 8-9, 12-3 óráig. Hatvan u. 1. I. kapu, III. emelet 12-b. 3157

Alkalmi
fazonhálók, ebédők, jég-szekrények, — kombinált szobák, irodaberendezések, konyha berendezések, — Wertheim kassza, hagyományos kiárusítása. Dégenfeld tér u. 606

Használt
ebédő, ebédősekreány, — modern új háió, rádió, kombinált szekrény, előszobagaranitúra, különféle bútorok eladása, vétele. Hatvan u. 61. 2286

Varrógép,
használt eladó, Kar u. 19. Megtekinthető 11-3-ig. 3062

Vétel

Veszek
használt bútort, varrógépet, pince- és padlástomot. Hívásra jövök. Andráskó, Csapó u. 16. Telefon 32-11. 2996

Ellátás

Budapestben
úrleányoknak, úrhölgyeknek teljes ellátás havi 56 pengő, csak lakás 18 pengő. Teréz krt. 18. III. 1., Rákóczi út 59. III. 2., József krt. 55. II. 8., Szent István krt. 1. III. 5. Telefon: 14-25-70. 3170

Ellátást keresők

10 éves
fiamat teljes ellátásra oda adnám jobb családhoz, fizetés megegyezés szerint, Simonffy u. 13., házfelügyelőnél érdeklődni. 3207

Ajánlat

Cserép,
hódifarkú és kupás, Hortobágy téglagyárban jutányos árban kapható. Iroda: Piac u. 43. Tel: 31-30. 3144

Egy cím,
mely sokat ér: Maradék-üzlet, Dégenfeld-tér 11. sz. Tiszapalota. Király fűszé-üzlet oldalán. 2997

Sodronyágybetét,
drótkerítések, vaságyak, mosdók, kályhavédők, — Ottónál készülnek, Rákóczi ucca 13. 3194

Libahús
1.60, aprólk 1. — pengő kg-ja Korhauser Simonffy 6. és Csapó uccai üzletében a színházjáratnál. Szombat este, vasárnap reggel nyitva. 3179

Rőtös
és maradék vásárlásával keresse fel bizalommal Kertész Sándorné céget. Pontos kiszolgálás. Dégenfeld tér 3. 2913

Gombbehúzás,
intézeti ruhazsinórok, harisnyaszemfelszedés. Pannónia. Piac u. 32., udvarban. 2814

Gyári
maradékok kabátokra, ruhákra, fehéreművekre — rendkívül olcsón beszerzettek dr. Révészénél. — Piac u. 42. Pannónia udvarban. 2823

Zongorahangoló
Gärtner, Kút u. 104. 2755
Lapkiadó R. T., József kir. herceg ucca.

Kerékpárok
— rádiókészülékek — varrógépek — motorok nagy választékban részletre Királynál — Royal épület. — Szortirozott alkatrészek tart. motorolaj — szakszerű javítás — csereakció. Telefon: 2066. 2821

»Lela«
zománcozott asztaltűzhelyek, szénkályhák állndóan raktáron. Készíti: Levensik tűzhelyüzeme, Csapó ucca 87. Zománcozott tűzhelyek szakszerű javítása garancia mellett. 2882

Sempernova
nemes homlokzati vakolati anyag kapható a Debreceni Működgyár rt.-nál. 3085

Mindenféle
építési anyag, valamint deszka, léc, faragottfa és bauxit cement kapható a Debreceni Működgyár Rt. Fürdő ucca 2. sz. telephén.

Kettősekék,
sulyomborona, lánchorona, kétetetés tengerimorzsoló, cséplők, kazánok, kézi és motoros szivattyúk, tizedes mérlegek, 100-200-750 kg-os. gyermekmérleg, forgó motoros kirakatok eladók. Király Royal-épület. 2822

Jó
és olcsó cipőjavítás gyorsan készülő Kovácsnál, — Deák Ferenc u. 3. 2907

Költözötéseket
helyben és vidékre, mindenféle vasúti darabú feladásokat, vagonáru beszállítását vállalom. — Fröhlinger, Simonffy ucca 30. 2737

Oktatás

Született
német nyelvőrt ad; 24 órát egy hónapban 6 pengőért, Kossuth u. 41., udvarban. 3059

Tanuljon
fűzőt, fehéreműt készíteni »Sylphide« szalomban, Piac u. 71. Mérték után legelőzetesebb fűzők, — melltartók és fehéreműt legelőzetesebb kivitelben, — szolid árak mellett készülnek. 3090

50 fillér
1 óra. Angol, olasz, német nyelvtanfolyamok. Érdeklődni a kiadóban. 2226

Különféle

Mindennemű
varrást, fehéreműt is, javítást, harisnyatopalást, 3 párból kettőt készítek házhoz is megyek. József kir. herceg ucca 22., kislakás. 28

A szerkesztésért és kiadásért felelős: THURY LEVENTE. Lapkiadó: Tiszántúli Függelék Ujság Vállalat Nyomtatás: Tiszántúli Könyv-és

Antúli
A3
C4 A4 D4 B5
A6
BUD
ismeretes
amelynek
vár a nép
Krofta es
m. kir. ké
kormány
kiában el
barátság
Cselszlov
jegyzék
26. Cham
angol meg
ső kabinet
dóttég közi
A francia m
ügyminiszter
maradt. A
az angol e
nokok be
együttal me
megbeszélés
tarral is.
mit
dele
ora
ők k
tinas
26. Cham
angol meg
ső kabinet
dóttég közi
A francia m
ügyminiszter
maradt. A
az angol e
nokok be
együttal me
megbeszélés
tarral is.
mit
dele
ora
ők k
tinas
26. Cham
angol meg
ső kabinet
dóttég közi
A francia m
ügyminiszter
maradt. A
az angol e
nokok be
együttal me
megbeszélés
tarral is.
mit
dele
ora
ők k
tinas
26. Cham
angol meg
ső kabinet
dóttég közi
A francia m
ügyminiszter
maradt. A
az angol e
nokok be
együttal me
megbeszélés
tarral is.
mit
dele
ora
ők k
tinas